

SAPTHAGIRI (TELUGU)
SPIRITUAL
ILLUSTRATED MONTHLY
Volume: 53, Issue: 12
May-2023, Price Rs. 20/-

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు

సఘగిరి

ఆధ్యాత్మిక సచిత్రమాసపత్రిక

మే 2023

వెల రూ. 20/-

పుటులు - 56

తిరుపతి

శ్రీ దంపిందరాజస్వామివారి బ్రహ్మర్మత్వవం

2023 మే 26 నుండి జూన్ 03 వరకు

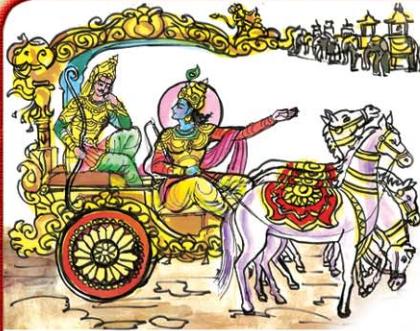
తిరుపుల తిరుపతి దేవస్థానములు

తిరుపుల, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారికి

03-04-2023 నుండి 05-04-2023 వరకు జలగిన వసంతోత్సవ కార్యక్రమ ధృత్యమాలిక.

లందులో పాల్గొన్న తి.తి.దే. కార్యనిర్వహణాధికార శ్రీ ఏ.వి.ధర్మారెడ్డి, ఎ.డి.షా.ఎన్., దంపతులు మరియు భక్తులు

గీతార్థకారిగీరం

శ్లో : కథం భీష్మమహం సంఖ్యే ద్రోణం చ మధుసూదన ,

ఇషుభిః ప్రతియోత్సామి పూజార్మాపులసూదన ||

(త్రైమిథ్రగవదీత 02వ లథాయం- 04వ శ్లోకం)

ప్రతిపదార్థం: అరిసూదన = శత్రువులను నశింపజేయునటి; మధుసూదన = ఓ కృష్ణా!;

పూజార్మా = పూజింపదగినట్టి; భీష్ముం = భీష్ముని; ద్రోణం చ = ద్రోణుని; సంఖ్యే =

యుద్ధమునందు; అహామ్ = నేను; ఇషుభిః = బాణములతో; కథమ్ = ఎట్లు; ప్రతియోత్సామి = ఎదిరించి యుద్ధము చేయగలను?

భావం: ఓ కృష్ణా! భీష్మదోషు లిరువురును పూజింపదగినవారు. అట్టివారిపై బాణములను వదలి నేనెట్లు యుద్ధము చేయగలను?

తపముఘుయింపించగౌతిగలదుగాసికమలాదేవి

కలియుగ మెట్లులైనా - గలదుగా నీ కరుణ
జలజాక్ష! హార్మ హార్మ! - సర్వశ్శరా!

పాపమెంత గవిగినఁ - బలిహారించే యందుకు
నా పొలగలదుగా నీ నామము,
కోపమెంత గవిగిన - కొచ్చి శాంత మిచ్చుటకు
చేపట్టి కలవుగా నా - చిత్తములో నీవు.

ధర నింభ్రియా లెంత - తరముకాడిన నన్ను
సలిగావఁ గద్దుగా నీ - శరణాగతి,
గలమఁ గర్జుబంధాలు - గట్టిన తాళ్లు పూడించ
నిరతి గలదుగా - నీ భక్తి నాతు.

పొతమైన యహపరా - లిష్టమైన వెల్లు నియ్య
సతమై కలదుగా నీ - సంకీర్తన,
తతి శ్రీవెంకటేశ నా - తపము ఘుయింపించ
గతి గలదుగా నీ - కమలాదేవి.

(సంపుటం- 02 , సంకీర్తన-430)

కమలములబోలు కన్నులు గలవాడా! హారిహార్మ! సర్వమునకు ప్రభుమైనవాడా! దీపభూయిష్టమైన కలియుగ
మెట్లున్నను నన్ను కాపాడుటకు నీ కృపకలదు కదా! ఇక నాకేమీ భయము?

నా యెడల ఎన్ని పాపములు గద్దినను, వాటిని సమూలంగా తుదముట్టించుటకు నీ నామమున్నదిగదా! నాకెంత
కోపము గద్దినను నశింపజేసి శాంతమును ప్రసాదించుటకు నామమున్నలో నీవు నెలకొని ఉన్నావు గదా!

ఇంద్రియములు ఎంతగా తరుముకొనిపట్టినను నన్ను వాటి బాలసుండి తప్పించుటకు నీ శరణ
గతి గలదుగదా! ఘనమైన కర్మబంధములనెడు కట్టిన త్రాళ్లనుండి నన్ను విడిపించుటకు నాకు నీయెడల
ఉన్న భక్తి కలదు కదా!

నా కిష్టములైనవి, పొతకరములైనవియు అగు ఇపామునకు పరమునకు సంబంధించిన వాటినెల్ల
ఇచ్చుటకు శాశ్వతమైన నీ సంకీర్తన కలదు కదా! తగిన కాలమున నాతపన్ను ఘలింపజేయుటకు
నీ లక్ష్మీదేవియే నాకు గతిద్యై ఉన్నది గదా! - కీ.ఎస్. దామి సముద్రాల లక్ష్మిజయ్య

తిరుపుల తిరుపతి దేవస్థానములు

సప్తగిరి

ఆధ్యాత్మిక సచిత్రమాసపత్రిక

(తెలుగు, తమిళం, కన్నడం, హిందీ, అంగ్లం, సంస్కృతభాషలు)

‘సప్తగిరి’ పట్ల మీరు చూపిస్తున్న అభిమానం అన్నయామాన్యం.

తి.తి.దే.కి, పారకులకు మధ్య వారధిలా ఉన్న సప్తవర్ష సప్తగిరి’ ఆధ్యాత్మిక సచిత్ర మాసపత్రిక.

సెప్టెంబరు, 2022 నుండి

‘సప్తగిరి’ ఆధ్యాత్మిక సచిత్ర మాసపత్రిక వెలలో మార్పు అమలులోకి వచ్చింది.

ఇది నూతన చందాదారులకు
మాత్రమే ఈ మార్పు వర్తిస్తుంది.

చందా వివరాలు

విడెప్రతి - రూ.20/-

సంవత్సర చందా - రూ.240/-

జీవిత చందా(12 సంఘాలకు మాత్రమే) - రూ.2400/-

విదేశాలకు సంవత్సర చందా - రూ.1030/-

శ్రీవారి అక్షరప్రసాదాన్ని

నెలనెలా అందుకోండి!

మీ ఇంటికే శ్రీవారు వచ్చిన

అనుభూతిని పొందండి!!

‘సప్తగిరి’ ఆధ్యాత్మిక సచిత్రమాసపత్రికకు

చందాకట్టండి!

వివరాలకు: ప్రధాన సంపాదకుడు,

తి.తి.దే.ప్రె.ఎస్ ప్రాంగణం, కే.టి.రీడ్స్, తిరుపతి-517 507.

ఫోన్: 0877-2264363, 2264543

చందాకట్టించండి!!

వేంకటాద్రిసమం స్తానం
బ్రహ్మందే నాస్తి కించన,
వేంకటేసనమో దేవో
న భూతో న భవిష్యత్తి ॥

గౌరవ సంపాదకులు
శ్రీ వి.వి.ధర్మారెడ్డి, బి.డి.ఎఎస్.,
అధ్యాత్మికాధికారి (ఏఫ్.ఐ.ఎస్.), తి.తి.ఎస్.స్టాపములు.
ప్రచురణకర్త-ప్రధాన సంపాదకులు
డా॥ కె.రాధారమణ
ఎం.ఎ.ఎప్.లె. ఎప్పాచ.డి.

సంపాదకులు
డా॥ వి.జి.చోక్కలింగం, ఎం. ఎప్పాచ.డి.
ఉపసంపాదకురాలు
శ్రీమతి మొలకా ఉత్తరఘల్సినీ,
ఎం.ఎ.ఎప్.లె. ఎం.ఎప్.లె. ఎప్.లె. ఎప్.లె.

ముద్రాపకులు
శ్రీ పి.రామరాజు, ఎం.ఎ.
ప్రత్యేకాలాల (ప్రక్రిత్యాశ్రమం & ముద్రామం),
క.ఎ.ఎ. ఇప్పతి.
ఫంటోలు
శ్రీ పి.ఎఎ.నేహర్, కాప్ట్రోఫర్, క.ఎ.ఎ
శ్రీ జ.ఎంక్ష్మమణ, కాప్ట్రోఫర్, క.ఎ.ఎ.

ఇతర వివరాలకు
ఫోన్ నెంబర్లు
స్టోర్ మాన్ పత్రిక
0877-2264543
0877-2264359
0877-2264360

విడి ప్రతి : రూ. 20/-
సంపత్తర చండా : రూ. 240/-
జీవితచండా (12 సంఖ్యలకు) : రూ. 2400/-
విదేశాలకు సంచండా : రూ. 1030/-

తిరుమల తిరుపతి దేవస్తానముల ఆధ్యాత్మిక సచిత్ర మాసపత్రిక

నవ్వరిల

సంపుటి : 53

మే, 2023

సంచిక : 12

ఈ నెలలో....

వసంతోత్సవాలు	07
విశ్వాసికి అక్షరభిక్ష వేదం	09
శ్రీవేంకటాచల మాహాత్మ్యం	11
ఓమ్ గోవిందాయ నమః	12
శ్రీకృష్ణుని హస్తభూషణం వేణువు!	14
శుభసింధూరం	16
తిరుమల సమయాచారములు	17
నారాయణనామస్తరణ మహిమ	
శరణాగతి	18
అభయహస్తం	19
నాగవల్లిదళం	20
తిరుక్కుడందై (కుంభకోణం)	22
కదళ	25
జాబాలితీరం హానుమంతుడు	31
బ్రహ్మామానిసపుత్రుడు భృగుమహాల్మి	33
నారాపురానుసి నస్తుమందారాలు (కవిత)	35
విష్ణురూపులో.. నుందరనామం హస్తీశుడు!	36
శంఖచక్రసామ గోవిందా!!	39
ధర్మసూక్ష్మం	40
'చటీక' సువలో.. అంజనేయుడు	41
శ్రీవేంకటేశ్వరస్తోమి సేవలో... మహిశాభ్రత శిరోమణిలు	42
కొత్తమీర	44
పొరావత్తుతం (భాస్కరశతకం)	45
అల్పలకు అభికారం ఇష్టాదు (విష్ణుభాభూతమం)	46
శ్రీకృష్ణామృతం	46
సంస్కృతం నేర్చుకుండాం!!	47
కూర్మావతారం (చిత్రకథ)	48
ధృఢబ్రతీ	50
బాలవినోదం	51
క్షిటీ (10)	52
రాశిఫలాలు	53
వైకుంఠపాజ	54

ముఖచత్రం : శ్రీదేవిభూదేవి సమేత శ్రీగోవిందరాజస్తామి, తిరుపతి
వెనుకచత్రం : శ్రీపద్మావతిదేవి తెపోష్టితుం, తిరుచానూరు

ఇందులోని వ్యాసాలు, అభిప్రాయాలు రచయితల వ్యక్తిగతమైనవి.

వాటికి తిరుమల తిరుపతి దేవస్తాన యాజమాన్యం

బాధ్యత పోంచబు.

24 గంటలూ పనిచేసి

త.ఎ.ఎ. కాలీసంటర్ ఫిల్స్ నెం.

0877 22777777

5

అభయకారకం! సృష్టిమంత్రం!

“నారదుడు జపియించే నారాయణమంత్రము, చేరె ప్రశ్నోదుడు నారసింహమంత్రము” - అంటూ అన్నమయ్య మంత్రం గురించి కీర్తించాడు. నరసింహస్వామి కేవలం అవతారమూర్తి మాత్రమే కాదు. మంత్రమూర్తి కూడా. వేదాంతాలుగా భాసిలే ఉపనిషత్తుల్లో నరసింహతత్త్వం వర్ణించబడి ఉంది. ఆ స్వామి నామమంత్రంలో తన భక్తులకు అభయమిచ్చే అంతరాధం ఇమిడి ఉంది. ఆ మంత్రం...

**ఉగ్రం వీరం మహోవిష్ణుం, జ్యలంతం సర్వతోముఖం,
సృష్టిమం భీషణం భద్రం, మృత్యుమృత్యుం నమామ్యహాం!**

ఇందులో ఒక్కాక్కునామంలో స్వామి ఒక్కాక్కుతత్త్వం ఇమిడి ఉంది. స్వామి ఉగ్రమూర్తి. నరసింహని హంకారాన్ని విన్నుంతమాత్రంతోనే అంతర్గత, బహిర్జత శత్రువునశనం జరుగుతుంది. సకల కార్యకారణాలకు మూలంగా ఉన్నతికినే వీరం అంటారు. స్వామి వీరమూర్తి కనుక సకలకార్యకారణస్వరూపుడు ఆయనే. అన్నిలోకాల్లో అంతటా ఉండే నరసింహతత్త్వానికి మహోవిష్ణునామం ప్రతీక. సకలజీవరాశులన్నింటిలోనూ తానే వ్యక్తంగానూ, అవ్యక్తంగానూ పరమాత్మ భాసిస్తాడు. సకలలోకాల్లో, సర్వతృత్వంలో తన తేజస్వును ప్రకాశింపజేయడంద్వారా వాటి ప్రకాశనికి కారణమైన తత్త్వమే జ్యోలంత శబ్దానికి అర్థం.

ఇంద్రియసహాయంలేకుండా సకలవిశ్వాన్ని చూడగల పరమాత్మతత్త్వమే సర్వతోముఖత్వం. సకలజీవుల్లో సింహం చాలా త్రైష్పమైనది. సింహోక్యతి ప్రధానంగా నరసింహడిగా ఆవిర్భవించాడు. సృష్టిమాని శాసనశక్తి ప్రతీక భీషణత్వం. అత్యంత భయంకరరూపమిది. భయాన్ని కల్గించే భీషణదైన పరమాత్మ ఆ భయాన్ని పోగొట్టి అభయాన్నికూడా ఇస్తాడు. ఇదే భద్రత్వం. సృష్టిమాత్రంచేత అపమృత్యువును దూరం చేసేవాడు. మృత్యువుకే మృత్యువైనవాడు సృష్టిమాడు మాత్రమే. మృత్యువును కల్గించేదీ, దాన్ని తొలగించేది కూడా ఆ స్వామి అనుగ్రహమే. అలాంటి సృష్టిమానికి నమస్కారములు.

ఆ కోవలో సృష్టిమానిపై తన అపారభక్తిని తరిగొండవెంగమాంబ అనే మహాభక్తురాలు తన సంకీర్తనలరూపంలో చాటుకుంది. విష్ణువు దశావతారాల్లో ఒకటైన నరసింహవతార వర్ణన ఇది.

**ఫేళఫేళ నుక్కు కంబమున చిట్టుంగ బుట్టి, హిరణ్యకశ్చపున్,
చెఱువుగ గర్భగోళమును జించి, సమంచిత రక్తధారలన్,
గళగళంద్రావి, డింభకునిఁ గాచిన దేవుండవంచుఁ జాలఁగాఁ
గాలచితినయ్య! నిన్నుఁ దరిగొండ సృష్టిమా! దయాపయోనిధి!**

దయాసముద్రుడవైన శ్రీ తరిగొండ లక్ష్మీనరసింహదేవా! ఉక్కుకంబాన్ని ఫేళఫేళధ్వనులతో చీల్పుకొని అవతరించిన నరసింహస్వరూపా! హిరణ్యకశ్చపుని చంపి వాని గర్భగోళంలోని రక్తాన్ని గళగళధ్వనితో పానంచేసి పరమబూలభక్తుడైన ప్రహోదుణి పరిరక్షించిన దేవదేవునికి ప్రణామాలు అంటూ వెంగమాంబ కీర్తించింది.

ప్రస్తుతం సమాజంలో ఎవరిని పలకరించినా, కదిలించినా వారి నోటివెంట ఏదో ఒకదానికి భయం! భయం! అనే పదాలే వినిపిస్తుంటాయి. మనమనస్సులో రెండేభావాలుంటాయి. అది ఇష్టం, మరియు కష్టం అంతే! ‘ఇష్టం’ అన్నదాన్ని తీసుకున్నంత సంబరంగా ‘కష్టం’ అన్నదాన్ని మనం తీసుకోం. తీసుకోలేం కూడా! ఆ కష్టం తీసుకోవడంలోనే మనలో భయం ఆవహిస్తుంటుంది. కానీ, ఆ కష్టంలోని భయాన్ని తొలగించేదే ఈ సృష్టిమామంత్రాజం. ఈ మంత్రజపమే మన భయాల్ని పోగొట్టేది. కాబట్టి ఈ మంత్రాన్ని పరిద్దాం. మనలోని భయాల్ని పోగొట్టుకుండాం. స్వామి అనుగ్రహాన్ని పొందుదాం.

శ్రీ రుచానూరు, శ్రీఅలమేలుమంగమ్మకు, శ్రీనివాస మంగాపురం, శ్రీ కల్యాణవెంకన్నకు ఈ ‘మే’ మాసంలో వసంతో త్స్వవాలు చాలా రఘుణీయంగా జరుగుతాయి. భార్యాభర్తలిద్దరికి ఎక్కడ ఎన్ని ఉత్సవాలు జరిగినా ఈ వసంతోత్సవాలంబేనే ఎంతో ప్రీతి. ఎంతో ఇష్టమైనవి కూడా. ఆ విషయాన్నే అన్నమయ్య వసంతోత్సవాలకు సంబంధించి ఎన్నో సంకీర్తనలు అధ్యాతంగా, రసరమ్యంగా వర్షించాడు కూడా. ఆ వసంతోత్సవాల సంబరాలే ఇవి.

“వసంతం” నామవాചకం పరిశీలిస్తే వృద్ధికాలంగా చెప్పబడింది. ఆవిర్భవించే మొగ్గలు, వసంతకాలంయొక్క ఖచ్చితమైన సంకేతం. బలహీనమైన ఆకులు రాల్సేసి, క్రొత్త చిగుళ్ళ తొడిగే చైతన్యకాలమే మానవులకు ఆశావహద్యక్వథం సూఫ్రిగా వసంతం చెప్పబడుతోంది. ప్రకృతినుంచి గతంవదిలి రాబోయేకాలం నూతన చైతన్యం నింపుతుందని తెలియజేస్తుంది.

శ్రీపద్మావతిదేవి వసంతోత్సవశోభ, తిరుచానూరు

జగజ్జనని లోకపావని, సంపదలతల్లి, సౌభాగ్యవల్లి, శ్రీనివాసుని అర్ధాంగి పద్మావతిమాత వసంతోత్సవసంబరాలు మే నెల 02 నుండి 05 వరకు జరుగుతాయి. ఏటి ప్రారంభానికి ముందు తిరుచానూరు ఆలయప్రాంగణం గోదలు, పైకప్పు, పూజాసామాగి అన్ని వస్తువులను శుద్ధి చేస్తారు. అనంతరం నామకోపు, శ్రీచూర్ణం, కస్తూరి పసుపు, పచ్చాకు, గడ్డకర్మారం, గంధంపాడి, కుంకుమ, కిచిలీగడ్డ తదితర సుగంధద్రవ్యాలు కలగలిపిన పవిత్రజలాన్ని ఆలయం అంతటా ప్రోక్షణ చేస్తారు. ఇది వైశాఖమాసంప్రారంభంలో చేస్తారు. వైశాఖశుద్ధద్వాదశి నుండి వసంతోత్సవ శ్రీకారం చేస్తారు.

**పద్మోధ్వాం పద్మముఖీం పద్మనాభ ప్రియాం రఘాం!
పద్మమాలాధరాం దేవీం పద్మసీం పద్మగంధిసీమ్!!**

మరి పద్మనాభని ప్రియపత్ని పద్మావతిదేవి వసంతోత్సవవేడుకలు వైశాఖశుద్ధ త్రయోదశిరోజు శుభఫుడియులలో అంకురార్పణ చేస్తారు. చతుర్దశిరోజు స్నపనతిరుమంజనంతో వేడుకగా ప్రారంభిస్తారు. ఉదయం అమ్మవారిని సుప్రభాత సేవతో మేల్కొలిపి సహాప్రసాదాన్ని నిర్వహిస్తారు. మధ్యాహ్న సమయంలో అమ్మవారి ఉత్సవర్ణను ఆలయంనుండి శుక్రవారపు తోటకు బాజాభజంత్రీలతో ఊరేగింపుగా తీసుకొచ్చి స్నపన తిరుమంజనం చేయిస్తారు. ఇందులోభాగంగా వసుపు, కుంకుమ, పాలు, తేనె, చందనం, కొబ్బరినీళ్ళతో అభిషేకిస్తారు.

వసంతోత్సవాలు

- డా॥ దేవులపల్లి పద్మజ,
98496 92414

మరునాడు స్వర్ణరథోత్సవం కన్నలపండుపుగా జరుపుతారు. మహాలక్ష్మీ పురవీధుల్లో ఊరేగుతూ గడవగడవకూ వచ్చి పలకరిస్తున్న అనుభూతి కలుగుతుంది. వసంతబుతువులో సూర్యకిరణాల వేడి తక్కువగా ఉండి హయినిస్తాయి. ఐతే ఆ శీతలకిరణాలు కొంతమందికి సరిపడవు. లోకమాత అమ్మవారు పద్మావతీదేవిని వసంతోత్సవాలు నిర్వహించి ఆరాధించడం వల్ల మానసిక శారీరకాలోగ్యాలు లభిస్తాయని అనాదిగా ఆచరిస్తున్న ఉత్సవాలు ఇవి.

మేనెల 02నుండి 05వరకు తిరుచానూరు, శ్రీపద్మావతిలమ్మాలకి,
మేనెల 10నుండి 12వరకు శ్రీనివాసమంగాపురం,
శ్రీకల్యాణవెంకటేశ్వరస్వామివార్ల వసంతోత్సవాలసందర్భంగా...

శ్రీకల్యాణవెంకన్న వసంతోత్సవశీభు, శ్రీనివాసమంగాపురం

“శ్రీనివాసమంగాపురం”లో కొలువై ఉన్న శ్రీనివాసునికి ఏటేం జరిగే వార్షిక వసంతోత్సవాలు అంగరంగవైభవంగా వైశాఖ బహుళపంచమినుంచి సప్తమివరకూ జరుగుతాయి. వేసవిలో వచ్చే వేడినుంచి ఉపశమింపజేయుటకు విశేష అభిప్రాయాలను నిర్వహించే కార్యక్రమమే వసంతోత్సవం. ఈ శోభకృత్తమామసంవత్సర వార్షిక వసంతోత్సవంలో నెల 10, 11, 12 తేదీల్లో జరుగుతాయి.

ఉగాదినుంచి వసంతబుతువు ఆరంభం అవుతుంది. శ్రీనివాసునికి వైశాఖబహుళపంచమినాడు తొలిరోజు వసంతోత్సవాల్లో భాగంగా మధ్యాహ్నం ఉభయనాంచారులతో స్వామి స్ఫుర్పింపాటు ఆశీసులై ఆలయ అర్థకస్యములచే వైభానస ఆగమాక్తంగా అభిషేకసేవలను అందుకుంటారు. ఈ విశేష అభిప్రాయాలను స్వపనతిరుమంజనం అంటారు. ఈ స్వపన తిరుమంజనసేవ తిలకించు నేత్రములు అద్భుతమైతములే. అనంతరం మెత్తబి పట్టపస్తంతో, సుతిమెత్తగా తుడిచి ప్రత్యేకించి నేఱించిన పట్టపీతాంబరాలతో నవరత్నభాచిత స్వర్ణభరణాలతో అలం

కరించిన సర్వాంగసుందరుడైన స్వామికి సహార్థమార్ఘసులు చేసి, దేవేరులతో “ఊంజలోనేవ” జరిపిస్తారు.

రెండవరోజు వసంతవేదుకలలో శ్రీకల్యాణవెంకటేశ్వర స్వామి ఉత్సవర్ధకు వేదోక్తంగా స్నాపనతిరుమంజనం పాలు, పెరుగు, తేనె, కొబ్బరినీళ్ళు, పసుపు, చందనం, పరిమళ ద్రవ్యాలతో మధ్యాహ్నసమయంలో విశేష అభిప్రాయాలతో జరిపిస్తారు.

శ్రవణానక్కత్తం మూడవరోజు సప్తమితిధినాడు ఆలయ ముఖమండపంలో శ్రీభూసమేత కల్యాణవెంకటేశ్వరులు, శ్రీసీతారామలక్ష్మణసమేత ఆంజనేయస్వామి, శ్రీరుక్షిణీ సత్యభామాసపీత వేణుగోపాలస్వామి ఉత్సవర్ధకు స్నాపన తిరుమంజనం కావిస్తారు. ఏ రూపంలో ఉన్న ఏ యుగమైనా జగత్తును శాసించేది జగన్నాథుడే అనేభావంతో విష్ణువును విశేషసేవల ద్వారా లోకమును సంరక్షించుమని వేదుకొంటూ ఈ ప్రత్యేక సేవలు చేస్తారు. వేసవిలో వచ్చే వేడికి ఉపశమనం కలిగించడానికి పరిమళద్రవ్యాలతో అభిప్రాయం, పరిమళపూష్ణాలతో సహార్థమార్ఘసులు చేసి, స్వామీ! మానవాళిని సంరక్షించటంలో నిమగ్నం కావాలనే వేదుకోలు ఉత్సవమే వసంతోత్సవం. వసంత శోభలతో స్వామి ఊరేగుతూ సర్వదర్శనం కూడా ప్రసాదిస్తారు.

ఈ వసంతోత్సవం సందర్భంగా అన్నమయ్య కీర్తనలో..

వాడల వాడల వసంతము

జాడతో చల్లేరు నీపై జాజిర జాజిర జాజి

వలచూపు కలువల వసంతము

కులికి మాట్లాడినదె కుంకుమ వసంతము

చలమున చల్లై నీ పై జాజిర జాజిర జాజి

కామిని జంకెన నీకు కస్తూరి వసంతము

వాముల మౌహపునీచి వసంతము

బూమెల సరసముల పుష్పాది వసంతము

సామజ గురుడ నీ పై జాజిర జాజిర జాజి

అంగన అధరమిచ్చే ఆమృత వసంతము

సంగడి శీవేంకటేశ సతి గూడితి

ముంగిట రతి చెముట ముత్తేల వసంతము

సంగతాయె నిద్దరికి జాజిర జాజిర జాజి

అంటూ వసంతంపై కీర్తన రచించి సేవ

చేశాడు.

పీందూ సనాతన ధర్మంలో మహాప్రామాణిక మైనవి - వేదాలు. “విద్” అనే ధాతువునుండి ఆవిర్భవించిన శబ్దం వేదం. విద్ - అంటే తెలియడం. వేదం - అంటే ఈశ్వరీయమైన జ్ఞానం. జ్ఞాన, కర్త, ఉపాసనలకు పుట్టినిల్లు - వేదం. అందుకే వేదాన్ని త్రయి అన్నారు. వేదాలు నరమానవమాత్రునిచేత రచింపబడినవి కావు. భగవంతునిద్వారా మాత్రమే తెలుపబడ్డాయి. మానవాళికి పరమాత్మ ప్రసాదించిన మొట్టమొదటి వాజ్యాయం వేదాలు. అందుకే వేదాలను అపోరుషేయాలు అన్నారు. వేదాలు మౌఖికమైనవి. గురుశిష్యపరంపరగా ఒకరినుండి ఒకరికి సంప్రాప్తిం చాయి. అందుకే వేదాలను శ్రతులు అన్నారు.

సాక్షాత్తు సృష్టికర్త బ్రహ్మదేవుని ముఖంనుండి వేదం ఉధృవించినదని ఉపనిషద్వాక్య బ్రహ్మదేవుని నాలుగుముఖాలే నాలుగువేదాలని పురాణోక్తి.

వేదాలు అస్తవ్యస్తంగా కలగలిసిపోయి, ఒక ముద్దలా ఉన్నసమయంలో శ్రీకృష్ణదైపాయనుడనే వ్యాసమహర్షి - ఆ ముద్దను బుగ్గేదం, యజుర్వేదం, సామవేదం, అధర్వణవేదం - అని నాలుగుభాగాలుగా విడదీసి, చక్కదిద్ది వేదవ్యాసునిగా కీర్తింపబడ్డాడు.

విశ్వసంస్కృతిభవనానికి ఈ నాలుగు వేదాలూ నాలుగుస్తంభాలవంటివి. వ్యాసమహర్షి శిష్యులు వేదాలను భూలోకంలో ప్రచారం చేశారు. అంతకుముందే - అగ్నిదేవుడు - బుగ్గేదాన్ని; వాయుదేవుడు - యజుర్వేదాన్ని; సూర్యదేవుడు - సామవేదాన్ని; అంగీరసుడు - అధర్వణవేదాన్ని లోకాలన్నిటిలోను వ్యాప్తి చేశారు.

ఒకసారి సోమకుడనే రాక్షసుడు బ్రహ్మనుండి వేదాలను అపహరించి, సముద్రంలో దాగాడు. దాంతో సృష్టికార్యం ఆగిపోయింది. బ్రహ్మ ప్రార్థనను మన్మించి శ్రీమహావిష్ణువు మత్స్యరూపం దాల్చి, ఆ సోమకుని సంహరించి, వేదాలను తెచ్చి, తిరిగి బ్రహ్మదేవునికి అందించాడని పురాణగాథ.

బుగ్గేదంలోని మంత్రాలను రుక్ములు అంటారు. ఇవి ఛందోబద్ధాలు. అత్యంత పురాతనమైనవి. ఈ వేదంలో శాకల,

శ్రీరామక్రిష్ణరాధాకృష్ణ

వేదం

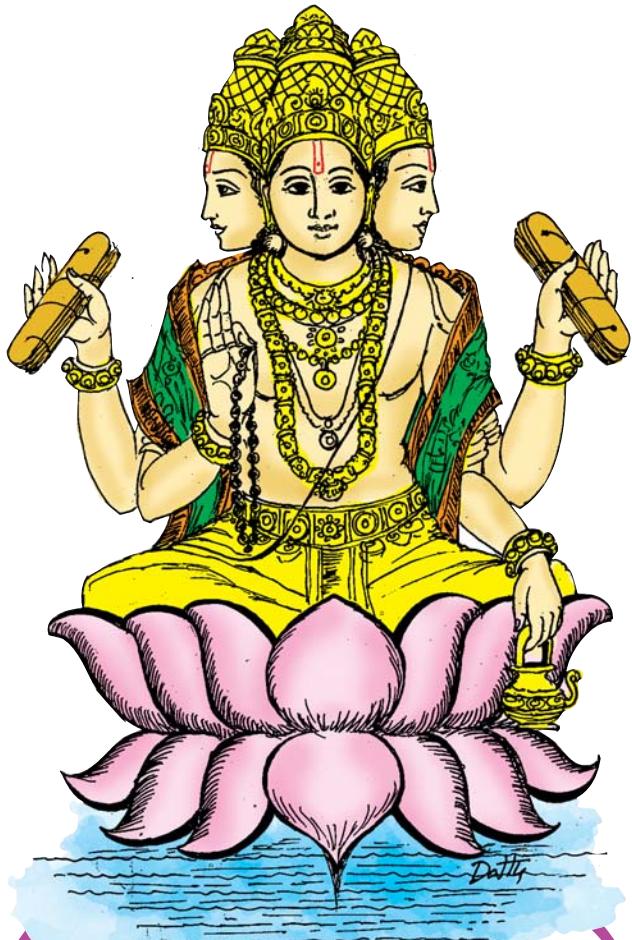
- డా॥ పి. లలితవాణి,
98490 26107

మేసల 04నుండి 12వరకు నాగులాపురం, శ్రీవేదవల్లిసమేత
శ్రీవేదనారాయణస్వామివారి బ్రహ్మత్వంసందర్భంగా...

బాప్పుల, అశ్వలాయన, మాండూక్య, సాంభ్యాయన - అని ఐదు శాఖలున్నాయి. సృష్టిఅవిర్భావం, జీవులనముత్పత్తి, దేవతల గుణగణాలు, ప్రకృతిరహస్యాలు, ఆత్మమయ్యవస్థ, ఆయుర్వేదం, ఆకాశయానం మొదలైన షైజ్ఞానిక అంశాలున్నాయి బుగ్గేదంలో. బుగ్గేదాన్ని దేవవేదం అంటారు. అందుకే ఈ వేదం జ్ఞానకాండ.

యజుర్వేదంలో రెండు శాఖలున్నాయి. శుక్లయజు ర్వేదం, కృష్ణయజు ర్వేదం. ఇందులో యజ్ఞయగాదులు, మానవ ధర్మాలు, రాజ్యాంగవిధానం, గణితవిద్య, శారీరకవిద్య, యజ్ఞకర్మలకు కావలసిన వివిధ అంశాలు - ఉన్నాయి. ఈ వేదాన్ని యజ్ఞవేదం అంటారు. ఇది కర్మకాండ.

సాక్షాత్తు సృష్టికర్త బ్రహ్మదేవుని ముఖంసుండి
వేదం ఉధ్వానించిందని ఉపనిషద్వాక్షు
బ్రహ్మదేవుని నాలుగుముఖాలే
నాలుగువేదాలని పురాణీక్తి.

సామవేదం చాలా చిన్నది. వేదాలన్నీ స్వరప్రధాన మైనవి. అందునా సామవేదం విశిష్టమైనది. సంగీతశాస్త్రానికి ఈ వేదమే మూలం. ఇందులో భగవన్సుంతి, ప్రార్థనావిశేషాలు, పూజాదిదైవకర్యావివరణ, గానవిద్యలు ఉన్నాయి. “వేదానాం సామవేదోస్మి” వేదాలలో నేను సామవేదాన్ని- అని పరమాత్మ- భగవదీతలో స్వయంగా చెప్పుకున్నాడు. సామవేదం- శాంతి వేదం. ఇది ఉపాసనాకాండ.

అధర్యణవేదంలో లౌకికవిషయాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. రాజ్యం, రాజ్యంగం, రాజకీయవ్యవస్థ, పాలనా యంత్రాంగం, యుద్ధవిధ్య, అనేకానేక చికిత్సావిధానాలు,

విశేషించి మూలికాచికిత్స- ఈ వేదంలో వివరంగా వర్ణిత మయ్యాయి. అన్నిటినీ ఏంచి బ్రహ్మవిధ్య ప్రత్యేకం- ఈ వేదంలో. దీనిని బ్రహ్మవేదం అంటారు. రాజకీయ విషయ వివరణవలన క్షత్రవేదమని; చికిత్సావివరణవలన- భీష్మవేద మని అంటారు. ఇది మోక్షకాండ.

వేదం- స్వరయుతమైనది. ఉద్భత్త, అనుదాత్త స్వర బద్ధంగా-గురుముఖతః నేర్వపలసింది వేదం. ఏమాత్రం ఉచ్చా రణాదోషం కలిగినా, ఆ మంత్రార్థం తిరగబడి, వికటిస్తుంది.

వేదాలను అర్థం చేసుకోవడం అంత సులభం కాదు. అందుకే మహర్షులు- ఒక నిర్దిష్టపద్ధతిని ఏర్పరిచారు. అవగాహనకోసం ఆరువేదాంగాలను, నాలుగుఉపవేదాలను అందించారు. శిక్ష, వ్యాకరణం, నిరుక్తం, ఘండస్సు, జ్యోతిషం, కల్పం- అనేవి వేదాంగాలు. గాంధర్వవేదం, ఆయుర్వేదం, ధనుర్వేదం, అర్థవేదం- అనేవి ఉపవేదాలు. ఈ నాలుగువేదాలకు అధర్యణ వేదమే మూలం.

వేదసూక్తలు- జీవనవిధానాన్ని బోధిస్తున్నాయి. దంతధావనందగ్గరనుండి కుటుంబ జీవనపద్ధతులనన్నిటినీ విశదంగా వివరించాయి వేదాలు. సృష్టిలోని అన్ని ధర్మాలకు వేదమే మూలం. కులాలకు, మతాలకు అతీతమైనది వేదం. సకల జనులకు, సకలకాలాలకు, సకలదేశాలకు వేదాలే ఆధారాలు. వేదం- శాంతి, సౌభాగ్యాలను చేకూరుస్తుంది.

శ్రీమన్నారాయణుని అవతారాలలో హయగ్రీవరూపం ఒకటి. అంటే గుర్పంతలని తలగా కలవాడని. గుర్పం తల మహాజ్ఞానానికి ప్రబలప్రతీక. ఈ సందర్భంలో జ్ఞానం అంటే ఆధ్యాత్మిక వైజ్ఞానిక సాంకేతిక సామాజిక వేదజ్ఞానం- అని. అందుకే హయగ్రీవుడు వేదశిరుడు. వేదముఖుడు. వేదరూపుడు. వేదపురుషుడు. వేదజ్ఞానప్రదాయకుడు.

వేదమే- విశ్వానికి అక్షరభిక్ష పెట్టింది. వేదమే లేక పోతే- మానవుడికి జ్ఞానం లేదు. కర్తవ్యకర్మ లేదు. ధర్మం లేదు. ధర్మం దైవస్వరూపం. ధర్మమే లేకపోతే దైవమే లేదు. సమస్తసృష్టికి వేదాలే అధారం. వేదాలే లేకపోతే- సృష్టి లేదు. కాబట్టి- జ్ఞానం, కర్మ, ధర్మం, సృష్టి, దైవం- సమస్తం వేద స్వరూపమే.

దైవమే వేదం- వేదమే దైవం

ఓం తత్త్వత్

శ్రీవేంకటాచల వ్యాపారిత్వార్థ

(తలగొండవెంగమాంబ ప్రణీతం)

వచనం - ఆచార్య కె.సరోత్తమరావు, 97041 04000

ధారావాహిక

గత సంచిక తరువాయి...

అప్పుడు పూలవాసలు కురిశాయి. మంగళవాద్యాలు ప్రోగాయి. ఆ సమయాన ఇలాంటి విషత్తులు పునరావృతం కాకుండా ఉండడానికోసం స్వామితో 'సర్వలోకంటకుడైన రాక్షసుని సంహరించారు. మాదోక విన్నపం. ఈ ప్రదేశం లోనే తమరు అర్చావతారమూర్తిగా భక్తులను కట్టాక్షించాలని మా కోరిక. అప్పుడే భూలోకవాసులకు చింతలేని సుఖానివాసం అన్నారు. భక్తవత్తులుడైన స్వామి వారి కోరికను మన్మించాడు.

తదనంతరం భూమి నిలకడగా నిలవడానికోసం ఆ ప్రదేశాన్ని చదును చేశాడు. ఈ చేతకు దేవతలందరు ఊపిరి పీల్చు కొన్నారు. ఆ పై దేవతలు తమ తమ స్వస్తాసాలకు తరలి వెళ్లిపోయారు.

శ్వేతవరాహమూర్తి తన ఆనకోసం ఎదురుచూసే గరుడునికేసి చూశాడు. భగేంద్రా! భూతలం మునిగిపోవడంతో ఆ భూమిని యథాస్థితికి లేపడానికి రాక్షస నిర్మాలనార్థం నేను ఘోరాకారం ఎత్తాను. సర్వాంగసుందరాకారంతో నన్ను చూచిన శ్రీదేవి ఈ వేషంతో చూస్తే పగలబడి నవ్వదా? అంతేకాదు. రసాతలంనుండి ఉధరించిన రమణి భూదేవి నా డైర్యసాహసలకు మెచ్చుకొని కామించింది. నేనూ ఆ వసుంధరను కామించాను. ఇరువురం అన్యోన్యోన్యానురక్తులమయ్యాం. ఇలాంటివేళ అ భూమామణిని వదలి రావాలనిపించడం లేదు. పళ్లిరాజా! మనసులో ఏమి దాచకుండా చెబుతాను. నిగినిగలతో, ఒయ్యారాలతో దర్శనీయ అయిన కనకలజ్ఞి నా కలినశరీరాన్ని,

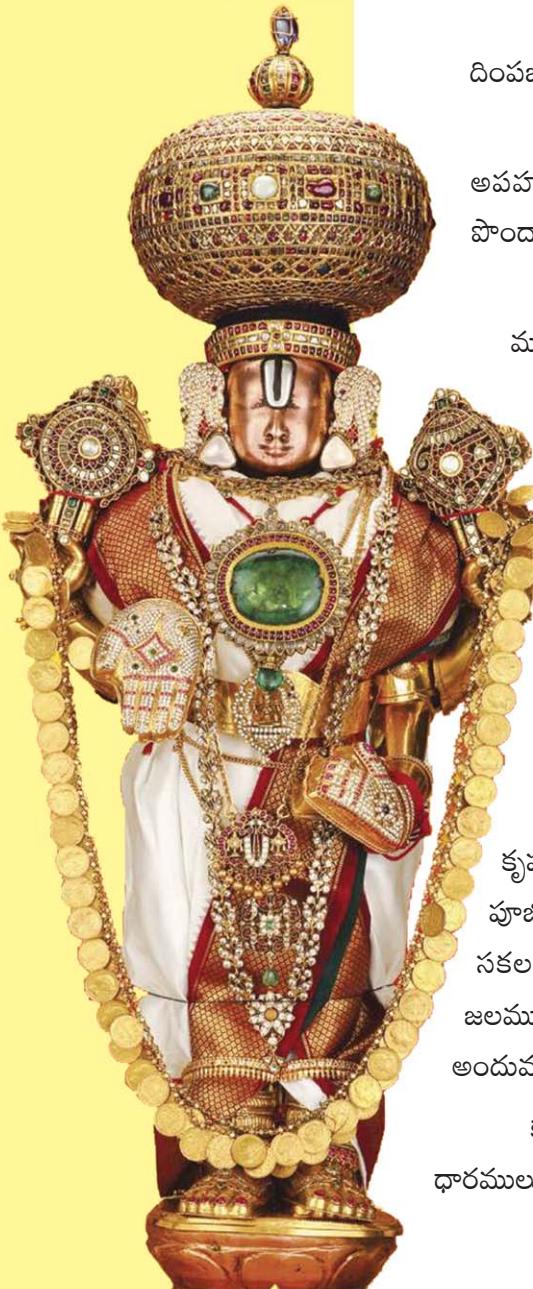
గగుర్మాడిచేలాంటి దేహంతో, ఒళ్లంతా చీకాకు కలిగించే వెంట్లుకలతో, ఎవరైనా చూస్తే చెదిరిపోయే కోరలతో వికారంగా ఉండే నన్ను చూస్తే జడుసుకోదా? ఇలాంటి జుగుప్పువహమైన వేషంతో వైకుంఠానికి ఎలా రాను? నా త్రూర రూపాన్ని చూచి 'నీవెడ'పని గద్దించి అడిగితే నేనే నేనే నీ పతిదేవణ్ణి' అని పరిచయం చేసుకోవడం ఎబ్బెట్టు కాదా! ఇన్ని కారణాలతో, సందేహాలతో ఇప్పుడు వైకుంఠం చేరుకోవడం ఏ మాత్రం నబబుకాదు. ప్రసుతం నన్ను, నా రూపాన్ని వలచిన పనితతోనే ఉండాలనిపి స్తుంది ఏమంటావు?' అన్నాడు వెన్నుడు.

ఉంది. హిరణ్యక్షసంహోరంతో దుష్టశిక్షణ పూర్తికాలేదు. ఇంకా ఎందరో రాక్షసులు మిగిలి ఉన్నారు. వారిని నామరూపాలు లేకుండా చేయాలి. సరే! సరాసరి నీవు వైకుంఠానికి వెళ్ల. అన్నట్లు ఇక్కడి వ్యవహారాలను ఆదిలక్ష్మితో చెప్పు. అన్నట్లు మరిచా! నాకు క్రీడాచలంలో విహారించాలని ఉంది. అంచేత వైకుంఠంనుండి క్రీడాచలానికి తీసుకురా! అనడంతో రెక్కలు విదిల్చి గరుత్తుంటుడు వైకుంఠం వెళ్లాడు. గరుత్తుంటుడు వాయువేగంతో వైకుంఠంకేసి వెళ్గా హరి తానెకడ్డ ఉండాలా అని ఆలోచించాడు. చివరకు గౌతమీనదికి దక్కించైపు 60యోజనాల దూరం, తూర్పుసముద్రతీరానికి పడమట ఐదుయోజనాలదూరాను, సువ్యాపుఖరీ నదికి ఉత్తరంవైపు ప్రదేశంవరకు వాస యోగ్యమని భూమించి అక్కడే ఉంటూ గరుత్తుంతునికోసం ఎదురు చూడసాగాడు.

శ్రీ గోవిందాయు గోవింద్యః

- దా॥ మైలవరపు లలితకుమారి,
99595 10422

**శ్రీ నివాసా గోవిందా
తీవేంకటేశా గోవిందా
భక్తవత్సులా గోవిందా
భాగవతప్రియ గోవిందా
గోవిందాహరి గోవిందా ।
గోకులనందన గోవిందా .....
గోకులనందన గోవిందా .....**

మేసెల 26నుండి
జూన్ 03వరకు
తిరుపతి,
**శ్రీగోవిందరాజస్వామివారి
బ్రహ్మాత్మవం
సందర్భంగా...**

అని తిరుమలకొండల్లో ఎల్లవేళలా గోవిందనామం ప్రతిధ్వని స్తుంటుంది. గోవిందా అంటే సర్వత్రాస్వరణం “భజగోవిందం భజ గోవిందం గోవిందంభజే మూర్ఖమతే” అని శంకరాచార్యులవారు చెప్పారు. గోవిందా అని గట్టిగా అంటే నాభిదగ్గరనుంచి పలుకుతాం. “మానవజాతికి ఉద్ధారకశబ్దం గోవిందనామస్వరణం”. గోవిందా అనే పదం విష్ణుతత్త్వమును తెలియచేస్తుంది.

“గోభిరేవయతో వాచ్యే గోవిందస్య ఉదాహర్యతః” వేదవాక్యులచే ప్రతిపాదింపబడేవాడే “గోవిందుడు” అని కొండరు పేర్కొన్నారు.

“వేదశ్శ సర్వై రహమేవ వేద్యః” అని పేర్కొన్నారు. హిరణ్యకుస్నివే భూదేవి అపహరింపబడినప్పుడు వరాహారూపం ధరించిన మహావిష్ణువు తిరిగి భూదేవిని పొందాడు. కనుక గోవిందుడు అని ప్రస్తుతించారు.

ఏది ఏమైనా గోవింద శబ్దర్థం చతుర్యగములకు సంబంధించిన ఒక మంత్రరాజం అని చెప్పవచ్చు. అదే “శ్రీ గోవిందాయ సమః” అనే మంత్రం.

దీనిని గురించి శ్రీమద్భాగవతం విపులంగా వర్ణించి చెప్పింది. దేవకీ వసుదేవులకు జన్మించిన కృష్ణస్వామి యశోదానందుల కుమారునిగా గోకులంలో జన్మించాడు. గోవులను కాస్తూ, గోపాలబాలకుడిగా పెరిగాడు. పూతనాది రాక్షససంహం చేశాడు. కాళిందిమడుగును విషపూరితం చేస్తున్న కాళీయుని అక్కడినుండి తరిమికొట్టాడు. అఘాసురుని సంహం, దావాగ్నిని మ్రింగివేయటం మొదలుగా గల ఆనేకకార్యాలను చేసి గో, గోపికా గోపాలకు లను రక్షించాడు. ఈ చర్యలన్నీకాక గోకులంలో మరొక మహాత్రమైన కార్యమును సాధించాడు.

నందుడు వర్షంకోసం ఇంద్రుణ్ణి ఆరాధించాలని గోపాలకులకు చెప్పాడు. కృష్ణుడపుడు ఏడువత్సరాల వయసు బాలకుడు. అపుడతడు తండ్రితో ఇంద్రుని పూజించటానికి గల కారణమేమి? అని ప్రశ్నించాడు, అప్పుడు నందుడు ఇంద్రుడు సకలదేవతలకు అధిపతి. వర్షాధిదేవత ఐన ఆయన ఆజ్ఞప్రకారం మేఘములు, జలములు వర్షిస్తాయి. వానితో భూమిమీద సకలజీవులు ఆనందజీవనం గడుపుతున్నారు. అందువల్ల దేవేంద్రుని సంతృప్తివరచుటకై ఇంద్రయాగమవశ్యం చేయాలి అన్నాడు.

కృష్ణుడపుడు తండ్రీ! మనం సర్వత్రా వనవాసులం. గోవులు మనకు జీవనాధారములు. బ్రాహ్మణాశీర్షాదంచే మన వంశాభివృద్ధి మే, 2023 **12** సప్తగిరి

జరుగుతోంది. గోవర్ధనపర్వతం మనకు గడ్డి, జలములను ఇస్తోంది. కనుక గోవర్ధనపర్వతమును పూజించాం అన్నాడు. కృష్ణునిమాటతో నందాదులు అందరూ గోవర్ధనమును పూజించారు. బ్రాహ్మణాశీర్యాదాలనంతరం అందరూ గోవర్ధనగిరికి సమస్యారాలు చేసి, వైవేద్యాలను సమర్పించారు. గోపాలకులకు నమిక కలిగించటానికి కృష్ణపరమాత్మ గోవర్ధనపర్వతంపైకి చేరి మహారూపాన్ని ధరించి ఇదిగో మీ వైవేద్యం స్వీకరిస్తున్నా నంటూ వారితోకూడి తనకుతానే నమస్కరించుకున్నాడు. అదే కృష్ణమాయ.

గర్వంధుడైన ఇంద్రుడు ఆ దృశ్యాన్ని చూచి తన్న కాదని ఒక పర్వతాన్ని పూజించారనే క్రోధంతో పుష్టులావర్త మేఘాలనురప్పించి జడివాను కురిపించాడు. అంతేగాక రాళ్ళ పర్వతాన్ని కురిపిస్తుండగా గోపాలకులు, గోపికలు, గోవులు అన్ని కూడా భీతావహులై కృష్ణాంజీ శరణుజోచ్చాయి. అంత భగవానుడు రామావతారంలో-

**సక్కదేవ ప్రపన్నాయ తవాస్తుతి చయాచతే
అభయం సర్వభూతేభో దదామ్యేతద్వతం మమ॥**

అని ప్రతిజ్ఞ చేసి ఉన్నాడు. యుగాలు మారి అవతారాలు మారినా ఆర్త్రత్రాణపరాయణత్వమే స్వామి ప్రతం కదా! అందువల్ల బాలుడైన కృష్ణుడు వెంటనే తన ఎడమచేతి చిటికెన వ్రేలితో ఆ గోవర్ధనపర్వతాన్ని పెళ్ళగించి ఆ వ్రేలిపై నిలిపి గోపాలకులందరిని వారి వారి గోసంపద, గోపికాజనం, వారి సంబారాలతో సహా కొండకిందికి వచ్చి నిలబడమని పిలిచాడు. పిల్లవాడని వారు సందేహించగా-

బాలుండీతడు కొండ దొడ్డది మహాభారంబు సైరింపగా
జాలండో యని దీనిక్రిందనిలువన్ శంకింపంగా బోలదీ
శైలాంభోనిధి జంతుసంయుత ధరాచక్రంబు పైబడ్డ నా
కేలల్లాడడు బంధులారా! నిలుదీక్రిందన ప్రమోదంబునన్ ॥

అని పలికాడు. కృష్ణునిమాటలు విన్న వారందరూ, స్వామిపై భారంవేసి గోవర్ధనగిరికిందకి చేరారు. స్వామిని నమ్మిన వారెన్నడూ చెడిపోరు. ఏడురోజులు వర్దింపచేసిన ఇంద్రుడు చివరికి పరమాత్మతత్త్వాన్ని తెలుసుకొని నీ లీలలు తెలుసుకోలేక పోయాను అని స్వామిని శరణవేదుకున్నాడు. దయాసముద్రుడైన స్వామికృపకు పొత్రుడయ్యాడు. అంత గోగణసమేతమైన

కామధేనువు సురభి క్షీరములతో, గంగానదీజలములతో ఇంద్రుడు స్వామినభీషిష్టించి గోప, గోపగణాన్ని రక్షించిన నీవు గోవిందుడవని ప్రశంసించాడు.

“త్వం గవా మిందుతాంగతః గోవింద ఇతిలోకాస్వాం స్తోప్యంతి భువి శాశ్వతమ్” అని ప్రస్తుతించాడు.

ఆ విధంగా గోవర్ధనపర్వతాన్నాత్మి “గోప గోగణపతి త్వంబునకు” కృష్ణుడు దేవతలు గోవింద పట్టాభీషిష్టం చేశారు. నాటినుండి గోవిందా! గోవిందా! యని భక్తులు స్వామిని కీర్తిస్తున్నారు. ఈ “గో” శబ్దానికి నేత్రం, కిరణం, భూమి, నీరు అనేఅర్థాలు కూడా చెబుతారు.

“స్వగేషు పశువాగ్నేజి దిప్పేతఫ్యుణి భూజలే”

స్వర్గం, బాణం, పశువు, వాక్కు వజ్రాయుధం, దిక్కు గోపరం అనే అర్థాలను “అమరకోశం” వివరించింది.

గోవిందా! అని స్వరిష్టే మానవులకు ఉన్న కష్టాలన్నీ దూడిపింజలవలె ఎగిరిపోయి, సర్వపాపాలు నశించి, సుఖాన్ని పొందుతారు. అందుకే అన్నమయ్యా-

గోవింద గోవిందయని కొలువరే ।

గోవిందయని కొలువరే ॥

యని గోవిందనామప్రాశస్త్యాన్ని కీర్తించి ధన్యుడయ్యాడు. గోవిందనామస్కరణమున భక్తులు తమ పాపాలను పోగాట్టుకొని తరిస్తారు.

“లోకాస్మస్త్రా స్సభిఃనోభవన్తు”

2023, జూన్ నెల ఉత్సవాలు, పర్వదినాలు

02-04	తిరుమలశ్రీవారి జ్యేష్ఠాభీషిష్టం
04	ఏరువాక పూర్ణిమ
20	పూర్తీజగన్నాధ రథయాత్ర
24-26	శ్రీకల్యాణవేంకటేశ్వరస్వామివారి సాక్షాత్కారపైభవం, శ్రీనివాసమంగాపురం
29	తొలిపుకాదశి

శ్రీ కృష్ణపరమాత్మనిచేతిలో నిరంతరం నిలిచి ఉండేది వేణువు. వేణువు చేతిలో లేని శ్రీకృష్ణని ఎవ్వరూ చిత్రించలేరు. అంతటి అవినాభావసంబంధమున్నది కృష్ణనికి, వేణువుకి. అలాగే నెమలిపించా నికి కూడా.

వేణువుకు మురళి, పిల్లనగ్రోవి, వంశీ, బాసురి, స్వరలాసిక, తూతకొమ్ము- అనే పేర్లన్నాయి. వేణువు ఒక గొప్ప సంగీతవాయిద్యపరికరం. వెదురుముక్కను బాగా అరబెట్టి - నాణ్యతగా తయారు చేస్తారు. ఒకవైపు తెరచి, మరోవైపు మూసి ఉంచుతారు. గాలి ఊదేందుకు పైభాగంలో రంధ్రాలు చేస్తారు. అవి ఒకటినుండి ఎనిమిదివరకు విభిన్నాలుగా ఉంటాయి. వేణువుని పెదవికి చేర్చి, సన్నగా గాలి

ఊదితే ఆ రంధ్రాల నుండి ఊదిన గాలి సుస్వరంగా బయటికి వస్తుంది. అది మహాత్మరమైన సంగీతస్వరంగా పేరు పొందింది. గాలితో సాధన చేస్తే మురళీ రవం వశం అవుతుంది. ఏ విష్య ఐనా సాధనద్వారానే సాధ్యమవుతుంది. ఏమాత్రం సంగీతజ్ఞానం లేనివాడైనా వేణువుని తీసు కుని ఊదుతూ ఉంటే ఆ గాలి స్వరంగా మారి సుమధురసంగీతాన్నే అందిస్తుంది. అంతటి సులభమనోహరమైనది వెదురు ముక్కలో దాగిఉన్న సంగీతధ్వని.

శాస్త్రీయసంగీతంలో తప్పనిసరిగా వేణువును ఉపయోగిస్తారు. ఎక్కువగా కర్రాటక, హిందుస్థానీసంగీతాల్లో వేణు నాదం ఉంటుంది. వేణువు - ఎప్పుడు పుట్టిందో తెలుసుకోవడం- అసాధ్యం.

మనదేశంలోను, తదితర కొన్నిదేశాలలోను వేణువును-వెదురుతోనే చేస్తారు. పురాతన కాలంలో ఈజీప్పెలో చెక్కుతోను, చెఱకుతోను చేశారు.

వేణునాదానికి శ్వాసే ఆధారం. అసలు లాటిన్బాపలో- వేణువు- అంటేనే శ్వాస. వేణువుయొక్క రంధ్రాలు- ఊదే పెదవికి సమాంతరంగా ఉంటాయి. అలాగే తయారుచేస్తారు. అప్పుడే వేణు స్వరం- స్వప్షంగా, స్వచ్ఛంగా, సరిగ్గా ఏర్పడుతుంది. అలాంటిస్వరమే మనో హ్లదంగా ఉండి, పరవశులను చేస్తుంది.

పరమశివుడు తానే స్వయంగా తయారుచేసి వేణువును శ్రీకృష్ణనికిచ్చాడని పురాణాన్ని.

త్రేతాయంగంలో శ్రీరాముడు వన వాసం చేస్తున్నప్పుడు- అడవిలో ఉన్న పూలను తాకి ఆ మెత్తదనాన్ని, ఆ పరి మళాన్ని, ఆ చక్కదనాన్ని ఆస్వాదిస్తున్న సమయంలో చెంతనే ఉన్న వెదురు కంట తడి పెట్టుకున్నదట. అదిచూచి రాముడు చంచలించిపోయి- కారణమడిగాడట. అందుకు వెదురు “సన్న ఎవరూ ఆదరిం చరు. నాలో పరిమళం, మెత్తదనం లేవుగా” అని వాపోయిందట. వెంటనే రాముడు కరుణించి - “రాబోయే యుగంలో నేనే శ్రీకృష్ణనిగా జన్మించి నపుడు నిన్నే నా హస్తభాషణం చేసుకుం టాను. నిన్నే స్వరపరికరంగా మలచు కుంటాను. నీలోనే స్వరాలు పలికిస్తాను. నిన్నే లోకప్రసిద్ధిగా చేస్తాను” అని పరి మిచ్చాడని ఒక ఐతిహాయం.

ఏ సంగీతాన్నికైనా పశువులు, శిశు వులు, పాములు కూడా తలలాడిస్తా ఆహాదాన్ని పొందుతాయి. అందుకే

వేణులోలుడైన వేణుగోపాలకృష్ణుడు తన వేణునాదంతో గోపాలురను, గోపికలను, గోవులను తన వశం చేసుకుని గోపాల కుడిగా ప్రసిద్ధిచెందాడు.

కొండలమీదకి గోవులను తోలుకు పోయినప్పుడు ఏ గోవు ఐనా తప్పిపోతే వెంటనే శ్రీకృష్ణుడు మురళిని ఉడుతాడు. అంతే. ఎంత దూరంలో ఉన్న గోవు ఐనా ఆ స్వరానికి పరవశమై పరుగులు పెట్టు కుంటూ ఆ బాలునిచెంతకు చేరుకుంటుంది. ఆ వేణుస్వరంపలన గోవులన్ని సమయానికి తమ తమ యజమానుల ఇళ్ళకు చేరేవని సహజకవి పండితుడైన పోతన అభివర్ణించిన తీరు అద్భుతమే. శ్రీకృష్ణుడు తన వేణుగానంతో గోపికలను తరింపచేశాడు. యమునాతీరాన్ని, బృందావనాన్ని పరవశింపచేశాడు.

మురళీధరుడు, మురళీలోలుడు, వేణుమాధవుడు, వంశీకృష్ణ, పిల్లనగ్రోవి ప్రియుడు, మురళీమనోహరుడు - అంటూ శ్రీకృష్ణని కొలుచుకుంటున్నాం. ఆ స్వామి వెనువెంటనే ప్రసన్న మమతున్నాడు. శ్రీకృష్ణని మురళికి వివిధపేర్లున్నాయి. కాస్త పొడవుగా ఉంటే మహా నంద. ఈ మురళీరవంతో రాధాదేవిమనసును గెలుచుకున్నాడు. మరికాస్త పొడవుగా ఉంటే మురళి ఆకర్షిణి. ఇది బంగారంతో తయారుచేయబడి ఉంటుంది. ఇంకా కాస్త పొడవుగా ఉంటే ఆనందిని. ఈ వేణునాదంతో గోపాలురను, గోపికలను వెఱుత్తంగా గోకులాన్నే వశం చేసుకుని,

తన సొంతం చేసుకున్నాడు. మరో మురళి సరళ. దీని స్వరం - కోకిలస్వరంలాగా మనోజ్ఞంగా ఉంటుంది. వెఱుత్తానికి శ్రీకృష్ణని వేణువు సమ్మాహనాశక్తి కలది.

జక్కడ మరో ముఖ్యవిషయాన్ని అర్థం చేసుకోవాలి. వేణునాదం - ప్రణవనాదం. ఓంకారనాదం. ఓంకారనాదంనుండే సృష్టి జరిగిందన్నది ఉపనిషద్యాక్షు వేణువు - జీవాత్మకు ప్రతీక. వేణువు - బోలుగా ఉంటుంది. అంటే లోపల నాదశక్తి తప్ప ఏది ఉండదు. భార్తి. నాదం కనిపించేది కాదు. కేవలం వినిపించేది. మానవుడి మనసులోకూడా ఏ కోరికలూ లేకుండా బోలుగా ఉండి, పవిత్రంగా, నిష్పల్యంగా

ఉండి పరమాత్మని నింపుకోవాలి. “నన్ను నీ మురళిగా మలచుకో. నాలో స్వరాలు పలికించి, నీలో కలుపుకో” అని జీవాత్మ అంటే భక్తుడు కోరితే - శ్రీకృష్ణుడు శరణాగతి పొందిన ఆ భక్తుని తనలో చేర్చుకుంటాడు. వేణువులోని రంద్రాలు - మానవశరీరంలోని చక్రాలు. వాటిని మేల్చాలుపుతాడు పరమాత్మ. ఇదంతా ఒక యోగప్రక్రియ. యోగశక్తి. ధ్యానశక్తి. స్వరశక్తి.

శ్రీకృష్ణుడు వేణువునూది సృష్టినే వశం చేసుకున్నాడు. అలాగే భక్తుడుకూడా వేణునాదంతో ఆ శ్రీకృష్ణనే వశం చేసుకోవచ్చునట. ఎవరైనా తదేకచిత్తంతో శ్రీకృష్ణనే మనసులో నింపుకుని వేణువును ఊదితే అంతటి పరమాత్మకూడా పరవశి స్తాడట.

సంగీతప్రపంచంలో నేటికీ వేణువుకు ఒక ప్రత్యేక స్థానముంది.

“వేణునాదప్రియా,
శ్రీకృష్ణా సమాస్తుతే”

సింధూరం హనుమంతుల
వారికి ఎంతో ప్రీతి. అందుకే
శరీరమంతా సింధూరమయం

చేసుకున్నాడు. శరీరమంతా సింధూరమయం చేసుకున్న హనుమంతుడంటే శ్రీరామునికి ఇంకా ఎంతో ప్రీతి.

కనుకనే సింధూరంతో ఆంజనేయుణ్ణి పూజించినవారికి తాను సకలసౌభాగ్యాలనొసగి వారికి తాను రక్షణగా
నిలబడతానని వరమిచ్చాడు రాముడు.

ఒకనాడు హనుమంతుడు సీతమ్యవద్దకు వచ్చి శిరస్సువంచి నమస్కరించి శిరస్సు పైకెత్తి సీతమ్యవంక చూశాడు. అప్పుడు
సీతమ్య నుదుచికుంకుమతోపాటు ముంగురుల మధ్య అంటే పాపిడి మొదట్లో సింధూరంబోట్టు పెట్టుకుని ఉంది. అది చూసి
హనుమంతుడు ‘అమ్మా! పాపిడిలో అలా సింధూరం పెట్టుకున్నావు ఎందుకు?’ అని అడిగాడు.

అప్పుడు సీతమ్య “అది రాముని క్షేమంకోసం సింధూరాన్ని ఇలా పెట్టు
కుంటే అది రామునికి రక్షణకపచంలా ఉండి అతనికి ఏ కష్టమూ, బాధా
కలుగకుండా కాపాడుతుంది. అందుకే పెట్టుకున్నాను.” అని చెప్పింది. “అలాగా!
ఇదంతా రాముని రక్షణకోసమా!” అనుకొంటూ వెళ్లాడు హనుమంతుడు.

అలా వెళ్లిన హనుమంతుడు తన ఒళ్లంతా సింధూరం దట్టంగా అధేసు
కుని అరుణోదయ సూర్యునివలె ప్రకాశిస్తూ రామునివద్దకు వచ్చి రామునికి
నమస్కరించాడు. హనుమంతుని వాలకం చూసి రాముడు చిరుదరహసం చేస్తూ
“ఏమిటి హనుమా! ఒళ్లంతా అలా సింధూరం పూసుకున్నావెందుకు?” అని
అడిగాడు.

“రామా! నీ రక్షణకోసం సీతమ్య సింధూరంతో చిన్నబోట్టు పెట్టుకుంది.
నీ రక్షణకోసం అంతకొంచెం సింధూరం పెట్టుకుంటే సరిపోదు. అందుకే నేను
ఇలా ఒళ్లంతా సింధూరం పూసేసుకున్నాను. ఇప్పుడిది నీకు పరిపూర్ణరక్షణగా
ఉండి నిన్ను కాపాడుతుంది. నీ రక్షణకోసం, నీ సంతోషంకోసం నేను ఏమైనా
చేస్తాను అన్నాడు ఆంజనేయుడు.

అది విన్న రాముడు హనుమంతునికి తనపై ఉన్న ప్రేమకు, భక్తికి
ఆనందపారవశ్యం పొందాడు. “హనుమా! నీ భక్తి అనస్యం. నాపట్ల నీకున్న

ప్రద్ర అమోఫుం. నా రక్షణకోసం నువ్వు ఇలా ఒళ్లంతా సింధూరం పూసుకున్నావు కాబట్టి సింధూరంతో
నిన్ను పూజించినవారికి నేను రక్షణగా నిలిచి కాపాడుతాను. వారికి సకల సౌభాగ్యాలు ఇస్తాను.
వారికి శత్రుభయంగానీ, గ్రహాపోలుగానీ, భూత, ప్రేత, పిశాచాది దుష్టశక్తుల భయంగానీ లేకుండా
వారికి నేనే రక్షణగా నిలిచి కాపాడుతాను” అని హనుమంతునికి వరమిచ్చి తడ్చూరా లోకోపకారం
చేశాడు రాముడు.

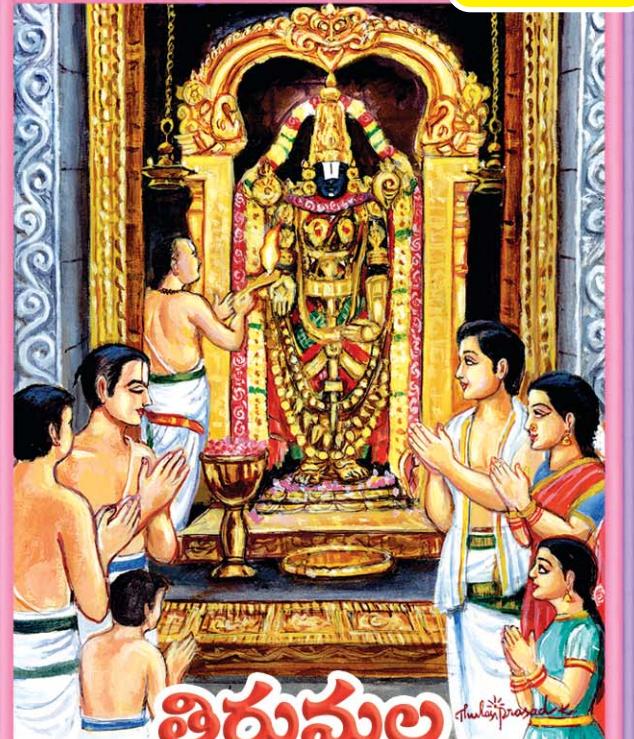
అందువల్ల, ఆంజనేయస్వామికి ఒళ్లంతా సింధూరం రాయడం, సింధూరంతోనే నామం దిద్దడం
అచారమయ్యంది. సింధూరంతో హనుమంతుణ్ణి నేవించినవారికి శ్రీరాముని రక్షణ లభిస్తుంది. సకల
సౌభాగ్యాలు కలుగుతాయి.

‘కులశేఖరపడి’ అను గర్భగృహపు గడపవద్ద నిలచి ‘ఆపాదచూడమనుభూయ హరిం శయానమ్’ (పవ్వశించియున్న శీరారిని ఆపాదమస్తకము అనుభవించి) అనురేతి సంస్కార వశమున దివ్యపాదారవిందములు మొదలు దివ్యకిరీటము వరకు ఆశతో అనుభవించి ప్రాచీనసంస్కారముచేత అవశముగ ‘కంగులుమ్ పగలుమ్’ అని ఆరంభమగు పదిపాశురములను (గీతములను) దేవగానపద్ధతిననుసరించి పాడి నిలచిరి.

అంత శ్రీవేంకటేశ్వరుడు సంతసించి అర్చకముఖమున ‘ప్రబంధగాయకా! మునుపు (నమ్మ)ఆళ్వార్ మాయైద మోహము వహించి, నాయికాభావము పూని అనుభవించిన తీరును మీరిప్పుడు అనుకరించి ప్రదర్శించుటవలన ఈ తిరువాయ్మెంజి (దశకము) మాకెంతో ఆనంద మొనగూర్చినది. ఇట్లే మాపై పరకాలుడు (తిరుమంగైఆళ్వారుకూడ) వ్యామోహముచేత నాయికాదశను పొంది అనుభవించి చెప్పిన గీతమునం దొక్కుడానిని అనుసంధించుచు అభినయించుచు చూపుడు’ అని పలుకగ అప్పుడు ఆళ్వార్ అరైయరు (గాయకులు) అతిముగ్గ హృదయులై వారనుగ్రహించిన సరసపు పలుకులందు అసక్తి గలవారై ‘కారార్వరై కొర్కెనై’ అని తొడగి తిరుమంగైయాళ్వారు (పరకాలుడు) ‘తాటిమట్టపై నెక్కి’ భగవదనుభవము పొందిన శిఱియ తిరుమడల్ ప్రబంధమును పరవశగాత్రులై నాయికాదశానుభవమును అభినయించి చూప, శ్రీవేంకటాచలపతియు ఆకర్ణించి మనమున నుష్టాంగి దివ్యచరణరూపమగు శ్రీశరకోపము, దివ్యమాలిక మున్నగు బహుమానములన్నిటిని ఒసగి అనుగ్రహింపగ కృతార్థులైరి.

అప్పుడు సన్నిధియిందున్న పెద్దలగు అంజనవెఱ్ఱనార్, భగవద్రామానుజులు, తిరువేంకట జియ్యరు మొదలగు వారెల్లరును సంతుష్టులై ఈ మధ్యహ్నసమయమున దివ్యమాలిక సమర్పించునప్పుడు ‘శిఱియతిరుమడల్’ ప్రబంధము అను సంధింపగ విని దివ్యమాలికను సమర్పింపవలెను. ఈ భగవదాజ్ఞాచేత వీధులందు విజయము చేయునప్పుడును ఈ తిరుమడల్ప్రబంధమునే వినిపింపవలయును అని నియమము చేసిరి.

తిరుమల సమయాచారములు

(తిరుమల-తిరుపతి ఐతిహ్యమాల)

తెనుగు అనువాదకులు:

కీ.శే. డా॥ ఎన్.సి.వి.నరసింహచార్యులు,

కీ.శే. శ్రీమాన్ టీ.ఎ.కృష్ణమాచార్యులు

మునుపు ‘అళగియ మణవాళప్పీరుమాళ్’ అను శీరంగనాథస్వామి ఇట వలసద్యై విజయము చేసియుండి మరలిపోవునప్పుడు తమకు అసాధారణమైన ‘కజ్ఞలుమ్ పగలుమ్’ పాశురమును (గీతమును) అనుగ్రహించిరను ఐతిహ్యము ప్రచారమున ఉండుటచేత ఇప్పుడు కజ్ఞలుమ్ పగలుమ్ పాశురమును విని అంతరంగమున ఆనందించుట చేతను ప్రతిదినము సాయంకాలమున నిత్యానుసంధానముతో బాటు ఈ తిరువాయ్మెంజి (దశకమును) శ్రీస్వామివారికి విని పింపవలయును అనియు- నియమము కల్పించారు.

(ఇంకా ఊంది)

నారాయణనామస్తరణ మహిమ

- శ్రీ ఎం.కామేష్వరరావు, 99890 13020

మే 31 మండి జూన్ 08 వరకు
నారాయణవసం,
శ్రీకల్యాణవేంకటేశ్వరస్వామివారి
బ్రహ్మత్వం సందర్భంగా...

మానవుడు తన జీవనగమనంలో అనేకరకాలైన తప్పులూ, పారపాటులూ, పాపాలూ చేస్తుంటాడు. కాని తాను చేసిన పాపాలకు ప్రాయశ్శిత్తం చేసుకోవాలి అని మాత్రం అనుకోదు. ప్రతీపాపపుపనికి ఒక ప్రాయశ్శిత్తం నిర్దిష్టంగా చెప్పబడి ఉంది. కాబట్టి ప్రతీపుట్టి ప్రాయశ్శిత్తంలో కూడిన మనస్సుతో పాపరహితమైన, దీపరహితమైనమనస్సుతో, సత్కప్రవర్తనతో స్వధర్మాన్ని ఆచరించడంద్వారా భగవత్భక్తిమార్గంలో పాపకర్మలను నశింపచేసుకోవాలి. భగవద్వక్తియే ఏకైక పాప విమోచనసాధనం. నారాయణనామ ఉచ్చారణద్వారా పాపాత్మడైనవాడుకూడా ఏ విధంగా రక్తింపబడ్డాడో ఈ కథ ద్వారా తెలుసుకుండాం...

శుకమహార్షి నారాయణ నామస్తరణ చేస్తే కలిగే ఘలితాన్ని గురించి పరీక్షిత్తు మహారాజుకు ఇలా చెప్పాడు. అజామితుడు అనే ఒక బ్రాహ్మణోత్తముడు ఉండేవాడు. అతడు ఉత్తమసంస్కరం కలవాడు. సదాచారసంపన్ముఢే అయినప్పటికీ విధివశాత్తు దరిద్రుడైపోయాడు. వృద్ధాయ్యంలోకూడా అన్నిరకాల

రోగాలు దేహంమీద దాడిచేసినప్పటికీ ఆ సంసారబంధంలో, వ్యామోహంలో పడి జీవితాన్ని గడుపుతూ తన చిన్నకుమారుడైన ‘నారాయణ’యందు విపరీతమైన ప్రేమతో ఆ కొడుకును, ‘నారాయణ! ఇలారా!’ అని మాటిమాటికీ పిలిచేవాడు. అలా అతడు తన మరణసమయంలోకూడా తన చిన్నకొడుకును నారాయణ! నా దగ్గరకురా! అంటూ ప్రాణాలు విడిచిపెట్టాడు.

‘నారాయణ’ అన్న పిలుపువిని విష్ణుదూతలు అక్కడకు వచ్చి ఆ జీవణ్ణి వైకుంఠానికి తీసుకొనిపోవడానికి సిద్ధమవుతూండగా, యమదూతలు వచ్చారు. వారితో విష్ణుదూతలు ఓ యమదూతలారా! మీరు ధర్మదేవత దూతలు కదా! మీరు చెప్పినట్లు పాపకర్మలు చేసినవారు శిక్షార్థులు. కాని ఈ బ్రాహ్మణుడు తన అవసానదశలో చివరిగా ‘నారాయణ’ అని పిలుస్తా ప్రాణాలు వదిలాడు. నారాయణనామస్తరణంవల్ల కోటిజన్మల పాపసంశయం భస్మమైపోయింది. కాబట్టి, ఇప్పుడు ఇతడు పాపరహితుడు. అతడు తన పుత్రుణ్ణే పిలిచినప్పటికీ, నారాయణ నామఉచ్చారణ చాలా మహిమాన్వితమైనది.

సందర్భం ఎటువంటిదైనా, సరదాగా పలికినా, పరిషాసంగా పలికినా, హేతుగా పలికినా ‘నారాయణ’ నామం సర్వపాపక్షయ కారకం. ఔషధంయొక్క గుణం తెలిసి సేవించినా, తెలియక సేవించినా పనిచేస్తుంది కదా! అదేవిధంగా అంత్యికాలంలో నారాయణనామస్తరణం సర్వపాపహరం. యమదూతలు వారి మాటలకు సంతోషించి వెంటనే వెనక్కి వెళ్లిపోయారు. పరమపాపాత్మడైనప్పటికీ నారాయణనామస్తరణ చేత పరమపదాన్ని పొందవచ్చు అనే విషయం ఈ ‘అజామితుడు’ కథ మనకు తెలియజేస్తోంది.

శ్రీ వేంకటేశ్వరుని పాదారవిందములపై భక్తి నిలిపిన అన్నమయ్య ‘నమిన దొకటే నాకు నీ శరణము’ అని పలికాడు. భగవంతుని శరణకోరి సేవించిన అన్నమయ్య

‘సిరివరుడితని జేకాని కొలిచిన, పరమసుఖమే పో భయమెక్కడిది’ అని భయము లేదని పరమసుఖమే దక్కినదని కీర్తించాడు. అన్నమయ్య శరణాగతిధర్మాన్ని చాలరమ్యముగ ప్రతిపాదించాడు.

‘శరణ శరణ నీకు సర్వేశ్వరా నీ, శరణాగతే దిక్కు సమాజ వరదా’ అని అన్నమయ్య స్వామిని సవిశేషంగ ప్రార్థించాడు. అన్నమయ్యదృష్టిలో శరణాగతిని మించిన ధర్మం లేదు. ఏమనగా- జీవనకు భక్తియుక్తులేమియు లేవు. ఒకవేళ ఉన్నా అవి అహంకారానికి దారితీస్తాయి గాని వేరుకావు. అందుచేత భక్తితో భారమంతటినీ భగవంతునిమీద వేచి శరణ వేదుటయే శరణాగతి. ఆత్మనిక్షేపం అంగిగా తక్కినవి అంగములుగా గ్రహింప వలసిన పడ్డిద శరణాగతులను అన్నమయ్య చక్కగా వర్ణించాడు.

1) అనుకూల్యసంకల్పం

భక్తికనుగుణవైన భక్తుని స్వసంకల్పమిందుకు ముఖ్యం.

ఇదియే నాకు మతమిది ప్రతము నుదుట కర్తుము నొల్లనింకను

చక్కగ వేదాలకు, సకలశాస్త్రాలకు గురువైన శ్రీవేంకటనాథునకు శరణంటూ భగవద్వ్యాప్తయంనందు మాత్రమే శ్రద్ధ గలిగియున్నట్లు అన్నమయ్య వర్ణించాడు.

2) ప్రాతికూల్యవర్ణనం

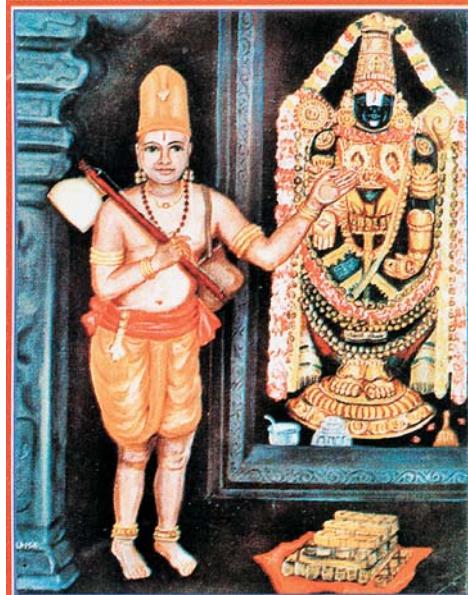
భగవద్వ్యాతిరిక్తములు, భగవద్వ్యారుద్ధములు ఐన విషయాలను పరిత్యజిస్తూ పలికిన వర్ణనమిట్లున్నది.

తలంగరో లోకులు తడవకురో మమ్ము కలిగినదిది మా కాపురము

శ్రీవతిని పూజించిన కరములు యాచనకు ప్రయత్నింప వని, హరికడకేగిన కాళ్లు పరులజండ్లకు పారవని వర్ణిస్తున్నాడు.

3) సంశయరాహిత్యం

భగవంతుడు నన్ను తప్పక రక్షిస్తాడు అనేదే మహా విశ్వాసం. ‘సంశయరాత్మా ప్రణశ్యతి’ అని గీతావాక్యం. ఇందువల్ల

మే 10న అన్నమాచార్య జయంతి సందర్భంగా...

శరణాగతి

- ఆచార్య గోగినేని యోగ ప్రభావతీదేవి,
99080 73543

పరమాత్మని రక్షకత్వమునుగూర్చికాని, సర్వశక్తిమత్తమును గూర్చికాని భక్తునకు సంశయముండరాడు. ఈ విషయాన్ని అన్నమయ్య ఇలా వర్ణించాడు.

యిదియో కామని దానమిదియో మూలధనము యిదియే నమ్ముట గాక యితరము లేల

జందు భగవద్వ్యాక్యమును అన్నమయ్య త్రికరణశుద్ధిగ విశ్వసిస్తున్నాడు.

4) గోప్త్వత్వవరణం

భగవంతుడు తప్ప వేరొకరు రక్షణ లేరను భావంతో వర్ణించటం. ఇంకను ‘సంసారమనే మంటి కిందటి భక్తునికి భక్తియను బిలద్వారమే దిక్కు’ అని ‘అన్నింటా అంతర్యామి ఐన శ్రీవేంకటేశ్వరుడే దిక్కు’ అని వర్ణించాడు.

5) కార్యాంగం

దినత్వంతో భక్తుడు భగవంతుని వేదుకొనే వర్ణన మిట్లుంది.

విదువరాదెంతైన వెరివాండనైన నీకు కడవారు నవ్వకుండాఁ గాచుకో నన్నును

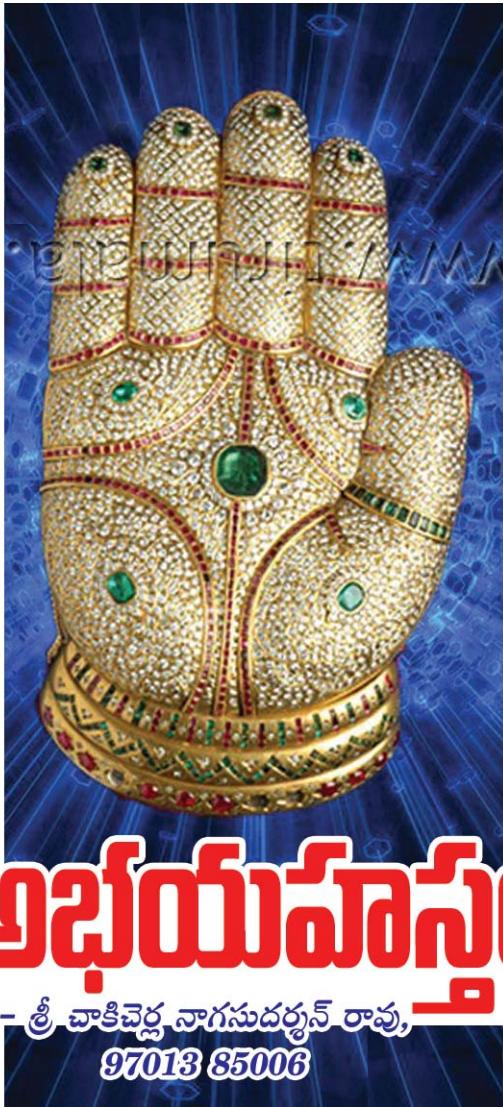
6) ఆత్మనిక్షేపం

సర్వేంద్రియ సర్వాత్మ సమర్పణ బుధి. అన్నమయ్య ప్రపత్తినిట్లు నిర్వచించాడు.

భారము నీసై వేసి బ్రాహ్మికి యుండువే మేలు నారాయణండ నీవే నాకుంగలవనుచు

అందువలన ఆత్మనిక్షేపం గావించుటాక్కబే గతి. అదియే ప్రపత్తి. అట్టి ప్రపత్తియందే లోకంనందలి వేదములు, వాదములు, వర్ణాశ్రమధర్మాలు, కర్తృములు సమస్తము లీనమై పోతాయి.

అభయముద్ర

- శ్రీ చాకిచెంత్ర నాగసుదర్శన్ రావు,
97013 85006

ఇది ఏ జన్మలో చేసిన పుణ్యఫలమోగాని కొలచినవారల కొంగబంగారమైన ఆ వైకుంఠాసి మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌రాష్ట్రంలోని శ్రీతిరుమలక్ష్మీత్రంలో శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి అవతారంలో వెలసి, మణిరత్నభచితమైన అభయముద్ర మరియు వర ముద్రలతో మనల్ని అనుగ్రహిస్తున్నాడు. అందుకే మన అన్నమయ్య ఆ బంగారుచేతుల్ని ఈ విధంగా కీర్తించాడు

ఇందరికీ అభయంబు లింగు చేయి
కండువగు మంచి బంగారు చేయి || , అని

ఈ జీవనపయనం సుఖదుఃఖాల సమన్వయం. అయితే ఈ పరిస్థితిని అధిగమించాలంటే ఆ స్వామిని మనం శరణు వేదాలి. శరణాగతిద్వారానే మన కష్టాలన్నీ తొలగుతాయి. దీనికి తార్మాణం ఆ శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి అభయముద్రయొక్క విశేషం. మనం తిరుమలకి వెళ్ళి ఆ శ్రీవేంకటేశ్వరుని కుడిహస్తాన్ని దర్శించినపుడు ఈ సందేశం మనకు తెలుస్తుంది.

ఆ స్వామి అభయహస్తమైన కుడిచేయి, చిత్రపటంలో చూపిన విధంగా, కిందకి సూచిస్తూ ఉంటుంది, అంటే ఆయన పొదాలను ఎవరు శరణవేదుతారో వారికి ఎటువంటి కష్టాలు కలగకుండా నేను కాపాదుతాను అని అభయాన్ని ఇస్తున్నారు శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి. మన కష్టాలభయాన్ని తొలగిస్తాడు. ఇదే ఆ అభయముద్రలోని విశేషం.

అదేవిధంగా ఆ స్వామి వరముద్ర ఐన ఎడమచేతిని దర్శించినపుడు మనకు మరోవిషయం ద్వోతకహాతుంది, అదేం టంటే, ఈ సంసారసాగరాన్ని మోకాలులోతుకంటే ఎక్కువ మునుగనీ కుండా దాటిస్తాను అని. మన కష్టాలన్నీ తొలగిపొయి ఈ సంసార మనే సాగరాన్ని అమిత సునాయాసంగా దాటాలంటే ఆ మంగళ స్వరూపునికి శరణాగతి చేయటంద్వారానే వీలవుతుందనే అమిత ముఖ్యమైన ఈ విషయాన్ని మనం కడు శ్రద్ధతో గమనించాల్సి ఉంటుంది. ఇది అభయముద్ర, వరముద్రలోని విశేషం.

ఆ శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి అభయముద్ర, వరముద్రల అను గ్రహాన్ని పొందాలంటే ఆ స్వామిని దర్శించటంతో పాటు ఆయన మనకు శ్రుతిలో తెలియచేసిన మరికొన్ని విషయాలను మనం ఆచరిం చాల్సి ఉంటుంది.

ఈ శరీరం స్వాలపదార్థంతో తయారయింది. దానికన్నా ఉన్నతమైనవి ఐదు జ్ఞానేంద్రియములు (రుచి, స్పర్శ, చూపు, వాసన మరియు శబ్దముల అనుభూతిని గ్రహించేవి). ఇంద్రియములకన్నా మించినది మనస్సు. మనస్సుకన్నా ఉన్నతమైనది విచక్షణాశక్తి కలిగిన బుద్ధి. కానీ ఈ బుద్ధికన్నా మించినది దివ్యాత్మ.

ఇంద్రియములు, మనస్సు, బుద్ధి - ఇవి కోరికల మూల స్థానం అని చెప్పబడుతాయి. వాటిద్వారా ఆది వ్యక్తి జ్ఞానాన్ని మరుగు పరుస్తుంది మరియు జీవాత్మని భ్రమకి గురిచేస్తుంది. చాలా అసంబధము, అధర్ఘమైన కోరికలు ఇంద్రియాలు. మనస్సు - బుద్ధిలో నుండి వాటి ఆధిపత్యాన్ని జీవాత్మపై చలయిస్తుంది. ఇంద్రియాలు మనస్సుని, బుద్ధిని తప్పుడారి పట్టిస్తాయి. నిప్పు పొచే కప్పబడినట్టుగా, దుమ్ముచే అద్దం మనకబారినట్టుగా, గర్జాశయంచే భ్రమణశిశువు ఆచాదింపబడ్డట్టుగా-ఒక వ్యక్తి జ్ఞానం, కామం (కోరిక)తో కమ్ముచేయబడుతుంది. అప్పుడు బుద్ధి తన విచక్షణాశక్తిని కోల్పేతుంది. కామమనేది ఎంత బలమైన శత్రువంటే అది బుద్ధి యొక్క విచక్షణాశక్తిని కప్పిచేస్తుంది. బుద్ధి మనకబారినపుడు, వ్యక్తి చిత్తభ్రాంతికి లోనయ్య ఆ కోరికలని తీర్చుకోటానికి ఎంతటి దుష్టర్థులు చేయటానికయినా సిద్ధమవుతాడు. మన కోరికల స్థాయిని బట్టి మనం విస్తు, చదివిన ఆధ్యాత్మికజ్ఞానం మరుగునపడిపోతుంది.

ఈ ఇంద్రియాలు, మనస్సు, బుద్ధి- అనేవి తమంత తామే చెడ్డవి కావు. అవి మనకు భగవత్తోపాత్మికి సహకరించటానికి ప్రసాదించబడ్డాయి. కానీ మనమే అధర్మమైన కోరికలకు వశమై, నిగ్రహశక్తిని కోల్పోయి, అవి మనమై దాడి చేయటానికి అనుమతిస్తున్నాం. భగవంతుడు ప్రసాదించిన ఆత్మశక్తి, సాధన ద్వారా మనం నిగ్రహశక్తిని పెంపుండించుకుని మన మనస్సుని, బుద్ధిని సన్మార్గంలో పెట్టినప్పుడు ఆ స్వామి సంపూర్ణ అభయాన్ని పొందగలం. ఇంద్రియ మనోబుద్ధులను మన ఉద్ధరణకోసం వినియోగించుకోవాలి.

శ్రీకృష్ణభగవానుడు కామమనే(కోరికలు) శత్రువుని ఆత్మజ్ఞానంద్వారా నిర్మాలించమని ఉధ్వాటిస్తున్నాడు. ఆత్మ అనేది భగవంతుని అంశ కాబట్టి అది దివ్యమైనది. అంటే, అది కోరు కునే దివ్యానందం ఆత్మజ్ఞానంద్వారానే లభ్యమవుతుంది. ఎందు కంటే ప్రాపంచికవస్తువులన్నీ భౌతికమైనవే. ఈ భౌతికవస్తు / విషయాలు, ఆత్మయొక్క గాఢమైన అంతర్లీనతపనని తీర్చులేవు. కాబట్టి వాటికోసం కోరికలను సృష్టించుకోవటం నిప్పుయోజన మైన పని. కాబట్టి నిజమైన సుఖాన్ని పొందాలంటే పరమాత్మ జ్ఞానంద్వారా మనస్సును, బుద్ధిని నియంత్రించి ఇంద్రియాలను వశపరుచుకొని సన్మార్గంలో నడుపాలి.

కంటే పనిపత్తులో ఈ విషయం, ఒక రథం ఉదాహరణ ద్వారా చాలా అధ్యుతంగా వివరించబడింది.

ఐదుగుర్చాలచే గుంజబడే ఒక రథం ఉంది. ఆ గుర్తాలకు నోటియందు పగ్గాలున్నాయి. ఆ పగ్గాలు రథసారథి చేతిలో ఉన్నాయి. ఆ రథం వెనుకభాగంలో ఒక ప్రయాణికుడు ఉన్నాడు. అసలైతే, ఆ ప్రయాణికుడు, రథసారథికి దిశానిర్దేశం చేయాలి. సారథి అప్పుడు పగ్గాలతో గుర్తాలకి దిశానిర్దేశం చేయాలి. కానీ, ఈ విషయంలో ప్రయాణికుడు నిప్రష్టోత్తమం సందర్భంగా ఉన్నాడు. కావున గుర్తాలు తమ ఇష్టానుసారం ఉన్నాయి.

ఈ ఉపమానంలో రథం అంటే శరీరం. గుర్తాలు అనేవి ఐదు ఇంద్రియాలు. గుర్తాల నోటియందు ఉన్న పగ్గాలు మనస్సు. రథసారథి బుద్ధి. వెనుక కూర్చున్న ప్రయాణికుడు శరీరంలో ఉన్న జీవాత్మ. ఇంద్రియాలు (గుర్తాలు) భోగాలని కోరతాయి. మనస్సు (పగ్గాలు) ఇంద్రియాలపై (గుర్తాలపై) నియంత్రణ చేయటం లేదు. బుద్ధి (సారథి) పగ్గాల (మనస్సు) లాగుడకి వశమైపోతాడు. కాబట్టి భౌతికంగా బద్ధుడై ఉన్న స్థితిలో అయ్యామయానికి గురై ఉన్న ప్రయాణికుడు అనే జీవాత్మ బుద్ధిని సరియైనదిశలో నడిపించటం లేదు. అప్పుడు రథం

ఉట్లాపోవాలి అన్న విషయాన్ని ఇంద్రియాలే నిర్దేశిస్తాయి. ఇంద్రియసుఖాలను జీవాత్మ పరోక్షంగా అనుభవిస్తుంది, కానీ అవి దానికి సంతృప్తిని ఇప్పులేవు. ఈ రథంలో కూర్చునిటస్తు జీవాత్మ(ప్రయాణికుడు) అలా అనుంతకాలంనుండి భౌతిక ప్రపంచంలో తప్పుదారిలో తిరుగుతూనే ఉన్నాడు.

కానీ, ఒకవేళ జీవాత్మ తన ఉన్నతమైనస్వభావంతో మేల్కొన్ని చురుగ్గా వ్యవహారిస్తే అది బుద్ధిని సరియైనదిశలో పెట్టువచ్చు. అప్పుడు బుద్ధి, తక్కువస్థాయి అస్థిత్వాలయిన మనస్సు, ఇంద్రియాలను సరిగ్గా నియంత్రిస్తుంది- అప్పుడే రథం శాశ్వతసంక్లేశ్మందిశగా కదులుతుంది. ఈ జీవాత్మ సరైనదిశలో ప్రయాణించటానికి ఎల్లప్పుడూ ఆ పరమాత్మను ఆశ్రయించాలి. ఈవిధంగా, తక్కువస్థాయిస్వరూపాన్ని (ఇంద్రియాలు, మనస్సు, బుద్ధి) నియంత్రించటానికి పరమాత్మను ఆశ్రయించాలి.

మే 31నుండి జూన్ 01పరకు అప్పలాయగుంట,
తీవ్రస్నావేంకటేశ్వరస్వామివాలి బ్రహ్మత్వవం సందర్భంగా...

దైవీసంపదతో కూడిన లక్ష్మణాలను కలిగి, ఆసురీ సంపద లక్ష్మణాలను వదిలివేయటంద్వారా మనం చాలా సులభంగా ఆ ప్రసన్న శ్రీవేంకటేశ్వరుని అభయవరముద్రల అనుగ్రహాన్ని తప్పకుండా పొందగలం.

దైవీసంపద కలవాని లక్ష్మణాలు ఇవి- కల్పము లేని మనస్సు, దానం, ఇంద్రియాన్నిగ్రహం, పవిత్రగ్రంథపరనం, అహింస, సత్యసంధత, క్రోధంలేకుండటం, త్వాగం, శాంతం, ఇతరులదోషాలు వెతక్కుండా ఉండటం, సర్వప్రాణులపట్ల దయ, దురాశ లేకుండటం, సౌమ్యత, అణుకువ మరియు క్షుమాగుణం, ఎవరిపట్లా శత్రుత్వం లేకుండటం మరియు దాంభికం లేకుండటం. ఆధ్యాత్మికజ్ఞానంలో దృఢసంకల్పం.

తత్త్విరుద్ధమైన లక్ష్మణాలు ఆసురీలక్ష్మణాలు- ద్వేషం, దంభం, దురహంకారం, గర్వం, క్రోధం, లోభం, పొంస మరియు అజ్ఞానం అనేవి ఆసురీస్వభావమున్న వారి గుణాలు. ఆత్మవినాశనానికి దారితీసే ఈ ఆసురీగుణాలు నరకద్వారాలు. కనుక అందరూ వీటిని విడిచిపెట్టాలి. అప్పుడే భగవతాశ్రయం లభిస్తుంది. కనుక మనముందరం దైవీసంపదలక్ష్మణాలు కలిగి, ఆసురీలక్ష్మణాలను విడిచిపెట్టి ఆ కలియుగ్రదైవమైన ఆ శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామిని శరణ వేడుకుండాం. ఆ స్వామి పరిపూర్ణ అభయాన్ని పొంది సుఖజీవితాన్ని గడుపుదాం.

నాగవల్లిదళ

- శ్రీమతి ఎన్.సి.హెచ్.శ్రీలక్ష్మి, 73969 55116

హిందూధర్యంలో నాగవల్లిదళం విశిష్టమైన ప్రాముఖ్యతను కలిగిఉన్న పర్మము. ఈ నాగవల్లిదళంకే తమలపాకు అని మరొక పేరు. తమలపాకును అష్టమంగళాల్లో (పూలు, అక్షతలు, ఘలాలు, అద్దం, వస్త్రం, తమలపాకు మరియు వక్క దీపం, కుంకుమ) ఒకటిగా భావిస్తారు.

కలశపూజలో మరియు సంప్రోక్షణలు చేసేటప్పుడు తమలపాకును వాడతారు. పూజల్లో, నోముల్లో, వ్రతాల్లో తమలపాకు మొట్టమొదట ఉండవలసిన వస్తువు. వసుపు గణపతినీ, గౌరీదేవినీ తమలపాకుపైనే అధిష్టింపజేస్తాం. క్షీరసాగర మథనంలో వెలువడిన అనేక అపురూపమైన వస్తువుల్లో తమలపాకు ఒకటని స్థాపించపురాణంలో చెప్పబడింది.

అంజనేయస్వామి రుద్రసంభూతుడు. తమలపాకులు శాంతినిస్తాయి. అందువల్ల తమలపాకులతో పూజించడంవల్ల మనకుకూడా శాంతి, సుఖం లభిస్తాయి. తమలపాకులతో పూజించడంవల్ల నాగదీషు శాంతికూడా కల్పితుంది. శని, మంగళవారాల్లో తమలపాకులతో పూజ హానుమంతుని ఆరాధనలో ముఖ్య మైనది. హానుమారాధన భోగ, మోక్షములను రెండింటినీ ఇస్తుంది.

తమలపాకు మొదటిభాగంలో కీర్తి, చివరిభాగంలో ఆయువు, మధ్యభాగంలో లక్ష్మీదేవి నిలిచిఉంటారు.

తమలపాకు సకలదేవతాస్తానంగా చెప్పబడుతుంది.

తమలపాకు పైభాగంలో ఇంద్రుడు, శుక్రుడు; మధ్యభాగంలో సరస్వతీదేవి, చివరలో మహాలక్ష్మీదేవి; కాడకీ కొమ్మకీ మధ్యన జ్యేష్ఠాదేవి, తమలపాకు అంతటా విష్ణుమూర్తి; పైభాగంలో శివుడు, కామధేనువు ఉంటారు.

ఎడమవైపున పార్యతీదేవి, మాంగల్యదేవి; కుడిభాగంలో భూమాత నెలవై ఉంటారు. ఇలా గోమాతవలె సర్వదేవతలకు ప్రతిరూపంగా తమలపాకు వైశిష్ట్యాన్ని పొంది ఉంది.

ముఖ్యంగా ఆంజనేయునిపూజలో తమలపాకులకు అత్యంత ప్రాధాన్యత ఉంది. ఆంజనేయుడు ఎక్కువగా తమలపాకుతోటల్లో విహారిస్తాడని పురాణపచనం. హానుమంతునికి తమలపాకుమాలవేస్తే సకలసంపదలు చేకూరుతాయనీ, గ్రహాలోపాలుకానీ, దృష్టిదోషాలుకానీ దూరమౌతాయి.

చిన్నపిల్లలు అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్నప్పుడు సైతం తమలపాకుమాలను ఆంజనేయునికి సమర్పిస్తే చాలు వారు ఆరోగ్యభాగ్యాలతో విలసిల్లుతారని శాస్త్రాలు చెప్పున్నాయి. ఇన్ని విశేషసుగుణాలు కలిగినవి కాబట్టే తమలపాకులు అంజనాసుతుడైన ఆంజనేయుని అర్థనలో ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకున్నాయి. హనుమప్రేతిని పొందాయి.

విశిష్టశక్తిసంపన్నుడైన హనుమ వైశాఖమాసం, కృష్ణ పక్కం, దశమితిథి, శనివారం, పూర్వాభాద్ర సక్కుత్రయుక్త కర్మాచార లగ్గం, వైధృతినామయోగం, గ్రహాలన్నీ శుభస్థానాలలో ఉన్న మధ్యాహ్నతరుణంలో జన్మించాడు.

రామచంద్రుడు సీతమ్మకోసం అన్వేషణ మొదలు పెట్టాడు. రామునికి అన్వేషణలో సాయపడుతోన్న హనుమంతుడు అశోకవనం చేరుకున్నాడు. అక్కడే సీతమ్మ ఉన్న విషయాన్ని

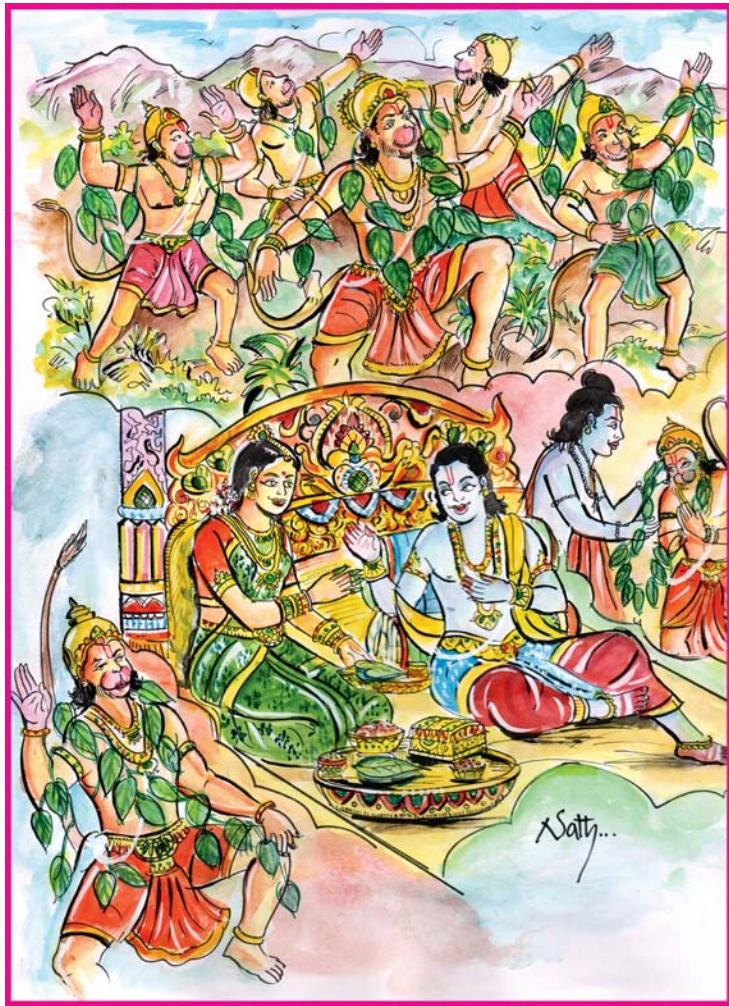

శ్రీరామునితో చెప్పాలని బయలదేరాడు. ఐతే ఆ సమయంలో తమకు ఇంత మేలు చేస్తున్న ఆంజనేయుణ్ణి సీతమ్మ ఆశీర్వదించే ప్రయత్నం చేసింది. కానీ, అక్కడ చుట్టుపక్కలూ ఎక్కడాకూడా సీతమ్మకి పుష్పాలు దొరకకపోవడంతో.. పుష్పాలకు బదులుగా తమలపాకును కోసి, ఆంజనేయుని తలమీదపెట్టి దీవించి దట. అందుకే హనుమంతుడికి తమలపాకులు అంటే ప్రీతిపాత్ర మైనవి. అంతేకాదు, సీతమ్మవద్దనుంచి తిరిగి వెళ్లా.. ఆకాశంలో పయనిస్తూ, గట్టిగా హూంకరించాడు ఆంజనేయుడు. అది విన్న వానరులకు.. ఆంజనేయుడు ఖచ్చితంగా సీతమ్మజాడ తెలుసు కునే వస్తున్నాడని అర్థం చేసుకున్నారు. దీంతో వానరులంతా హనుమంతుడు రాగానే తమలపాకులతీగలతో సన్మానం చేశారు. అదిచూసి హనుమంతుడు ఆనందంతో ఉప్పాంగిపోయాడని ఒక కథనం.

హనుమంతుడు లంకానగరానికి వెళ్లి సీతమ్మవారి జాడ తెలుసుకున్నాడు. ఆమెకు దైర్యం చెప్పి.. శ్రీరాముడి సైన్యంపట్ట లంకానగరవాసులకు భయం కలిగేలా చేశాడు. ఆ తరువాత అక్కడినుంచి తిరిగివచ్చి రాముణ్ణి కలుసుకుని.. సీతను చూసిన విషయం చెప్పాడు. సంతోషించిన శ్రీరాముడు అక్కడన్న తమలపాకులను తెంపి మాలగా చేసి ఆయన మెడలో వేసి అభిషందించాడు. శుభవార్తను తెచ్చినవారికి తమ దగ్గరున్న ఖరీదైన వస్తువును బహుకరించడం అప్పట్లో ఒక సంప్రదాయంగా ఉండేది. రాముడు వనవాసంలో ఉన్నాడు కనుక అభరణాలకు బదులు శ్రేష్ఠమైన తమలపాకులమాల వేశాడు.

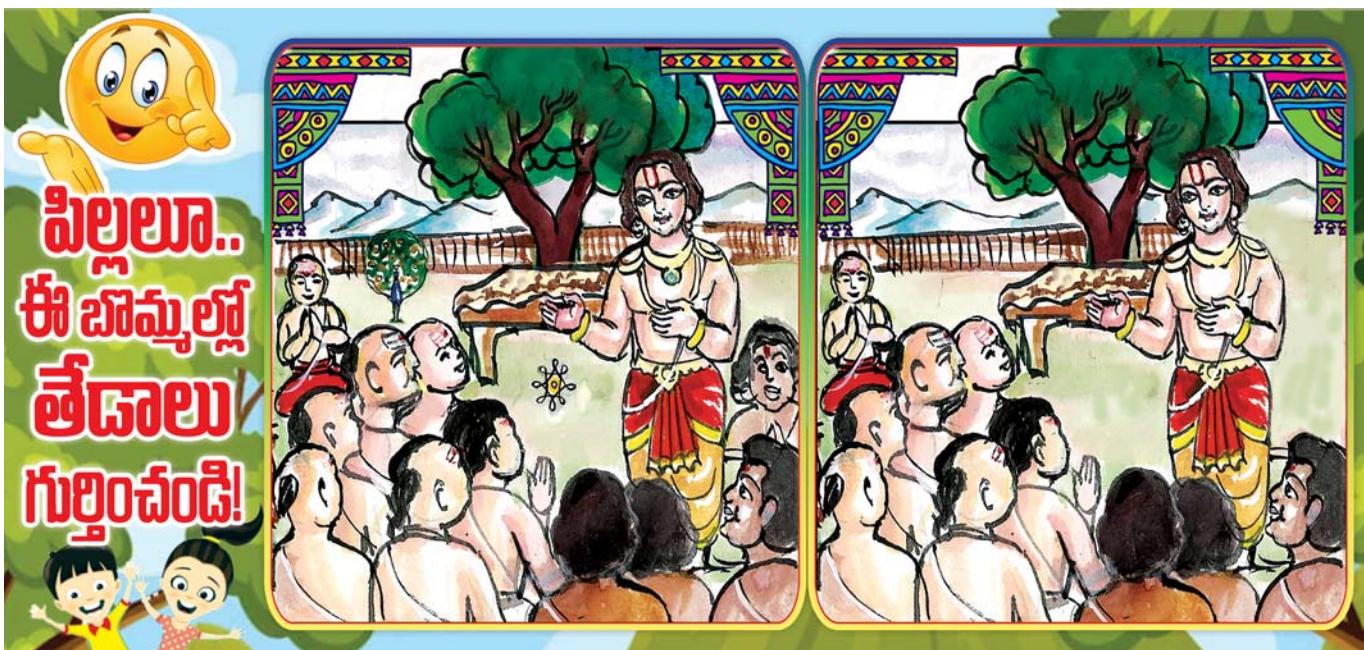
ఈక హనుమంతుడు లంకానగరంలోని కొన్ని భవనాలను తగులబెట్టి మరీ వచ్చాడు. అందువల్ల ఆయన శరీరం వేడిగా ఉండటంతో, తాపాన్ని తగ్గించడంకోసం రాముడు ఆయన మెడలో తమలపాకులమాలను వేసినట్టు పురాణాలు చెప్పున్నాయి. ఆ తమలపాకులమాల మెడలో పడగానే అప్పటివరకూ హనుమంతుడు పడిన శ్రమంతా మరచి సంతోషంతో పొంగి పోయాడు. అందుకే తమలపాకులతో పూజచేస్తే కోరుకున్న వరాలను హనుమంతుడు ప్రసాదిస్తాడు.

ఒకసారి సీతమ్మతల్లి అందించే తమలపాకుల చిలుకల్ని సేవిస్తున్న శ్రీరామునివద్దకు వచ్చిన ఆంజనేయుడు శ్రీరాముణ్ణి “స్వామీ ఏమిటది? మీ నోరు అంత ఎఱగా ఎందుకయ్యాంది?”

అని అడిగాడు. అప్పుడు రాముడు 'తమలపాకులు తింటే నోరు ఎర్రగా అవుతుంది. అంతేకాదు ఆరోగ్యానికి చాలా మంచిది అని చెప్పాడు. అదివిన్న ఆంజనేయుడు వెంటనే అక్కడినుండి వెళ్లిపోయి కొంతసేవచికి ఒళ్లంతా తమలపాకులను కట్టుకొని గంతులు వేసుకుంటూ ఆనందంగా వచ్చాడు.

అంజనేయస్వామిని తమలపాకులతో పూజించటంవల్ల కలిగే ప్రయోజనాలు: రోగాలతో ఇబ్బందులు పదేవారికి త్వరగా గుణం కనిపిస్తుంది. మంత్రసంబంధమైన పీడలు తొలగిపోతాయి. సంసారంలో సుఖం లభిస్తుంది. తమలపాకులు, వండ్లు ద్యుషిణి సమేతంగా దానంచేస్తే వ్యాపారం వృద్ధిలోకి వస్తుంది. సంఘంలో గౌరవం లభిస్తుంది. శనీశ్వరుని అనుగ్రహం కలుగుతుంది. సుందరకాండ పారాయణంచేసి స్వామికి తమలపాకులహోరాన్ని వేస్తే అన్నికార్యాల్లో విజయం సిద్ధిస్తుంది. హనుమాన్చాలీసా చదివి స్వామిని ప్రార్థించి తమలపాకులహోరాన్ని వేస్తే పర మాత్రుని అనుగ్రహం కలుగుతుంది. వాద ప్రతివాదాల్లో జయం మనదే అవుతుంది. గంగాదేవి సంతృప్తిపదుతుంది. తమల పాకును భక్తులకు ప్రసాదంగా ఇచ్చేదాన్నే పర్షప్రసాదమంటారు. ఈ పర్షప్రసాదం స్నేకరించినవారిపై స్వామి అనుగ్రహం తప్పక ప్రసరిస్తుంది. తమలపాకు ఆంజనేయునికి సమర్పించి అటు ఆరోగ్యసంపదను, పరలోకసంపదను సంపాదించుకుండాం. వాయుసుతుని అనుగ్రహానికి పొత్రులమవుదాం.

శ్లో॥ శ్రీహేమంబుజినీ తటీ తు నగరే శ్రీకుంభహోణాభిదే
ప్రాపుః కోమల వల్లికాళ్లు మహిషిం శ్రీవైదికాగారగణః
హేమాఖ్యాన మునీక్షితో విజయతే శ్రీశార్థపాణి ప్రభుః
ప్రాగాస్యో భుజగేంద్ర భోగశయనో తృప్తామృతాఖ్యాయుతః॥

తమిళనాడులోని ‘కుంభకోణమే’ ‘తిరుక్కుడండై’ అనే దివ్యదేశం. ఈ దివ్యదేశం అనేక దేవాలయాలనముదాయంగా భాసిల్లుతోంది. ఈ క్షేత్రానికి ‘భాస్కరచ్ఛైత్రం’ అని పేరు. శైవ వైష్ణవదేవాలయాలతో ఈ క్షేత్రం విరాజిల్లుతోంది. శ్రీరంగంవలె కావేరి మరియు కొల్లదం నదులతో మూడుఎకరాల విస్తరణతో, మూడుప్రాకారాలతో మరియు నూటయాభైఅడుగుల ఉన్నతస్థితి గోపురంతో ఉన్నటువంటి, అద్భుతమైనటువంటి ప్రకృతి శోభతో వెలసిల్లియున్నది ఈ దివ్యదేశం.

ఈ దివ్యదేశంలో వేంచేసి ఉన్నటువంటి మూలవర్లు ‘అరావముదాళ్లాన్’. ఉత్సవమూర్తి ‘సారంగపాణి’. అమృవారు ‘కోమలవల్లి’. భక్తులు ఈ దేవాలయాన్ని సారంగపాణి దేవాలయంగా చెప్పంటారు. ఉత్సవమూర్తి సారంగపాణి ఒక ధనుస్సును చేత పట్టుకొని అందరికీ దర్శనభాగ్యాన్ని కలిగిస్తున్నాడు. శ్రీరంగంలాగానే ఈ స్తులంలో మూలమూర్తి ఆదిశేషుని మీద పవళించి అందరినీ అనుగ్రహిస్తున్నాడు. కానీ స్వామివారి యొక్క ఆ తిరుముఖమండలం కాస్త పైకి తొంగిచూసినట్టు కనిపిస్తుంది. అంటే తిరుమళైశైల్యార్థవారిని అనుగ్రహించినట్టు ఉత్థానశాయిగా స్వామి వేంచేసి ఉంటాడు.

గర్భగృహంలో ఒకేరాతితో, అలాగే రథబంధంతో ఏనుగులు, గుర్రాలు ఇవి లాక్ష్మిని పోయేటట్టు అత్యఘ్యతమైనటు వంటి కళాశోభతో ఈ దేవాలయం విలసిల్లి ఉంటుంది. రెండు వాకిళ్లతో అంటే దక్షిణాయనవాశలని, ఉత్తరాయనవాశలని రెండుద్వారాలు ఉంటాయి. దక్షిణాయనంలో దక్షిణమైపు ఉన్నటువంటి ద్వారంద్వారా భగవంతుని సేవించుకోవాలి. రథబంధం అనే ఒక ప్రక్రియతో తిరుమంగైఆళ్వార్ వారు ఒక ప్రబంధాన్ని సమర్పించారు.

తిరుక్కుడండై

(కుంభకోణం)

- ఆచార్య చక్రవర్తి రంగనాథన్

ఉత్తరాయణంలో ఉత్తరద్వారంద్వారా భగవంతుని సేవించుకోవాలి. రథబంధం అనే ఒక ప్రక్రియతో తిరుమంగైఆళ్వార్ వారు ఒక ప్రబంధాన్ని సమర్పించారు.

స్థలపురాణంప్రకారం బ్రహ్మ సృష్టిచేసేసందర్భంలో దానికి తగినటువంటి సామగ్రిని మరియు అమృతాన్ని ఒక కుండలో పెట్టగా, మహాప్రశ్నయుప్రవాహనంలో ఆ కుండ అలాగే కొట్టుకుపోయినట్టు, ఆ కుండ శిఖదు వేసినటువంటి బాణాలతో పగిలిపోయినట్టు, అందులో ఉన్నటువంటి అమృతం ఈ దివ్యదేశానికి కొట్టుకు వచ్చిందని, ఆ కుండయొక్క ముఖభాగం పగిలిపోయిందని, కావున దానికి ‘కుడమూక్క’ అని పేరు పెట్టారు. కాలక్రమంలో ‘కుంభకోణం’ అని ఈ క్షేత్రానికి పేరు కూడా వచ్చిందని పురాణాధ.

రెండవచరిత్ర- ఒక సమయంలో మహర్షులు పలు వురు లోకక్షేమార్థం 12సంవత్సరాలపాటు ఒకయాగాన్ని అనుష్ఠించారు. యాగహిస్తున్న ఎవరికి సమర్పించాలి? అని మహర్షులకి ఒక సందేహం. అప్పుడు భృగుమహర్షి నేను దీనిని నిశ్చయిస్తాను అని చెప్పి, క్రమంగా బ్రహ్మలోకానికి వెళ్లాడు, భంగపడ్డాడు. కైలాసానికి వెళ్లాడు, అక్కడ తపస్సులంపై తనకాలితో తన్నగా, అంతటినీకూడా అమృవారు చూస్తా, తనకు ఇష్టమైనటువంటి వక్షఃస్థలంపైన తన్నినటువంటి ఆమహర్షిని నారాయణుడు అలా ప్రాధేయపడడం అవమానంగా భావించి, వైకుంరంనుండి బయలు దేరి ఈ క్షేత్రానికి వచ్చిందట. వచ్చిన వెంటనే ఇక్కడ ఒక బంగారు ‘పొత్తామరై’ అనే పుష్పరిణిలో ఒక చిన్నబిడ్డలాగా అవతరించి ఇక్కడ తపస్సుచేస్తాడిందట. తటాకంలోని ఈ బిడ్డను చూచి

హేమమహర్షి తన ఇంటికి తీసుకువెళ్లి పెంచి, కోమలవల్లి అని పేరుపెట్టి, ఆ అమ్మాయికి వివాహమయస్సులో వైదికంగా శయన భంగిమలో ఉన్నటువంటి ఆరావముదస్యామితో వివాహం చేయించారు. ఇది ఒక స్థలపురాణం.

ఈ స్యామికి ఆళ్యాన్ అనే పేరు రావడానికి కారణం ఏమిటి అంటే తొమ్మిదవశత్తాబ్దింలో శ్రీమన్నాథమునులవారు దివ్యదేశయాత్ర చేస్తూ ఈ దివ్యదేశానికి వచ్చారు. ఇక్కడ ఉన్నటువంటి ఈ స్యామిని దర్శించుకుంటూ ఉండగా, ఆ సమయంలో శ్రీవైష్ణవులు ఒక పాశురాన్ని అనుసంధానం చేస్తూ న్నారు. ఇలా వెయ్యిపాశురాలతో కూడి ఉన్నటువంటిది అని చెప్పగా, మిగిలిన పాశురాలు ఎక్కడ ఉన్నాయి? అని నాథ మునులవారు అడగ్గా, అప్పుడు మాకు ఈ విషయంగురించి తెలియదు అని అక్కడ ఉన్నవారు చెప్పగా, నాథమునులవారి కలలో స్యామివారు కనిపించి, ఆళ్యార్ తిరునగరికి వెళ్ళమని చెప్పగా, నాథమునులవారు అక్కడనుండి బయలుదేరి నమ్మాళ్యార్ శిష్యుడైనటువంటి మధురకవిఆళ్యార్థయొక్క ‘కణ్ణిసుణ్ణ శిరు త్తాంబు’ ప్రబంధాన్ని 12వేలసార్లు జపంచేసి యోగదశలో నమ్మాళ్యార్థయొక్క అనుగ్రహాన్ని పొంది, 4000పాశురాలను రాగ తాళబద్ధంచేసి ఈ లోకానికి అనుగ్రహించారు నాథమునులవారు. దీనికి అంతటికి కారణం ఈ ఆరావముదస్యామి. అందువల్ల వీరికి ‘ఆరావముదాళ్యాన్’ అని పేరు వచ్చింది.

భక్తపరాధీనుడు ఈ సారంగపాణి. ఈ స్యామికి పరమ భక్తుడిగా లక్ష్మీనారాయణ అని ఒకతను ఉండేవాడు. అతడు

అద్భుతమైనటువంటి రాజగోపురాన్ని కట్టించాడు తనయొక్క సంపాదనతోనే. వివాహం చేసుకోకుండా ఈ స్యామికి అంకితమై 150అడుగుల గంభీరమైన రాజగోపురాన్ని కట్టించాడు. ఇతడు కాలాంతరంలో పరమపదించాడు. కానీ అంతిమ కైంకర్యాన్ని చేయడానికి ఆ సమయంలో ఎవరూ రాలేదు. అప్పుడు ఆరావముదస్యామి అర్ధకుని ఆదేశించి, తనచేతిలో దర్శను పెట్టుకుని, ప్రాచీనావీతిగా యజ్ఞప్రవీతాన్ని ధరించి, తన భక్తుడికి అంతిమసంస్కరాన్ని చేశాడని, మరుసటిరోజు అందరూ స్యామిని వెళ్లిచూడగా, వారిచేతిలో దర్శపవిత్రమున్నది. ఒక తడిబట్టతో స్యామి ఉన్నాడు. యజ్ఞప్రవీతం మారి ఉన్నది. ఇదంతా చూసిన వెంటనే సాక్షాత్తు భగవంతుడే స్వయమేవ కారయతి అని చెప్పినరీతిగా, ఆ భక్తుణ్ణి కరుణించాడు అని ఈనాటికికూడా తమితనెల ఐప్పసి అమావాస్యానాడు (దీపావళి నాడు) క్రాంతాన్ని భగవంతుడు చేయస్తున్నాడు అనే ఐతిహ్యాన్ని కొనసాగిస్తున్నారు. ఇంతకన్నా నిదర్శనం ఏమి కావాలి? భగవంతుడు భక్తపరాధీనుడు కదా!

భగవంతుడు అపర్యాప్త అమృతుడు సారంగపాణి. ఆరావముదన్ అని పేరు. అమ్మావారు కోమలవల్లి. తీర్థం హేమ పుష్పరిణి. కావేరి కొల్చిడంల మధ్యస్థలం. భాస్కరాంశ్రీత్రం. ఏమానం వైదికివూనం. పాంచరాత్రాగమం.

**తీభ్రత మహాదాఖ్యాన భక్తిసార శతారిభిః
విష్ణుచిత్త కలిఫ్మూఖ్యం గోదాస్తుతి పరిష్కృతః॥**

పూదత్తాళ్యార్, పేయాళ్యార్, తిరు మళ్ళీశైత్తాళ్యార్, నమ్మాళ్యార్, పెరియాళ్యార్, ఆండాళ్య మరియు తిరుమంగై యాళ్యార్లు ఈ స్యామిని మంగళాశాసనం చేసి ఉన్నారు. ఇటువంటి కోమలవల్లి నాయికాసమేతుడైన ఆరావముదస్యామిని ఎవరైతే దర్శించుకుంటారో వారికి సకల విద్యలు ప్రాప్తించి, సకలవిధమైనటువంటి శ్రేయస్సులు కలిగి ఇహపరలోకంలో సౌఖ్యంగా ఉండగలరు.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు

**చెన్నైలో 17-03-2023న జరిగిన తి.తి.దే. వారి
శ్రీపద్మావతిదేవి అలయ మహాకుంభాభివేక
కార్యక్రమ దృశ్యాలు.**

అందులో పాల్గొన్న తి.తి.దే. పాలకమండలి అధ్యక్షులు
శ్రీ ఖై.వి.సుబ్బారెడ్డి దంపతులు, ఇతర అధికారులు,
ప్రముఖులు మరియు భక్తులు

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు

**తిరుపతి
శ్రీ గోవిందరాజస్త్రమివారి
బ్రహ్మశ్శత్సవం**
 2023 ఫె 26 నుండి జూన్ 03 వరకు

26-05-2023 శుక్రవారం

పగలు: ధ్వజారోహణం

రాత్రి: పెద్దశేషవాహనం.

27-05-2023 శనివారం

పగలు: చిన్నశేషవాహనం

రాత్రి: హంసవాహనం.

28-05-2023 అదివారం

పగలు: సింహవాహనం

రాత్రి: ముత్యపుషందిలివాహనం.

29-05-2023 సోమవారం

పగలు: కల్పవృక్షవాహనం

రాత్రి: సర్వభూపొలవాహనం.

30-05-2023 మంగళవారం

పగలు: పల్లకీలో మోహినీలవతారోత్సవం

రాత్రి: గరుడవాహనం.

31-05-2023 బుధవారం

పగలు: హానుమద్వాహనం

రాత్రి: గజవాహనం.

01-06-2023 గురువారం

పగలు: సూర్యపుభవాహనం

రాత్రి: చంద్రపుభవాహనం.

02-06-2023 శుక్రవారం

పగలు: రథిత్సవం

రాత్రి: లత్యవాహనం.

03-06-2023 శనివారం

పగలు: చక్రస్త్రానుం

రాత్రి: ధ్వజావరోహణం.

**నానులాపురం
శ్రీ వేదవ్యాసమేత
శ్రీ వేదనారాయణస్త్రమివారి
బ్రహ్మశ్శత్సవం**
 2023 ఫె 4 నుండి 12 వరకు

04-05-2023 గురువారం

పగలు: ధ్వజారోహణం

రాత్రి: పెద్దశేషవాహనం.

05-05-2023 శుక్రవారం

పగలు: చిన్నశేషవాహనం

రాత్రి: హంసవాహనం.

06-05-2023 శనివారం

పగలు: సింహవాహనం

రాత్రి: ముత్యపుషందిలివాహనం.

07-05-2023 అదివారం

పగలు: కల్పవృక్షవాహనం

రాత్రి: సర్వభూపొలవాహనం.

08-05-2023 సోమవారం

పగలు: పల్లకీలో మోహినీలవతారోత్సవం

రాత్రి: గరుడవాహనం.

09-05-2023 మంగళవారం

పగలు: హానుమద్వాహనం

రాత్రి: గజవాహనం.

10-05-2023 బుధవారం

పగలు: సూర్యపుభవాహనం

రాత్రి: చంద్రపుభవాహనం.

11-05-2023 గురువారం

పగలు: రథిత్సవం

రాత్రి: లత్యవాహనం.

12-05-2023 శుక్రవారం

పగలు: చక్రస్త్రానుం

రాత్రి: ధ్వజావరోహణం.

తిరుమల తిరువతి దేవస్థానములు

కార్యాచినగరం
శ్రీ వేణుగోపాలస్థానమివారి
బ్రహ్మత్సవం
2023 మే 13 నుండి 21 వరకు

13-05-2023 శనివారం

పగలు: ధ్వజారోహణం
రాత్రి: పెద్దశేషవాహనం.

14-05-2023 అదివారం

పగలు: చిన్నశేషవాహనం
రాత్రి: హంసవాహనం.

15-05-2023 సౌమివారం

పగలు: సింహవాహనం
రాత్రి: ముత్యపుషందిలివాహనం.

16-05-2023 మంగళవారం

పగలు: కల్పవృక్షవాహనం
రాత్రి: సర్వభూపాలవాహనం.

17-05-2023 బుధవారం

పగలు: పల్లికీలో మోహినీలవతారోత్సవం
రాత్రి: గరుడవాహనం.

18-05-2023 గురువారం

పగలు: హానుమద్వాహనం
రాత్రి: గజవాహనం.

19-05-2023 శుక్రవారం

పగలు: సూర్యప్రభవాహనం
రాత్రి: చంద్రప్రభవాహనం.

20-05-2023 శనివారం

పగలు: రథోత్సవం
రాత్రి: అశ్వవాహనం.

21-05-2023 అదివారం

పగలు: చక్రస్తావునం
రాత్రి: ధ్వజావరోహణం.

ప్రశ్నాకేర్తి, నారాయణవశం,

లప్పులాయిగుంట

శ్రీ స్థానిమివారు

వారాయిశాఖ

శ్రీ కల్యాపేరుకేర్తస్థానిమివారు

2023 మే 31 నుండి జూన్ 08 వరకు

31-05-2023 బుధవారం

పగలు: ధ్వజారోహణం
రాత్రి: పెద్దశేషవాహనం.

01-06-2023 గురువారం

పగలు: చిన్నశేషవాహనం
రాత్రి: హంసవాహనం.

02-06-2023 శుక్రవారం

పగలు: సింహవాహనం
రాత్రి: ముత్యపుషందిలివాహనం.

03-06-2023 శనివారం

పగలు: కల్పవృక్షవాహనం
రాత్రి: సర్వభూపాలవాహనం.

04-06-2023 అదివారం

పగలు: పల్లికీలో మోహినీలవతారోత్సవం
రాత్రి: గరుడవాహనం.

05-06-2023 సౌమివారం

పగలు: హానుమద్వాహనం
రాత్రి: గజవాహనం.

06-06-2023 మంగళవారం

పగలు: సూర్యప్రభవాహనం
రాత్రి: చంద్రప్రభవాహనం.

07-06-2023 బుధవారం

పగలు: రథోత్సవం
రాత్రి: అశ్వవాహనం.

08-06-2023 గురువారం

పగలు: చక్రస్తావునం
రాత్రి: ధ్వజావరోహణం.

తిరుపుల తిరుపతి దేవస్థానములు

తిరుపుల శ్రీవారికి 03-03-2023 నుండి 07-03-2023 వరకు జలగిన తెష్టువ కార్యక్రమ దృశ్యాలు.
అందులో పాల్గొన్న తి.తి.దే. కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ ఎ.వి.ధర్మార్థీ, ఎ.డి.ఎస్.ఎస్.

తిరుపుల రంగసాయకమండపంలో శ్రీసీతారామలక్ష్మణపమేత హానుమంతులవారికి 30-03-2023న వైభవంగా జలగిన న్నపన తిరుపుంజనం కార్యక్రమం. అందులో పాల్గొన్న తి.తి.దే. కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ ఎ.వి.ధర్మార్థీ, ఎ.డి.ఎస్.ఎస్., దంపతులు.

తిరుపతి వేదవిష్ణవిద్యాలయంలో 31-03-2023న జలగిన
శ్రీసుదర్శన హశోమ కార్యక్రమం. అందులో పాల్గొన్న
తి.తి.దే. పాలకమండలి అధ్యక్షులు శ్రీ వై.వి.సుబ్బార్థీ దంపతులు

తిరుపుల శ్రీవారి దర్శనార్థం 04-03-2023న విచ్ఛిన్ విశాఖ శారదీశ్వరాలిపతి శ్రీ శ్రీ శ్రీ స్వరూపాంచేంద్రస్వరస్తిలిస్త్వము.
ఉత్తరాధికారి శ్రీ శ్రీ శ్రీ స్వాతాంశుద్రస్వామువార్ధకు స్వాగతం వచ్చిన
తి.తి.దే. కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ ఎ.వి.ధర్మార్థీ, ఎ.డి.ఎస్.ఎస్.

తిరుపతి, మహాతి కళామంచిరం నందు తి.తి.దే.వారి ఆధ్వర్యంలో 08-03-2023న జలగిన మహిళాధినోత్సవ కార్యక్రమ దృశ్యాలు.
అందులో పాల్గొన్న తి.తి.దే. సంయుక్త కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీమతి సదా భార్యవి, ఎ.వి.ఎస్.,
శ్రీ శక్తిపీఠం పీరాధీశ్వరి శ్రీమాతా రమ్యానందభారతిస్వామిని మరియు ఇతర ప్రముఖులు.

బంగారువర్షంతో మెరిసిపోతూ
మధురాతి మధురమైన రుచితో
కాలంతో నిమిత్తం లేకుండా ఎల్లవేళలా
భగవంతుని సన్మిద్ధిని నిలుచు కదళీ

భగవంతుడికి పెట్టే నైవేద్యాలలో కదళీఘలం అగ్రస్థానం వహిసుంది. దీనికి రంభాఘలం, చక్కెరకేళి, అమృతపాళి, అరటిపండు అని పలురకాల పేర్లున్నాయి. కదళీఘజననంలో ఒక ప్రత్యేకత ఉంది.

“కదళీ” అంటే సామాన్యమయింది కాదు. ఆమె దుర్వాసమహర్షి భార్య. దుర్వాసమహర్షి దంపతులిద్దరు ఒక పర్షాలలో నివసిస్తున్నారు. ఆయనకు కోపం చాలా ఎక్కువ. ఆయన కోపాన్ని తెలిసిన కదళి భర్త కోపానికి గురికాకుండా ఉండటానికి నిరంతరం ఎంతో జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించేది.

అలసిపోయి ఉన్న దుర్వాసుడు ఒకసాడు సంధ్యా సమయంలో పదుకుని అలాగే గాఢనిద్రలోకి జారుకున్నాడు. సాయంసంధ్యావందనవిధులు చేయలసిన సమయమయింది. కానీ ఆయన లేవలేదు. అప్పడు కదళి ఆయనను లేపడం భార్యగా తన కర్తవ్యం. ఆ తరువాత ఆయన కోపఫలితాన్ని అనుభవించవలసిందే అనుకుంటూ ఆదమరచి నిద్రిస్తున్న దుర్వాసుణ్ణి తట్టి లేపింది.

దుర్వాసుడపుడు తనకు నిద్రాభంగం కలిగించినందుకు పట్టలేని ఆగ్రహంతో కశ్యుత్రెరచి భార్యను చూశాడు. ఆయన కన్నులనుండి వెలువడ్డ కోపాగ్నిజ్ఞాలలకు కదళి భస్మేభూత మయింది. కానీ విచక్షణముకోల్పోయిన తాను కోపాన్ని ప్రదర్శించినందువల్ల జరిగిన అనర్థానికి దుర్వాసుడెంతగానో పశ్చాత్తపుడుయ్యాడు. బాధపడ్డాడు. జరగాల్సిన అనర్థం జరిగి పోయింది కనుక, చేసేదేంలేక మానంగా ఉండిపోయాడు.

కొంతకాలం తర్వాత దుర్వాసుని మామగారు కుమార్తెను చూడాలని ఆశ్రమానికి వచ్చాడు. ఆయన కుమార్తె గురించి విని తనను శపిస్తాడేమాననే భయం ఉన్నా, జరిగిన విషయం చెప్పాడు. మామగారిని క్షమాపణ కోరుతూ తన తపోశక్తి చేత ఆ భస్మంలోనుంచి ఒక చెట్టును సృష్టించాడు. అదే కదళీ వృక్షం. మామగారివంక చూసి ఇదిగోండి మీ కుమార్తె “కదళీ”. ఆమె ఈ రూపంలో ఇక భూమిమీద కలకాలం

ఉంటుంది. అంతేకాక ఆమె అందరికీ జప్పురాలై, ఈ కదళీ వృక్షంనుండి వచ్చే కదళీఘలంరూపంలో భగవంతునికి చేసే ప్రతాలు, నోములు, అన్ని శుభకార్యాల్లో ప్రముఖస్థానంలో ఉండే గౌరవాన్ని పొందుతుందని వరమిచ్చాడు.

అందుకే మనం ఆలయాల్లో చేసుకునే ప్రతాలు, పూజల్లో అరటిపండును తొక్కుతీసి దేవునిముందుంచి “కదళీ ఘలం సమర్పయామి” అని నివేదన చేస్తాం. కాలాలతో సంబంధం లేకుండా అన్ని కాలాల్లోనూ భగవంతుడికి సమర్పించే “కదళీఘలం విశిష్టత” ఇది.

అంతేగాక అంజనేయునికి కదళీఘలాలలతో అర్ఘనచేస్తే అనంతఘలాలనందిస్తాడని పరాశరసంహితలో చెప్పబడింది.

కదళీవనమధ్యస్థం
పూజయే ద్వా : కపీశ్వరం ।
తస్య పుణ్యఘలం ప్రోక్తం
గుణితం కోటి సంబ్యాయా ॥

హనుమత్వాజ అరటితోటలో చేస్తే అది కోటిరెట్లి ఘలితాన్నిస్తుంది. అరటితోటలో హనుమంతుని ప్రతిష్ఠించి, అరటి పూలతోను, అరటిఅత్తములతోను, అరటిపండ్లతోను అపోత్తర సహార్థామపూజలు చేయటం, అరటిపండు నివేదన చేయటం స్వామికి అత్యంత ప్రీతిపాత్రం.

కదళీవనంలో హనుమత్వాజ, మంత్రాధనం, హనుమాన్ హృదయం, హనుమత్వపచం, మంత్రం జపించటం మొదలైనవి చేస్తే విశేషఘలాలనిస్తాయి. సర్వకార్యస్థితి కలుగుతుంది.

అవర్తయన్ త్రివారంతు
కదళీవన మధ్యగః ।
అన్వృత శతసాహాప్ర
కోట్య పృత్తి ఘలం లభేత్ ॥

అరటితోటలమధ్య ముమ్మారు మంత్రం జపిస్తే ఇతరచోట్ల జపించినదానికంటే వందలకోట్లసార్లు జపించిన ఘలితాన్నిస్తుంది. ఏ చెట్టుయినా మనం తిన్న తరువాత మిగిలిన గింజలతే విత్తనాలు నాటితే మొక్కలవుతాయి. కానీ కదళీ ఘలానికి గింజలుండవు. ఆ చెట్టుప్రక్కన వచ్చే పిలకలే మళ్ళీ మొక్కలుగా ఎదుగుతాయి. ఎంగిలి అంటని పవిత్రమైన వృక్షం కదళి. అందుకే భగవత్సేవలో ప్రథమస్థానం ఆక్రమించింది.

అందుకే హనుమద్భక్తులు అరటితోటను పెంచుకుని మధ్యభాగంలో హనుమంతునికి పీరమేర్పరచి కదళీఅర్ఘును చేస్తారు. అలా చేసినవారి కోరికలు శీఘ్రమే సిద్ధిస్తాయని భక్తుల విశ్వాసం.

అంతేగాక అంధ్రప్రదేశ్లోని కృష్ణాజిల్లాలో పెదకళ్ళేపల్లి అని ఒక ఊరు ఉంది. పూర్వం దానిని కదళీపురం అని పిలిచేవారు. దుర్గానాగేశ్వరస్వామి ఇక్కడ కొలువై ఉంటాడు. శాపగ్రస్తులైన ఎనిమిదిమంది సర్వరాజులు శాపవిముక్కిని పొందటానికి ఒక వేదికను నిర్మించి, దానికి నాలుగువైపులా కదళీఘ్రఙ్గాలను ఉంచి నడుమ ఈశ్వరుని ప్రతిష్ఠించి పూజలు చేశారని ప్రతీతి. వారి భక్తికి మెచ్చి ప్రసన్నుడైన ఈశ్వరుడు కదళీఘ్రఙ్గాలమద్యన నన్ను నిలిపి పూజించారు కనుక ఇక్కడ కదళీఘ్రమనే ఒక పుణ్యక్షేత్రం వెలుస్తుంది అని వారికి వరమిచ్చాడు. ఆ “కదళీఘ్రమే” కాలక్రమాన “పెదకళ్ళేపల్లి” అని ప్రసిద్ధిపొందింది. “ఈశ్వరుని అంశయే హనుమంతుడు”.

అందుకే ఆయనకు కదళీవనమన్నా, కదళీఘ్రప్సాలన్నా, కదళీ ఘలాలన్నా అత్యంత ప్రీతిపాత్రం. అరటిపండు అనేక పోషక విలువలు కలిగిన ఆరోగ్యప్రదాత. అబాలవృద్ధాదిగా ఆ మధుర ఘలమాధుర్యాన్ని ఆస్మాదించి ఆనందాన్ని పొందుతారు.

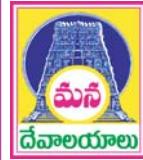
“లోకాస్మమస్తా స్సఖ్మిఃనోభవన్తు”

1	క	ర	2	ట	క	3	ద	మ	4	న	కు	లు
5	స		క్కు		రి				ది			
కం	చె		6	క	ద్రు	వ			7	భం	8	జ
			9	కై		డు		ప్రో		య		
పి	నా	క		ము			12	చి	రం	జీ	వి	
									భం		జ	
ము	డ్లు		13	అ								
			15	సు	మూ	లి		16	కా	యు		
భా		ర	17	తా		స		18	అ		లు	
								20	ఆ	మ్ము		

జాబాలితీర్థం హనుమంతుడు

- డాయిస్. పద్మావతి, 96762 69300

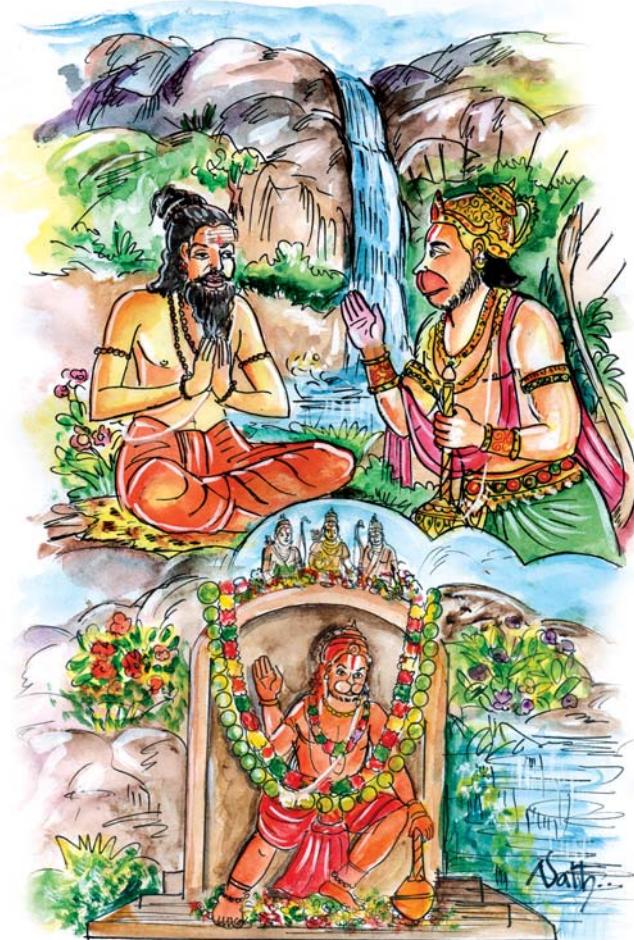

మే 14న హనుమజ్ఞయంతి సందర్భంగా...

శి రుమలక్ష్మీత్రంలో చూడవలసిన ముఖ్యమైన ప్రదేశాల్లో జాబాలితీర్థం ఒకటి. ఇక్కడ హనుమంతుడు స్వయం భవుగా వెలసిన ఆలయం ఉంది. ఈ ప్రాంతంలో ఎందరో మహాత్ములు, సాధువులు, యోగులు తపస్సులు చేసి సిద్ధి పొంది తరించారు. దేవతలు నడయాడిన దివ్యధామం జాబాలిక్షేత్రం.

ఆవిర్భావం- త్రైతాయుగంలో జాబాలి అనే మహర్షి ఉండేవాడు. అతడు తిరుమలగిరుల్లో నివసిస్తా తిరుమలకొండల్లోని ఆకాశగంగాతీర్థంసమీపంలో తపస్సు చేశాడు.

దేవతలందరి ప్రార్థనపై శ్రీమహావిష్ణువు తాను రాముడుగా భువియందవతరించ సంకల్పించి దేవతలందరినీ వారి వారి అంశలతో వానరులుగా భువిష్ణున అవతరించండని ఆదేశించాడు. అప్పుడు హరుడు శ్రీరామబంటుగా అన్నిశక్తులతో ఒక కపివరునిగా(హనుమంతునిగా) అవతరించటానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. అప్పుడు జాబాలిమహర్షి హనుమంతుని

అవతరణకు ముందే ఆ రూపాన్ని చూడాలని, ఆ స్వామిని ప్రసన్నం చేసుకోవాలని ఎన్నో ప్రదేశాల్లో తపస్సు చేస్తూ చివరకు తిరుమలకు చేరి ఆకాశగంగాతీర్థంసమీపంలో హరుని ధ్యానిస్తా జపహార్మాలు చేశాడు.

అతనిభక్తికి మెచ్చి హరుడు తాను తదుపరి ధరించబోయే హనుమద్రూపంతో మహర్షిముందు సాక్షాత్కరించాడు. అప్పుడా మహర్షి స్వామికి ప్రణమిల్లి “స్వామి! నీవు ఈ రూపంతో ఇక్కడ వెలిస్తే నేను నిత్యం నిన్ను సేవించుకుంటాను” అంటూ తన కోరికను వ్యక్తం చేశాడు. ఆ మహర్షి కోరికమేరకు స్వామి హనుమంతునిగా అక్కడ స్వయంగా వెలశాడు. అలా జాబాలిమహర్షి జపం చేయగా స్వామి స్వయంగా వెలసిన క్షేత్రం కాబట్టి ఈ క్షేత్రానికి జాబాలిక్షేత్రమనీ, ఇక్కడ వెలసిన హనుమంతునికి జాబాలి హనుమంతుడనీ కీర్తి కలిగింది. జాబాలిమహర్షి జపం చేయడంవల్ల ఆవిర్భవించినందున జపాలీ హనుమంతుడు అనికూడా అంటారు.

జాబాలితీర్థమాహాత్మ్యం

జాబాలిలో అంజనేయుడు స్వయంగా వెలసినప్పుడు తీర్థరాజములన్నీ అక్కడకు వచ్చి స్వామి పాదాలు కడిగి సేవించాయి. అలా అక్కడ తీర్థం ఏర్పడింది. అదే జాబాలితీర్థం.

రాముడు వనవాసం చేస్తున్నప్పుడు భరతుడు రాముని వద్దకు వచ్చి రాముణ్ణి అయ్యాధ్యకు వచ్చి రాజ్యమేలుమన్నాడు. అందుకు రాముడు తాను తన తండ్రిమాట నిలపటానికి అడవికి వచ్చాననీ, ఇప్పుడు మాట తప్పి అయ్యాధ్యకు రాలేననీ చెప్పాడు. అప్పుడక్కడ ఉండి ఇదంతా విన్న జాబాలిమహర్షి రాముని మనస్సును పరీక్షించదలచాడు. రామునితో “రామా! వెప్రివానివై రాజ్యమేల వద్దంటున్నావు? ఎక్కడి తండ్రిమాట? ఇప్పుడు మీ తండ్రి లేదు. ఇంక అతనిమాటతో పనేంటి? వానిమాట (తండ్రిమాట) నిలుపుటవల్ల నీకు ప్రయోజనమేమిటి? భరతుడు చెప్పినట్టుగా అయ్యాధ్యకు వెళ్ళి రాజ్యమేలుకేవచ్చు కదా” అని అన్నాడు. ఆ విధంగా నాస్తికవాక్యాలు విన్న రాముడతనితో కొంత వాదించి ఆతణ్ణి మెప్పించాడు. తర్వాత జాబాలి తన

అనలు అభిమతాన్ని చెప్పి రాముణ్ణి క్షమా పణ వేడుకున్నాడు. అలా పరీక్షించటం కోసమే అయినా జాబాలి రామునితో ధర్మ విరుద్ధవాక్యాలు పలకడంవల్ల వాగ్దోష పాపాన్ని మూటగట్టుకున్నాడు. ఆ వాగ్దోష పాపాన్ని తొలగించుకోవడంకోసం మహర్షి జాబాలితీర్థంలో స్నానమాచరించి తన వాగ్దోషాన్ని పోగొట్టుకున్నాడు.

పూర్వం కావేరితీరంలో దురాచరుడు అనే బ్రాహ్మణుడు క్రూరాత్మకై దుర్జనసాంగత్యంవల్ల చేయరాని అపచారాలన్నీ చేశాడు. దాంతో అతని బ్రాహ్మణత్వమంతా నశించింది.

అలా తిరుగుతూ తిరుగుతూ తనకు తేలికుండానే జాబాలితీర్థంచెంతకు చేరి అప్రయత్నంగానే ఆ తీర్థంలో మునిగాడు. మహామహిమాన్వితమైన ఆ తీర్థజలాలు తగలగానే అతనిని పట్టి ఉన్న బేతాళుడు అతణ్ణి వదిలేశాడు. బేతాళుడు వదిలేయగా అతడు నీటినుండి బయటకొచ్చి

తనను తాను తెలుసుకున్నాడు. అయితే ఎక్కుడో కావేరితీరంలో ఉండిన తాను సువర్షముఖీతీరమందున్న ఈ వేంకటాద్రికి ఎలా వచ్చానా? ఎందుకు వచ్చానా? అన్నది అతనికి అర్థం కాలేదు. అప్పుడు ఆ జాపాలితీర్థమందు ఉన్న జాబాలి మహర్షిని అడిగాడు. అందుకు ఆ ముని తన తపశ్చితో ఒక్క క్షణమాలోచించి ఇలా చెప్పాడు.

“దురాచారా! నువ్వు బ్రాహ్మణుడైవై ఉండి కూడా అనాచారివై దుర్జన సాంగత్యంతో దుష్పర్యులు చేయడంవల్ల నీ బ్రాహ్మణత్వం నశించింది. నీకు మహా పాతకాలు చుట్టుకున్నాయి. నిన్ను బేతాళుడు పట్టుకున్నాడు. ఏదో పూర్వపుణ్య భాగ్యంవల్ల నీకు తేలికుండానే నువ్వు ఈ వేంకటాద్రికి వచ్చావు. అప్రయత్నంగానే ఈ జాబాలితీర్థంలో మునిగావు. పరమ పాపనమైన ఈ తీర్థంలో బేతాళునితో సహమునగడంతో ఈ తీర్థజలాలు తగలగానే ఆ బేతాళుడు నిన్ను వదిలేశాడు. నీ పాపాలన్నీ తొలగిపోయి నీవు పునీతుడివయ్యావు.

నిన్ను పట్టుకొన్న బేతాళుడు కూడా ఒక బ్రాహ్మణుడే. అతడు పితృకార్యాలు చేయనందువల్ల, పితృదేవతలశాపంవల్ల ఇలా బేతాళుడయ్యాడు. ఆ బేతాళుడు నిన్ను పట్టుకొని ఉండగా అతనితో సహమీవు ఈ పుణ్యతీర్థంలో మునిగావు. ఈ పవిత్రజలాలు తగలడంతో అతనికి బేతాళత్వంపోయింది. అతని పాపాలు తొలగిపోయి విష్ణులోకానికి చేరాడు. ఈతీర్థంలో మునగడంవల్ల నీ పాపాలూ తొలగిపోయాయి. నీవు తిరిగి బ్రాహ్మణత్వాన్ని పొందావు. నీకు విష్ణుసాన్నిధ్వం లభిస్తుంది” అని చెప్పాడు.

ఆవిధంగా దురాచారుడు మహా పాపాలు చేసినప్పటికీ అప్రయత్నంగా జాబాలితీర్థంలో స్నానమాచరించడంవల్ల మహా పాపాలనుంచి, బేతాళునినుంచి విముక్తడయ్యాడు. నశించిన బ్రాహ్మణత్వాన్ని తిరిగి పొందాడు. విష్ణుసాన్నిధ్వం న్ని కూడా పొందాడు.

మహా పాతకాలను పోగొట్టి, భూత, ప్రేత, పితాచ, బ్రాహ్మణసాది దుర్శక్తులను వైదోలిగించే అధ్యాతశక్తిగల పరమ పాపనపుణ్యతీర్థరాజం జాబాలితీర్థం. (స్వాందపురాణం - వైష్ణవభండం - వేంకటచలమాహోత్సం).

బాలభక్తుడు ద్రువుడుకూడా మొట్ట మొదటగా తపస్సు చేసి విష్ణుభగవానుని సాక్షాత్కారాన్ని, భగవదనుగ్రహాన్ని, ద్రువ పట్టమును పొందింది కూడా ఇక్కడేనని ప్రశ్నాన్ని. ఇందుకు ప్రతీకగా అనేక ఓషధి గుణాలతో ద్రువతీర్థమనే పేరుతో తీర్థం నిరంతరాయంగా ప్రపహిస్తూ శోభిస్తోంది.

తిరుమలకొండపైన శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామిస్నిధికి ఐదు కిలోమీటర్లదూరంలో పాపవినాశతీర్థానికి వెళ్లేమార్గంలో వెలసి భాసిల్లతూ ఉంది ఈ జాబాలితీర్థం.

అలయ విశేషాలు

జాబాలితీర్థంలో వెలసిన ఆంజనేయుడు గర్భాలయంలో సింధూరాలుం కరణతో ఒకచేత్తో గదను ధరించి రజత కవచ అలంకృతుడై భక్తులకు అభయపుస్తంతో దర్శనమిస్తూంటాడు. స్వామివారి శిరస్సు పై భాగాన శ్రీసీతారామచంద్ర స్వామివారి ఉత్సవమూర్తులు కొలువై ఉండడం చూడవచ్చు.

జాబాలి ఆంజనేయుణ్ణి దర్శిద్దాం.
ఆంజనేయుని అనుగ్రహం పొందుదాం.

భ్ర

హృదేవుని మానసపుత్రుడు భృగుమహర్షి అందుకే భృగువు నవబ్రహ్మలలో ఒకడు. అంటే సృష్టికర్త. సప్తబుషులలో ఎన్నదగినవాడు.

ఒకానొకప్పుడు “త్రిమూర్తులలో ఎవరు ఉత్తముడు” అన్న సందేహంతో బుషులంతా తర్జున భర్తనలు పడ్డారు. ఆ సందర్భంలో త్రిమూర్తులను పరీక్షించగలిగే శక్తి యుక్తిసంపన్నుడు భృగువు ఒక్కడే అని తీర్మానించారు. దాంతో భృగుమహర్షి సత్యలోకంలో నిరక్ష్యం చేసిన బ్రహ్మదేవుని, కైలాసంలో అలక్ష్యం పెట్టిన పరమశివుని శపించాడు. అంతటి తపశ్చక్తిశాలి భృగువు. ఉపేష్ట చూపిన ఉపేంద్రుని (విష్ణువు) తన కాలు ఎత్తి మరీ శ్రీమహా లక్ష్మీదేవికి నివాసమైన వాసుదేవుని వక్షస్థలాన్ని ఒక్క తన్ను తన్నాడు. అందుకు కారణం ఆతని పొదం అడుగున అహంకార నేత్రముంది. శ్రీమహావిష్ణువే ఆతనికి నమస్కరించి, ఉచితాసన మిచ్చి, మెల్లగా పొదాలు నొక్కుతూ ఆ నేత్రాన్ని చిదిమేశాడు.

అంతే. ఒక్కసారిగా తానెవరో తెలిసి వచ్చిందా మునికి. పరమాత్ముని కాళ్ళపై పడి క్షమను పొందాడు. శ్రీలక్ష్మీదేవి ఆ మునిని క్షమించి ఆతని పుత్రికగా మనలి - భార్ధవిగా లోకప్రభూతినందింది. జగన్నాత మహాలక్ష్మీకే తండ్రి కాగలిగిన మహాస్నుతుడు భృగువు.

రాక్షసజాతికే గురువు అయిన శుక్రుడుకూడా భృగు పుత్రుడే. అందుకే సోదరుని దినమైన శుక్రవారమంటే లక్ష్మీదేవికి అంత ప్రీతి.

ఒకసారి క్రూరమైన రాక్షసులకు ఆశ్రయమిచ్చిందని భృగుపత్మిని తన చక్రంతో సంహరించాడు నారాయణుడు.

మన మహర్షులు

బ్రహ్మమానసపుత్రుడు భృగుమహర్షి

- డా॥ పి.వి.ఉమాశశి,
94407 35155.

ఆగ్రహించిన భృగువు విష్ణువును శపించి వెంటనే తన పత్రిని బతికించుకున్నాడు. ఆగ్రహిసుగ్రహసంపన్నుడు, మరణించిన భార్యను తిరిగి బ్రతికించుకోగలిగిన అప్రమేయశక్తిసంపన్నుడు భృగుమహర్షి.

మన మహర్షులందరూ ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్కశాస్త్రాన్ని, వైదికసిద్ధాంతాలను రచించి, మనకందించారు. నేడు మనం చెప్పుకుంటున్న భౌతిక, రసాయనిక, గణిత, వృక్ష, వైమానిక, భూగర్భ, వ్యావసాయిక, జన్మ, వైద్యాది సకలశాస్త్రాలు అన్నిటినీ కృతయుగంలోనే సంస్కృతంలో మన బుషులు గ్రంథస్థం చేసి పెట్టారు. ఇప్పుడేదో పరదేశీయులు వచ్చి, ఆ శాస్త్రాలను వారి భాషల్లో మనకు చెప్పున్నారు. మనంకూడా గొప్పగా భావించి కొత్తగా తెలుసుకుంటున్నాం. ఒక్కసారి మన ప్రాచీన గ్రంథ సంపదను తిరగేస్తే - వేదసూత్రాలు, వేదంలోనే చెప్పబడిన సమస్తశాస్త్రాలు, శాస్త్రసిద్ధాంతాలు అన్నిటికీ కర్తలు మన భరద్వాజ, గౌతమ, కశ్యప, విశ్వమిత్రాదిబుషులే అని స్పష్టంగా మనకే అవగతమవుతుంది.

భృగువు జ్యోతిశ్యాస్త్రాన్ని సవిస్తరంగా నిర్మించాడు. భృగుసూత్రాలు, భృగుసంహిత, భృగువల్లి, భృగుస్వత్తి - అని ఆ గ్రంథానికి పేర్లు. ఈ గ్రంథంలో భూత వర్తమాన భవిష్యత్తు లను తెలిపే బ్రహ్మసూత్రాలున్నాయి. వేదసూత్రాలున్నాయి. గ్రహసంచారంగురించి కూలంకషంగా చెప్పోంది శాస్త్రం. ఏ గ్రహం ఏ రాశిని ఏ కోణంలో చూస్తోంది, ఏయేగ్రహాలు ఏయే రాశులకు అధిపతులు, వారి వారి స్థానాలేమిటి, ఏయేగ్రహాలు మిత్రగ్రహాలు, ఏయే శత్రుగ్రహాలు, వాటి వాటి ప్రయోజనాలు,

ఫలితాలు - ఇలా సమస్తశాస్త్రాన్ని సమగ్రంగా సమకూర్చి పెట్టడు భృగువు. భృగుమహర్షి - శ్రీ గణేశుని ప్రార్థించి, ఆ దేవదేవుని సహకారంతో ఈ శాస్త్రాన్ని రూపొందించాడు. ఈ శాస్త్రమూత్రాలతో 45 మిలియన్ జాతకపట్లాలను గేయవచ్చు. ఇది జ్యోతిశాస్త్రమైనా అధ్యాత్మికతకు దారి చూపుతోంది. అంతేనా! రోగాలను, రోగినివారణలను ప్రస్తుటంగా వివరిస్తోంది. యోగశాస్త్రం, యోగశక్తి, యోగాసనాలు, వాటి ఫలితాలు అన్నే ఈ గ్రంథంలో ఇమిడిషన్లన్నాయి.

భృగుమహర్షి గణిత, గణాంకశాస్త్రాలను కూడా వైదిక శాస్త్రపరంగా రచించి, నిక్షిప్తపరిచాడు. ఇలా అనేకానేక మహత్తర విశేషాలను నింపుకున్న భృగుసంహిత ఇప్పుడు పూర్తిగా లభించడంలేదు. కొంతభాగం వారణాసిలో దౌరుకుతోంది.

స్వాందపురాణం - “ధర్మాన్ని భూమిపై నిలిపినవాడు భృగువు” అని చెప్పోంది. తైత్తిరీయాపనిషత్తు - భృగువల్ని వివరిస్తోంది.

నిత్యసత్యవాక్యపులన శారీరిక మానసికరోగాలుండ వన్నది భృగువాక్య సాక్షాత్తు పరమాత్ముడైన శ్రీకృష్ణభగవానుడే “బుములందరిలోకీ భృగువు దైవసముదు” అని భగవద్గీతలో అన్నాడు. శ్రీకృష్ణడు భృగువును “ధర్మపీత, శుభదాత, అదృష్ట ప్రదాత” అని ప్రశంసించాడు.

అంతటి భృగువు మన మహర్షి కావడం భారతజాతి సుకృతం. ఆ మహర్షి అందించిన అన్య అద్భుతశాస్త్ర అంశాలను అందుకుని ఆచరించడం మన కర్తవ్యం.

“బ్రహ్మాపుత్ర భృగుదేవాయ సమః”

నారాపురవాసిని స్వీమించారాలు

స. నారాపుర వేంకటేశ మముగాచే దేవరా కావుమా శీనానాథ! దయామయా! కరుణతో శీనుండ రక్షింపుమా నానాతీర నివాసిగా జనులక్క నాస్తామి శీపించుమా నానాబాధల శీర్పు వేంకటపత్తి! నాపాలి గోవిందుడా

కండం. జమ్ములమడకపురమ్మున జమ్ములలో దాగెయిస్తు జలవాసునికిన్ జమ్ముహి వెలికించిసేబో కమ్ముని నారయపురమున కైంకర్మముకై

సీసం. మాట తప్పనివారు మడమ తిప్పనివారు రాయలనీమున్న రాజసంబు పారుపాన పదము పాషాణప్రాయంబు వెన్నపంచి మనసు వీడెరపుడు కపులకు కాణాచి గాయకనిలయంబు హరిహరధామమంటు అమలతలము రత్నాలనీముయై రాణవొందినచోటు తిరుమలవాసుని దొల్లిగడప!

అ.వె. అట్టి జమ్ములమడగందుండి మాస్తామి శీనబాధ శీర్పు బిట్టపోట వేడుచుంచి మిచట వేంకటాచలపత్తి! కరొనబాలనుండి కావుమయ్య!

సీసం. వైశాఖపు బహుళీధ్వాద్శితరువాత తిరుసాళ్ళసందడి తిరుమలవలె

04-05-2023మండి
12-05-2023వరకు
**జమ్ములమడుగు, శ్రీభూసమేత
శ్రీనారాపురవేంకటేశ్వరస్తామివారి
బ్రహ్మాత్మవం
సందర్భంగా...**

భక్తిక్రీతములక్క బ్రహ్మాత్మవాదులు సంగీతసాహిత్యసోరభాాలు స్త్రీలకాభరణాలు తియ్యనివిందులు రంగులరాట్లాలు రమ్ముముగను ఆడుఱడ్లతీండ్రుణి అక్కచెల్లెండ్రుణి అందమూ లోగిలి అన్నిదేసల!

ఆ.వె. చిత్త పెన్నసానులు చెలియలికట్టలై మైలవరము, గండి మధురజలము కన్యతీర్థమిచట కాపాడు జనులను వేంకటేశ మమ్ము వేగ బ్రోచు

సీసం. శక్తిహనులకును చాత్రమై భాసిల్లి పెక్కుట్టములందు నెలసినావె భక్తిముక్తి ఎపుడు పంకజాక్షుని కళ్ళు జ్ఞాన విద్యారక్ష జ్ఞానవేద్య నిక్షము సేయంగ నీచిట నుంచివా మంగపత్తి! నీకు మంగళంబు సుప్రభాతము భక్తసులభసుందర నీకు మధుసూదనా నిష్ట మమ్ము గావ

తేగీ. ఊతిబాధల శీర్పుచు నతిరయమున కలియుగంబును గావుమో కల్పిరూప శ్రీనివాస! మాపాలిటి చింబులాన విసుతి సేయగ నున్నాము విన్నపాలు!!

**- శ్రీ కె.హరి మధుసూదనరావు,
94405 21458**

శ్రీమహావిష్ణువుకు అర్ఘన చేసే సందర్భంలో స్వామికి సంబంధించిన కొన్ని నామాలు (పేర్లు) వినిపిస్తుంటాయి. ఒక్కొక్క నామంలో ఎంతో అంతరార్థం దాగిఉంది. ఆ నామములు అన్నీ కూడా ఆ స్వామి విశేషాలను ప్రకటిస్తుంటాయి. సాక్షాత్తు శ్రీమహావిష్ణువు కథనంప్రకారం.. విష్ణువునానో వినిపించే ఓ సుందరనామం హృషీకేశుడు. అనగా జగత్కంతటికీ హర్షాన్ని ప్రసాదించేవారయిన అగ్ని సోములుగా పిలుపులందుకుంటున్న సూర్యచంద్రులు. పీరినే హృషీ అనికూడా అంటారు. సూర్య చంద్రులకిరణాలను హృషీకేశాలు అని అనడంకూడా లోక వ్యవహరంలో గమనించవచ్చు. ఈ మొత్తం అర్థాన్ని కలిపి చూస్తే సూర్యచంద్రులకిరణాలను కేశాలుగా కలవాడు అనే అర్థం వస్తుంది. అలా ఉన్నవాడే శ్రీమన్నారాయణుడు.

ఇంద్రియనియామకుడూ.., రఘూ, బ్రహ్మ, రుద్రాదులకు మోదాన్ని కలిగించేవాడు అయినందువల్ల శ్రీహరి హృషీకేశుడు అని పిలవబడుతున్నాడు.

మే 31 సుంది జాన్ ఐవరకు హృషీకేస్.
శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి బ్రహ్మాత్మావం సందర్భంగా...

విష్ణువునానో.. సుందరనామం హృషీకేశుడు!

- డా॥ఎన్. సి. హెచ్.సుధా మైదిలి, 82475 78748

ఈ హృషీకేశుడు వాసుదేవమహంతంలోని “దే” అనే అక్షరానికి, గాయత్రీమంతంలోని “ర్గ్” అన్న అక్షరానికి, వాక్ తత్త్వానికి, భాద్రపదమాసానికి, శుక్లపక్షంలో ఎడమభజం మీద ధరించే నామానికి, మకరాశికి, ఆకుకూరలతో తయారు చేసిన పదార్థాలకు నియామకుడు.

ఇంద్రియాలకు ఈశుడు లేదా ఎవని ఇంద్రియాలు అందరి జీవులకువలె తమ తమ విషయాలందు ప్రవర్తిల్లక తన వశమునందుంటాయో అట్టి పరమాత్ముడు హృషీకేశుడు అని శ్రీమహావిష్ణువుకి ఆ నామముంది. విష్ణుసహస్రనామంలో..

అప్రమేయో “హృషీకేశః” పద్మాభో_మరప్రభుః॥

విశ్వకర్మ మనస్తవష్టా స్ఫవిష్టస్ఫవిరోద్ధువః॥

“హృషీకాణాం ఈశః” ఇంద్రియాలకు ఈశుడు. శరీరములందు క్షేత్రజ్ఞ (జీవ) రూపమున ఉండి ఇంద్రియాలను తమ తమ విషయాలయందు ప్రవర్తిల్లజేయువాడు. (లేదా) ఎవని ఇంద్రియాలు అందరి జీవులకువలె తమ తమ విషయాలందు ప్రవర్తిల్లక తన వశమునందుంటాయో అట్టి పరమాత్ముడు హృషీకేశుడు. (లేదా) సూర్యచంద్రులను కేశములుగా (కిరణములు) గల విష్ణువు హృషీకేశుడని చెప్పబడుతున్నాడు.

‘సూర్యరశ్మిరికేశాః పరస్తాతే’ సూర్యనికిరణం హరికి సంబంధించు కేశమే అను శ్రుతివచనం ఇందులకు ప్రమాణం.

శ్రీమద్భాగవతం 4వ స్నూంధం, 24వ అధ్యాయంలో..

నమో నమో_నిరుద్ధాయ హృషీకేశ్వైయాత్మనే॥

నమః పరమహంసాయ పూర్ణాయ నిష్పత్తాత్మనే ॥

అనిరుద్ధడూ, ఇంద్రియాలు వశమునందున్నట్టి హృషీకేశుడు పరిపరివిధముల వందనములు. స్థిరాత్ముడూ, పరమహంసపూ, పూర్ణుడూ ఐన నీకు నమస్కారము.. అని హృషీకేశవబ్దాన్ని ప్రస్తావించడం జరిగింది.

**బోధనాత్మాపనాచైవ జగతో హర్షణం భవేత్ ।
అగ్నిష్టోమకృత్తేర్భిః కర్మభిః పాణ్ణవందన ।
హృషీకేశోఽహమీషానో వరదో లోకభావనః॥**

పరమాత్మడు కేశములను సంజ్ఞకలవియు తనకు సహజములూ, నేత్రములూ ఐన కిరణాలతో లోకాన్ని మేలు కొలుపుతూ, నిదురింపజేస్తూ తన వేరు వేరురూపాలతో లోకాన్ని తన స్థితియందు నిలుపుతుంటాడు. ఇలా ఆతడుచేసే బోధన స్వాపనములతో (మేలుకొలుపుట, నిదురింపజేయటతో) లోకానికి హర్షం కలుగుతుంది. అదియే భగవదంశములైన అగ్నిష్టోములు జరిపే కార్యాలు. వీనిచేతనే మహేశానుడును (సృష్టిస్థితిలయాది సర్వకార్యకరణ సమర్థుడును) పై వ్యాపరము లచే హృషీకేపనామము కలవాడును ఐన విష్ణుడు వరదుగుగాను, లోకభావనుడుగాను ఉన్నాడు అని మహాభారతంలో వేదవ్యాసుడు స్తుతించాడు.

ఇటువంటి మహానీయమైన హృషీకేశుడు భూలోక పైకుంరంగా కొనియాడబడుతూ.. తనను ఆత్మయించిన భక్తులకు మోక్షమునొసగే తిరుమల వేంకటేశునిసన్నిధికి వెళ్ళడానికి, అత్యంత ప్రధానద్వారమయిన బంగారువాకిలిపై కొలువై భక్త జనులను అనుగ్రహిస్తున్నాడు. సాక్షాత్తు శ్రీమహాపైకుంరంలో జయవిజయులు కావలాకాస్తున్న బంగారువాకిళ్ళ భూలోక పైకుంరంగా ప్రశ్నిగాంచిన వెంకటాచలమునందలి ఈ బంగారు

వాకిళ్ళగా చెప్పబడుతున్నాయి.. అటువంటి ఈ రెండు బంగారు వాకిళ్ళమీద వెరసి 32గళ్ళు ఉన్నాయిన్నమాట. పైనుండి మొదటివరుసలో ఉన్న నాలుగుగళ్ళలో, మొదటిగడిలో చక్రం, రెండవదానిలో కలియుగపైకుంరవాసుడైన శ్రీవేంకటేశ్వరుడు, ఇక మూడోగడిలో పైకుంరవాసుడైన మహావిష్ణువు కూర్చొన్న భంగిమలోను, నాల్గవగడిలో శంఖం చెక్కబడి ఉన్నాయి. రెండవవరుసలో ఉన్న నాలుగుగళ్ళలో వరుసగా వాసుదేవ, సంరక్షణ, ప్రద్యుమ్న, అనిరుద్ధరూపాలు మలచబడ్డాయి. ఆగమశాస్త్రానుసారంగా వీచిన పరంధాముడైన శ్రీమహావిష్ణువు యొక్క వ్యాహరూపాలుగా పేర్కొంటారు. 3, 4, 5వవరుసల్లో గల 12గళ్ళల్లో కేశవుడు మొదలుగా దామోదరుడువరకు ఉన్న మూర్తులను ఈ క్రిందిక్రమంలో నెలకొల్పారు. 3వవరుస 1)కేశవుడు 2)నారాయణుడు 3)మాధవుడు 4)గోవిందుడు. 4వవరుస 1)విష్ణువు 2)మధుసూదనుడు 3)త్రివిక్రముడు 4)వామనుడు. 5వవరుస 1)శ్రీధరుడు 2)హృషీకేశుడు 3)పద్మాభుడు 4)దామోదరుడు.

విష్ణువుయొక్క ఈ ద్వాదశరూపాలు నిలిచి ఉన్న భంగిమలో ఉన్నాయి. ఈ విధంగా హృషీకేశుడు ఆత్మయించిన వారికి కొంగుబంగారమై., ఇంద్రియాలను వశంలో ఉంచుకున్న పరమభక్తులకు మోక్షదాయకుడై, సర్వదా అనుగ్రహిస్తున్నాడు.

శ్రీనారాపుర వేంకటేశ్వరస్తుమివాలి వార్ల్కుల్పోస్త్వాలు, జమ్ములమడుగు

2023, మే 03 నుండి మే 13 వరకు

తేదీలు	వారం	పగలు ఉత్సవం	రాత్రి ఉత్సవం
03-05-23	బుధ	----	అంకురార్పణం
04-05-23	గురు	ధ్వజారోహణం	పెద్దశేషవాహనం
05-05-23	శుక్ర	చిన్నశేషవాహనం	హాంసవాహనం
06-05-23	శని	ముత్యపుంబిలివాహనం	సింహావాహనం
07-05-23	ఆది	కల్పవృక్షవాహనం	హానుమవాహనం
08-05-23	సాప్తమి	మోహినీ లవతారోత్సవం	గరుడవాహనం
09-05-23	మంగళ	సర్వభూపాలవాహనం	కల్యాణం, గజవాహనం
10-05-23	బుధ	రథోత్సవం	అశ్వవాహనం
11-05-23	గురు	సూర్యప్రభవాహనం	చంద్రప్రభవాహనం
12-05-23	శుక్ర	చక్రస్తోరం	ధ్వజావరోహణం
13-05-23	శని	----	శ్రీ పుష్టయాగమవశిత్సవం

మా కుటుంబానికి శ్రీవేంకటేశ్వరుడు ఇలువేలుపు. దాదాపు నా చిన్నపుటిసుంచి ప్రతి సంవత్సరం తిరుపతి వెళ్ళి స్వామి దర్శనం చేసుకునేవాళ్ళం. మా వివాహమయిన తరువాత మధు పర్మాలతో స్వామివద్దకు వెళ్ళి దర్శనం చేసుకున్నాం. అలానే ఈ మధ్య మేము దక్కిణాదియాత్రలకు వెళ్ళాం. గుంటూరులో బయలుదేరిన మేము ముందుగా శ్రీరంగం వెళ్ళాం. అక్కడ ఒక మూడురోజులుండి స్వామి దర్శనం చేసుకున్నాం. తరువాత అక్కడనుండి మధురై, కుర్రాళం, శ్రీవిల్చిపుత్తరు, తిరుక్కుడయార్, అరుణాచలం చూసుకున్నాం. ఆ తరువాత అక్కడనుండి గుంటూరు వద్దామనుకున్నాం. కానీ అక్కడినుండి సరాసరి రావటానికి టిక్కెట్ దొరకలేదు. అప్పుడు మా అల్లుడుగారు తిరుపతివచ్చి నారాయణాద్రికి రావచ్చని టిక్కెట్ బుక్ చేశారు. అప్పటికప్పుడు రైలుటిక్కెట్టంటే అలానే దొరికింది. దాంతో మేము ఉదయం 9.00గంలకు అరుణాచలంలో బయలుదేరి రాయవెల్లారు మీదుగా మధ్యాహ్నం 2.00 గంలకు తిరుపతి చేరుకున్నాం.

తిరుమలస్వామి దర్శనానికి వెళ్డామంటే టిక్కెట్కాని, టోకెన్గాని లేవు. అప్పటికప్పుడు దర్శనం దొరకటం అంటే కష్టం కదా! అందులో అక్కడ అప్పుడు భారీవద్దంగా కూడా ఉంది. పోనీ తిరుచానూరు వెళ్ళి అమృతారీదర్శనమైనా చేసుకొందాం అంటే రైలుకు ఇంకా మూడుగంటలసమయం ఉంది అని అనుకున్నాం. కానీ అప్పుడు కార్త్రికబ్రహ్మత్వవాలు జరుగుతున్నాయి. అమృతారీదర్శనానికి చాలాకష్టంగా ఉంది. చాలాసమయం పదుతుంది అని అన్నారు.

ఇక మేము చేసేది లేక స్టేషన్లోనే కూర్చుని 6.00 గంలకు నారాయణాద్రి ఎక్కుం. ఆ రాత్రి 1.00 గంలకు గుంటూరులో దిగాం. ఆ రోజు అలసట తీర్మానున్నాం. మరు నాడు తిరుపతిలో మూడుగంటలు కూర్చున్నాం గాని స్వామి దర్శనం చేసుకోలేకపోయాము కదా అని గుంటూరు తిరుపతిగా ప్రసిద్ధిగాంచిన బృందావన్ గార్దెన్స్లోగల గోదా పద్మావతీసమేత శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి ఆలయానికి వెళ్ళి స్వామిదర్శనం చేసుకుండా మనుకున్నాం.

25వ తేది సాయంత్రం ఆలయానికి సూటుర్మీద వెళ్ళి, బండి పార్కచేసి లోపలికి వెళ్ళాం. ఒక పదినిముపాల్లో స్వామిని చూసి బయటకి వచ్చి ఇంటికి వెళ్డామని బండి దగ్గరకి

వచ్చాం. మాసేసరికి అత్మాశ్చర్యం కలిగింది. మా బండి హెడ్జ్‌లైట్‌డోమ్‌ప్లైన స్వామి శంఖం నామం చక్రం వేయబడి ఉన్నాయి. మేము గుడికి వచ్చేటప్పటికి ఒక నాలుగయిదు బశ్చున్నాయి. ఇప్పుడు ఏపీ లేవు. మేము లోపలికి వెళుతుంటే పచ్చనిబట్టలు కట్టుకున్న ఒకవ్యక్తి కనిపించాడు. ఆయన ఎవరో తెలియదు. కానీ ఈ శంఖుచక్రాలు ఎవరు వేశారో మాకు తెలియలేదు. ఆయన అక్కడ మళ్ళీ కనబడలేదు.

తిరుపతిలో స్వామిని దర్శించుకోలేకపోయామనే ఒక శంక మనస్సును బాధపెడుతోంది. ఇవి చూసిన తరువాత నిదర్శనంగా స్వామే వచ్చాడా అన్నట్లుగా అనిపించింది. అప్పుడు వెంటనే మేము స్వామీ త్వరలో నీ దగ్గరకు వచ్చి నీ దర్శనం చేసుకుంటామని నమస్కరించుకొన్నాం. ఇదీ నమ్మిన భక్తులకు స్వామి చూపించే నిదర్శనం.

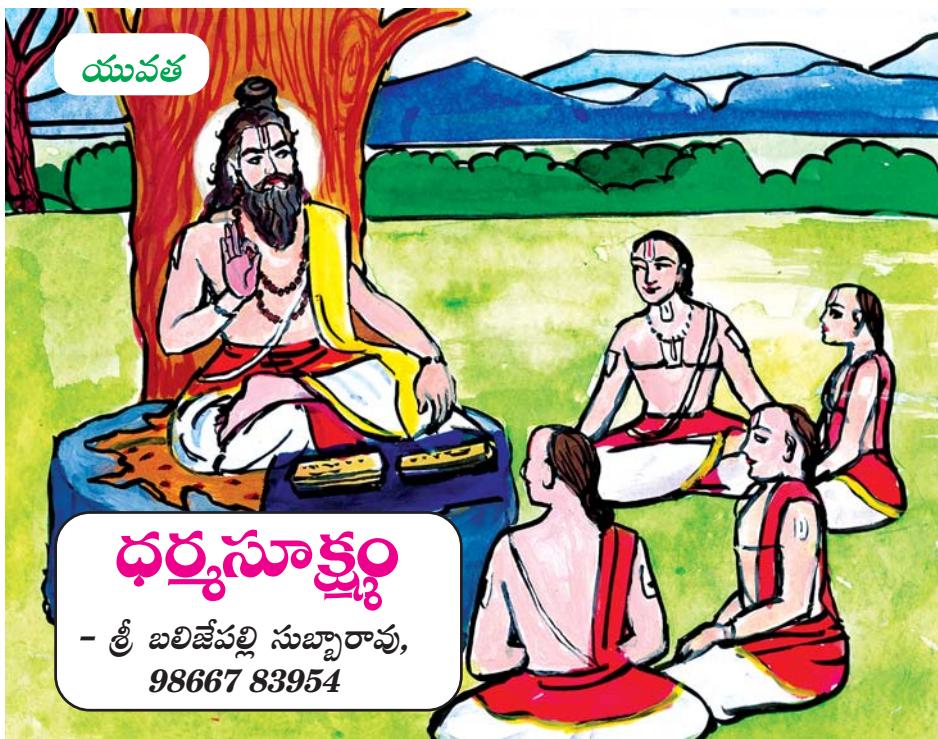
“లోకాస్పమస్తా స్పుఫిలోభవస్తు”

భర్తృహాతసుభాషితం

అడవిలోగానీ, యుద్ధంలోగానీ, శత్రువులమధ్యగానీ,
నీళ్ళలోగానీ, నిష్పత్తిలోగానీ, మహాసముద్రంలోగానీ,
పర్వతశిఖిరంపైగానీ, మనుషులు నిటిస్తున్నాఁ
మత్తులోఉన్నాఁ అపాయంలో ఉన్నాసరే
పురాకృతసుకృతాలు అతణ్ణి తప్పక రక్షిస్తాయి.

యువత

దర్శనాక్షరం

- శ్రీ బలిజేపల్లి సుబ్బారావు,
98667 83954

ముంచిపనులు ఎన్ని చేసినా, పుణ్యకార్యాలు ఎన్ని చేసినా, పుణ్యక్షేత్రాలు ఎన్ని తిరిగినా నాకే ఇన్ని కష్టాలు ఎందుకు వస్తున్నాయి? ఇతరులు తాను చేసేవి ఏమి చేయక పోయినా హోయిగా తనకంటే సుఖంగా ఎలా ఉంటున్నారు? నిజంగా దేవుడు ఉన్నాడా? లేదా? ఈ సందేహం చాలా మందిలో ఉంటుంది.

మనం గతజన్మలలో చేసిన కర్మలఫలితాలే ఈ పరిణామాలకు కారణం అని తెలుసుకోవడం అవసరం. మనం చేసిన కర్మలు మూడుదశల్లో ఉంటాయి.

- 1) ఆగామికర్మలు (ఈ జన్మలో చేసిన పాప లేదా పుణ్యకర్మలు)
- 2) సంచితకర్మలు (ముందుజన్మలో చేసిన పాప, పుణ్యకర్మలు)
- 3) ప్రార్థికర్మలు (ఈ జన్మలో అనుభవించేవి)

ఆగామికర్మలు మరల రెండురకాలుగా ఉంటాయి. అవి 1)అప్పటికప్పుడు ఘలితాన్ని ఇచ్చేవి. 2)తర్వాత జన్మకు దాచ బడినవి.

ఉదాహరణకు నేను ఎవరినైనా నిందించినా లేదా దండించినా తిరిగి వారు నన్ను అదే స్థాయిలో నిందించినా లేదా దండించినా ఘలితాన్ని వెంటనే పొందుతాను. ఇది అప్పటికప్పుడే ఘలితాన్ని కలుగచేస్తుంది. కానీ, నేను ఎవరినైనా వారి పరోక్షంలో పైవిధంగా చేసినపుడు అది వెంటనే ఘలితాన్ని కలుగచేయదు. అప్పుడు ఆ కర్మ సంచితకర్మగా దాచబడుతుంది. ఈవిధానం పుణ్యకర్మలకుకూడా వర్తిస్తుంది.

సంచితకర్మలు అనగా గతజన్మలో చేసిన ఆగామి కర్మలు (పాప, పుణ్యకర్మలు) మిశ్రమం సంచితకర్మగా మరణానంతరం జీవునితోపాటు ఉంటుంది. అందుచే “చేసిన కర్మము చెడని పదార్థము చేరును నీ వెంటే” అన్నారు పెద్దలు.

ఇక, ప్రార్థికర్మలు అనగా ఈ జన్మలో అనుభవంలోకి వచ్చేవి. గతజన్మలో చేసిన పాప, పుణ్యకర్మలు ఒకదానితో ఒకటి కలసి పోయి సంచితకర్మగా మారి నీవు అనుభవించదానికి వీలుగా మార్పు చెంది ఈ జన్మలో కష్టసుఖాలుగా పంచబడుతుంది. అంతేకాని ఈ పుణ్యానికి ఈ సుఖం, ఈ పాపానికి ఈ దుఃఖం అని విడివిడిగా అనుభవించడం

సాధ్యం కాదు. సుఖదుఃఖాల కలయికతోనే జీవితం సాగుతూంటుంది. కర్మలు ఉన్నంతకాలం జన్మలు ఉంటూనే ఉంటాయి. జన్మలు ఉన్నంతకాలం కర్మలు చేస్తూనే ఉండాలి. కర్మలు చేయకుండా ఏ జీవి ఉండడం సాధ్యం కాదు. మరి ఈ జన్మ, కర్మ చక్రంనుండి బయటపడాలంటే ఏం చేయాలి? అనేదే ప్రత్యు.

పుణ్యకర్మలు లేదా పాపకర్మలు ఈ రెండూ జన్మను పొందడానికి కారణభూతులవుతున్నాయి. జన్మను పొందకుండా ఉండాలంటే కర్మలు లేకుండా పోవాలి.

దీనికి ఒకే ఒకమార్గం మన పాప, పుణ్యకర్మలను జ్ఞానాగ్నిలో దహనం చేయడమే. మరి ఈ జ్ఞానాన్ని ఎలా పొందాలి? అనేది మరో ముఖ్యమైన ప్రత్యు.

- 1) పరమాత్మనిగురించిన జ్ఞానంవల్ల మన దేహంలోని మిథ్య హంకారం నశిస్తే మనస్సు సమాధిస్థితిని సులభంగా చేరుకొంటుంది.
- 2) మనసును వశపరచుకుని స్థిరచిత్తులుగా ఉండి ఇంద్రియ నిగ్రహం కలిగి చిత్తపుద్దితో భగవంతుని సేవించడమే జ్ఞానానికి మార్గం.
- 3) పరమాత్మనిగురించిన ఆలోచనలే పరంజ్యోతిగా జ్ఞానమార్గ నికి దారిచూపుతుంది.

అంజనేయుడు తాను అనుకున్నదాన్ని తాను అనుకున్నట్టు సాధించడంలో అంజనేయిన చెయ్యి. రాముడి పట్టాభి పేకం తరువాత రాముడికి ఎవరెవరు ఏ పరిచర్య చేయాలన్న ఒక పట్టికను అందరు కలసి తయారుచేశారు. సీతమృతో సహా అందరికి ఎవరికి వారు చేయాల్సినపనిని నిర్ణయించి వారు ఆ పనులను మాత్రమే చేయాలన్న ఒప్పందానికి వచ్చారు.

మరి తెలిసోతెలియకో లేదా కావాళ్లనే కావొచ్చు. సీతారాములను

తన గుండెల్లో దాచుకున్న ఆంజనేయుడికి మాత్రం ఏ ఒక్క పరిచర్య ఇష్టబడలేదు. నాకు ఏ సేవాభాగ్యం లేదా అని అందర్నీ పేరు పేరునా అడిగాడు. అందరూ, అంజనేయా! అన్నిపనులకు అందరు నిర్ణయించబడ్డారు. నీకని ఏ సేవాకార్యక్రమం ఇష్టబడలేదు అని చెప్పారు. తనను రాముడినుండి దూరంచేయడానికి ఇది ఎవరో వేసిన ఎత్తు అని ఆంజనేయుడికి అర్థమైంది.

ఐనా కానీ తాను ఏమీ నిరాశపడకుండా ఎవరెవరు ఏన్ సేవలు చేస్తున్నారో అడిగి తెలుసుకున్నాడు.

వారు చెప్పినట్టు అన్ని సేవలకు అందరూ ఉన్నారన్నసంగతి ఆంజనేయుడికి అర్థమైంది. ఆలోచించగా ఒకానొకసేవకు ఎవరూ లేరన్న సంగతి ఆంజనేయుడు తెలుసుకున్నాడు. అందర్నీ సమావేశపరచి అన్ని సేవలకు అందరూ ఉన్నారు. కాని ‘చిట్టికసేవ’కు ఎవ్వరూ

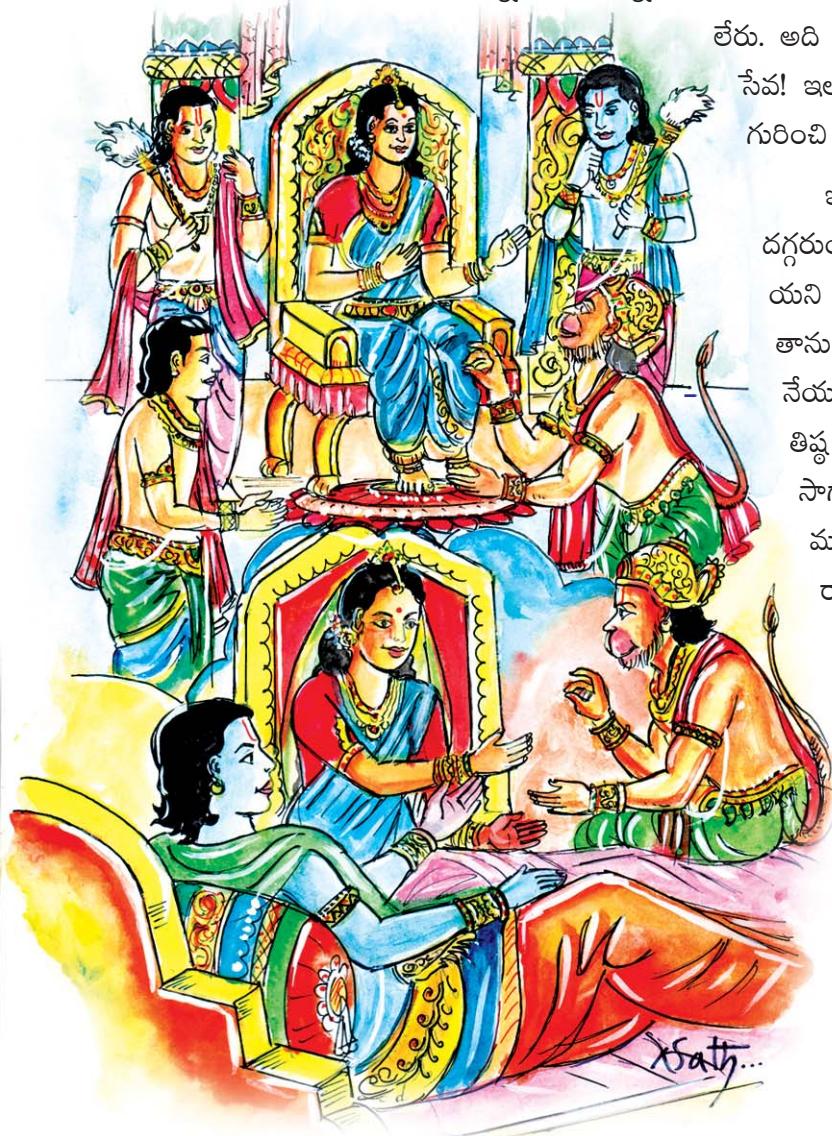
లేరు. అది నాకిప్పించండి అని వేడుకున్నాడు. ‘చిట్టిక’ సేవా! అది ఎలాంటి సేవ! ఇలాంటిసేవ ఒకటుంటుందని కూడా మాకు తెలియదు. ఆ సేవ గురించి సెలవిమ్మని అందరు ఏకకంఠంతో ఆంజనేయుణ్ణి అడిగారు.

ఇది చాలా సరళమైన సేవ. రాముడికి ఆపులింత వచ్చినప్పుడు దగ్గరుండి చిట్టిక వేయాలి అంతే అన్నాడు. ఆ సేవలోని గూడార్థం తెలియని సీత, లక్ష్మణ, భరత, శత్రుఘ్నాదులు వెంటనే ఒప్పేసుకున్నారు. తాను విసిరిన వలలో అందరు చిక్కుకున్నారని తెలుసుకొని ఆంజనేయుడు తనలో తానే నవ్వుకున్నాడు. వెంటనే రాముడిపాదాలవద్ద తిష్ఠ వేశాడు. పగలనక, రాత్రనక, అన్నివేళల్లో రాముడిదగ్గరే గడప సాగాడు. అందరికి తమ తమ సేవలు తాము చేయలేకపోతున్నామనే బాధ కలిగింది. ఇది పగటివేళ కదా! హనుమా! ఎందుకు రాములవారిదగ్గరే ఉంటున్నాపు అని సీతమృత్తి అడిగింది.

అందుకు వెంటనే మాడమ్మా! రాములవారు ఎప్పుడు ఆపులిస్తారో మీకు తెలుసా? ఆయన ఆపులించినప్పుడు నేను దగ్గరుండి ‘చిట్టిక’ వేయాలి. ఈ సేవ మీరందరూ కలసి నాకప్పగించారు. ఇచ్చినమాటను వాపసు తీసుకోవడం అన్నది మా ఇంటావంటా లేదు అని సమాధానం ఇచ్చాడు. అప్పుడు ఆంజనేయుడి హృదయం ఎంత గొప్పదో అందరికి తెలిసింది.

‘చిట్టిక’ సేవలో.. ఆంజనేయుడు

- డా॥ ఎ.బి.సాయిప్రసాద్,
99805 67541

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి సేవలో.. మహిషాశుర భూత చిరీమణాలు

- దా॥ నాగోలు కృష్ణారెడ్డి, 94411 12636

ప్రాచీనకాలంనుండి దేవాలయాలు మానవమతలౌకిక జీవనంలో ప్రధానపాత్ర పోషించాయి. సమాజానికి, దేవాలయానికి విడదీయరాని సంబంధం ఉంది. దేవాలయాలను నిర్మించడం, వాటి నిర్వహణకోసం దానాలు చేయడం ఒక పవిత్ర కార్యంగా భావించి, పాలకులతోపాటు అన్నివర్గాల ప్రజలు, స్త్రీలు ఈ కార్యంలో భాగం పంచుకున్నారు. ప్రాచీనకాలంనుండి హిందూసంస్కృతి మతవిషయాల్లో స్త్రీలు ప్రధానపాత్ర పోషించి నట్లు శాసనాలు, సాహిత్యం పేర్కొంటున్నాయి.

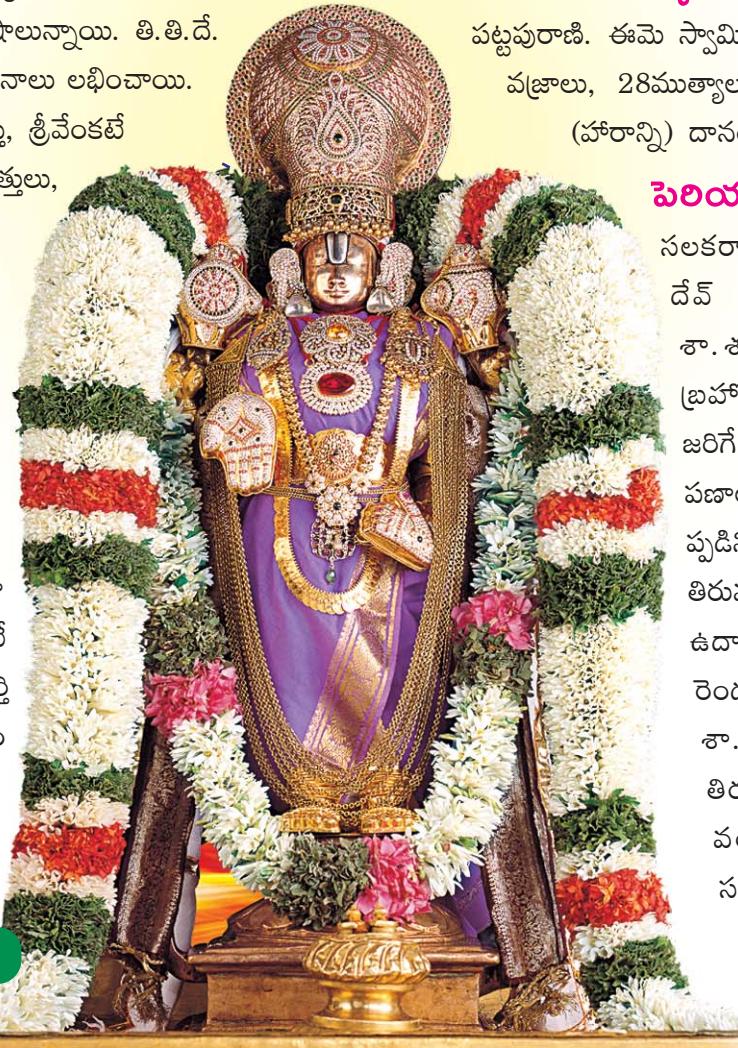
తిరుమలక్ష్మీత్రం కలియుగవైకుంరంగా ప్రసిద్ధిక్కొంది. వేలసంవత్సరాలనుండి ఈ క్షేత్రమహిమ అవిచ్ఛిన్నంగా కొన సాగుతూనే ఉంది. ప్రాచీనసాహిత్యంలో, శాసనాల్లో తిరుమలక్ష్మీత్రానికి సంబంధించి అనేకవిశేషాలున్నాయి. తి.తి.దే. దేవాలయాల్లో మొత్తం 1252శాసనాలు లభించాయి. ఈ శాసనాలను అధ్యయనం చేస్తే, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామిపై స్త్రీలకు గల భక్తిప్రపత్తులు, వారు స్వామికి చేసిన కైంకర్యాలు, సేవలు తెలుసుకోవచ్చు. వారు అనేకదానాలు చేసి దేవాలయ ఆర్థికపరిపూణికి దోషదం చేసి ఆదర్శంగా నిలిచారు. అలాంటి కొందరు భక్తశిరోమణలగురించి తెలుసుకుండాం.

పల్లవరాణి సామవై- శాసనాలకు సంబంధించి మొదట వేంకటేశ్వరస్వామిని సేవించిన స్త్రీముఖి సామవై. ఆమెనే కాడవాన్ పేరుం దేవి అంటారు. ఆమె కాడవరాజు సట్టి విటంక్ భార్య. ఆమె శా.శ.965లో తిరుమలలో ఒక

శాసనాన్ని వేయించింది. తిరుమలలో లభిస్తున్న ప్రాచీనశాసనం ఇదే. బ్రహ్మాత్మవాలసమయంలో ఆమె వేంకటేశ్వరస్వామి దేవాలయానికి ఒక మణవాళపేరుమాళ్ (వెండి) విగ్రహాన్ని, రత్నభచితమైన బంగారుఅభరణాలను దానంగా ఇచ్చి, ఉత్సవమూల్రిని ఊరేగించే ఏర్పాటు చేసింది. బ్రహ్మాత్మవాల నిర్వహణకు కొంతభూమినికూడా దానంగా ఇచ్చింది. బ్రహ్మాత్మవాలకు సంబంధించిన మొదటిశాసనంకూడా ఇదే. అప్పుడు ఈ బ్రహ్మాత్మవాలు పదిరోజులపాటు జరిగేవి. అప్పటినుంచి చాలా మంది మహిషామణలు స్వామిని సేవించినట్లు అనేక శాసనాలు పేర్కొంటున్నాయి.

పరాంతకదేవి అమ్మ- ఈమె రెండోచోళపరాంతకుని పట్టపురాణి. ఈమె స్వామికి ఆరుకెంపులు, నాలుగు వజ్రాలు, 28ముత్యాలు పొదిగిన ఒక పట్టాన్ని (హోరాన్ని) దానంగా సమర్పించింది.

పెరియకొమ్మమ్మ- ఈమె సలకరాజ పెరియతిరుమలయ్య దేవ్ మహారాజురాణి. ఈమె శా.శ.1534లో తిరుమల బ్రహ్మాత్మవాలలో ఏడవరోజు జరిగి గరుడసేవకుగాను 1300 పణాల ధనాన్ని, ఒక అతిరస్పుడిని స్వామికి సమర్పించింది. తిరుమలలో ఒక మండపాన్ని, ఉద్యానవనాన్ని నిర్మించింది. రెండుసంవత్సరాల తరువాత శా.శ.1536లో స్వామి తిరుపోణకంకోనం 150 వరహాలను దానంగా సమర్పించింది.

లక్ష్మితమ్మగారు- ఈమె సాళువ తిమ్మరునుభార్య. శా.శ.1511లో ఈమె శ్రీవేంకటశ్వరస్వామికి 1200పణాలు దానంగా సమర్పించినట్లు ఒక శాసనం పేర్కొంటున్నది.

వెంకటవల్లి- ఈమె శా.శ.1457లో స్వామి ఆహారమైవేద్యాలు కోసం 1000 నర్షణాలు శ్రీభండారానికి సమర్పించింది.

వాలండి- ఈమె బ్రహ్మతృత్వవాల్లో ఏడోరోజు స్వామికి 30 రకాల ప్రత్యేక వైవేద్యాలకోసం 300 నర్షణాలను దానంగా ఇచ్చింది.

కుప్పయాని- ఈ రంజకం శ్రీరంగరాజకూతురు. ఈమె శా.శ.1512లో కృష్ణదేవరాయలకాలంలో తిరుపులలో సంధి నిర్వహణకోసం 1000 పణాలను, శా.శ.1517లో దోసెపడి కోసం 3000 పణాలను దానంగా ఇచ్చింది.

గోవిందస్వామి- ఈమె తిరుపతికి చెందిన సజ్జరాతు పొల్ల య్యన్ కూతురు. ప్రతి సంవత్సరం తిరుపతిలోని శ్రీగోవిందరాజ స్వామి అతిరసప్పడికోసం 300 నర్షణాలను సమర్పించింది. శా.శ.1530లో తిరుపతిలో గోవిందపుష్టరిణి నిర్మించింది. గోవిందరాజస్వామి ఆ మండపంలో ఆసీనులైనపుడు అతిరస ప్పడి సమర్పించే ఏర్పాటు చేసింది.

తిరిగి శా.శ.1534లో ధనుర్మసపూజకోసం, రోజుకొక తిరుప్పోణకంకోసం 30 తిరుప్పోణకాలకు 30 నర్షణాలను సమర్పించింది. తనఅక్క చికసవాయితో కలిసి వివిధసేవల నిమిత్తం మళ్ళీ 1750 నర్షణాలను దానంగా సమర్పించింది.

ముద్దుకుప్పుయి - ఈమె విద్వాం సభారాయ రంజకం కుప్పసొని కూతురు. శా.శ.1531లో అచ్యుతదేవరాయలు గోవిందరాజస్వామి దేవాలయంనుండి ఒక తలిగెప్రసాదం ఈమె ఇంటికి పంపే ఏర్పాటు చేశాడు. ఈమె తిరుపతిలో నివసిస్తూ కొన్ని ప్రత్యేక ఉత్సవసమయాల్లో తిరుపులకు వెళ్లి స్వామిముందు నాట్యప్రదర్శనలిచ్చేది.

హనుమసాని- ఈమెను అచ్యుతదేవరాయలు హంపీసుండి తిరుపులకు స్వామిసేవనిమిత్తం పంపాడు. ఈమె తిమ్మయ్య కూతురు. స్వామికి, సుదర్శనచక్రానికి 13 అప్పపడి, ఒక దోసెపడికోసం 820 నర్షణాలను దానంగా ఇచ్చింది.

నాగసాని- ఈమెకూడా అచ్యుతదేవరాయలు పంపగా హంపీ సుండి వచ్చింది. ఈమె ఓబులయ్యన్ కూతురు. ఈమె తిరుపులలో ఒక ఉద్యానవనాన్ని నిర్మించింది. ఆందులో స్వామి ఆసీనులైనపుడు 10 అప్పపడులకోసం కావలసిన ధనాన్ని ఏర్పాటు చేసినట్లు శా.శ.1545 నాటి ఒక శాసనంలో ఉంది. ఇవి పదిబ్రహ్మతృత్వవాల్లో ఏడోరోజు జరిగేటట్లు ఏర్పాటు చేసింది. అలాగే తిరుపతి గోవిందరాజస్వామి బ్రహ్మతృత్వవాలకు కూడా ఏడోరోజు రెండు అప్పపడులు ఇచ్చే ఏర్పాటుకూడా చేసింది.

లింగసాని, తిరువెంకటమాణిక్కుం- వీరిద్దరూ అక్క చెల్లెళ్లు. ఇద్దరూ కలిసి చాలా దానాలు చేశారు. అచ్యుతదేవరాయలు, సదాశివరాయలకాలంలో దాదాపు 15 సంవత్సరాలు స్వామికి సేవచేశారు. ఇద్దరూ కలిసి అనేక ఉద్యానవనాలు, మండపాలు నిర్మించారు. వాటి నిర్వహణకోసం కావలసిన ధనాన్ని జమ చేశారు. అయిదారుశాసనాల్లో వీరు చేసిన దానాల, కైంకర్యాల వివరాలున్నాయి. వీరు మొత్తం 4.710 నర్షణాలు దానంగా ఇచ్చారు. తమ భాగానికి వచ్చే ప్రసాద భాగాలను శ్రీవైష్ణవభక్తులకు, గురువులకు దానంగా ఇచ్చారు. తిరువెంకటమాణిక్కును దేవాలయాల అధికారులు సన్నా నించారు.

ఆమె అద్భుత నాట్యకళాకౌశలానికి మెచ్చి స్థానిక పాలకుడైన పొట్లపాడి తిమ్మరాజు, దేవాలయ స్తానత్తార్లు ఒక దండిక (పల్లకి)ను, పూర్తిభాగం ప్రసాదాన్ని ఆమె ఇంటికి పంపే ఏర్పాటు చేశారు. ఇంకో ప్రసాదాన్ని వారు నిర్మించిన అలిమేలు మంగనాచ్చియార్ ఉద్యానవనాన్ని సంరక్షించే వ్యక్తికి ఇచ్చే ఏర్పాటుచేశారు. మొదటిది తిరుపులలో, రెండోది తిరుపతిలో గోవిందరాజస్వామికి సమర్పించేది. ఈ ప్రసాదాలు వంశపారం పర్యంగా ఉండే ఏర్పాటు చేశారు.

పెరుళ్ళి- ఈమె మలఘన వెంకటత్తురైవాన్ సెర్పికూతురు. ఈమె గోవిందరాజస్వామి ఆహారమైవేద్యాలకు 250నర్షణాలు దానంగా ఇచ్చింది. తిరిగి అదే స్వామికి శా.శ.1538లో మళ్ళీ మకర సంక్రమణంరోజున దోశపడి, తిరుప్పోణకంకోసం 200 నర్షణాలు సమర్పించింది.

(మిగతాది వచ్చే సంచికలో...)

ఆయోద్ధ

కొత్తమీర

- డా॥విట్టిభాట్ల మధుసూదన శర్మ,
90007 61390

ఏ హరం బాగా జీర్ణమై అజీర్ణం కలుగకుండా ఉండేందుకు ఆహారపదార్థాలు, వంటకాలతయారీలో కొత్తమీర, కరివేపాకు లాంటి వాటిని జోడించి వాడుకునే సంప్రదాయాన్ని మన కందించారు మన మహర్షులు.

సంవత్సరమంతా తాజాగా లబ్ధమవుతూ పోషక విలువలతో కూడిన ఆరోగ్యానికి మేలు చేకూర్చే సుగంధభరిత ఆకుకూర కొత్తమీర. ఆహారపదార్థాలతయారీలో రుచి, సువాసనకు కొత్తమీరను వాడతారు.

కొత్తమీరను పచ్చళ్ళు, పులుసు, రసం, సలాడ్లు, పులిహోర, దధ్యోదనం మొదలైనవాటితయారీలోను మంచి సువాసనద్రవ్యంగా వాడతారు. మన శరీరానికి అత్యంత అవసరమైన సూక్ష్మపోషకాలు కొత్తమీరలో ఉండి మన ఆరోగ్యాన్ని పరిరక్షించేందుకు ఉపయోగపడుతాయి. నిత్య జీవితంలో మనం ఎదురొచ్చే అనారోగ్యాలకు కొత్తమీరను ఎలా ఔషధంగా వాడుకోవచ్చే ప్రస్తుతం తెలుసుకుండాం.

మొటిమలు తగ్గేందుకు: ఒకటీస్వాను కొత్తమీర ముద్దలో ఒకట్రెండుచిటికెల పసుపుపొడి కలిపి ముఖంపై లేపనం చేసి గంటనేపాగి కడుక్కుంటే నల్లమచ్చలు తగ్గుతాయి.

అలకాళ్ళు, అరచేతులమంటలు తగ్గేందుకు: రోజూ ఒకసారి 200మి.లీ. మజ్జిగలో 20మి.లీ. కొత్తమీరాకులరసం కలిపి సేవిస్తుంటే మధుమేహసుమస్య తగ్గిస్తుంది. ఈ ఔషధం మన శరీరంలో ఇన్సులిన్స్ ఉత్తుత్తిని, సామర్యాన్ని పెంచి రక్తంలో చక్కెర్చినిల్లు తగ్గేందుకు సహకరిస్తుంది. మధుమేహం లేని వాళ్ళలో ఈ సమస్య ఉంటే ఈ ఔషధద్రవ్యంలో ఒక టీ స్వాను తాటిబెల్లం కలిపి సేవిస్తుండాలి.

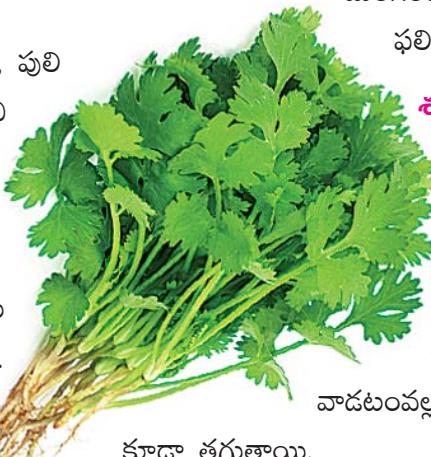
ముక్కునుంచి రక్తస్రావమవుతుంటే: రోజూ ఒకట్రెండుసార్లు కొత్తమీరరసాన్ని 2, 3చుక్కలవంతున ముక్కుల్లో వేస్తే త్వరగా సమస్య తగ్గుతుంది.

పార్శ్వముతలనొప్పికి: కొత్తమీరవేస్తును బిళ్ళలా చేసి శిరస్సు పైభాగాన ఉంచుకుని కట్టుకట్టుకుని గంటనేపాగి తీసేనే సత్ఫులితం కలుగుతుంది.

కామెర్లు తగ్గేందుకు: రోజూ ఒకట్రెండుసార్లు పూటకు 200మి.లీ. తాజామజ్జిగలో 20 మి.లీ. కొత్తమీరరసాన్ని కలిపి సేవిస్తూ సులభంగా జీర్ణమయ్యే తేలికపాటితహారాన్ని సేవిస్తుంటే కామెర్ల వ్యాధి త్వరగా తగ్గిపోతుంది.

కళ్ళకలక, కళ్ళమంటలు, కళ్ళాలరువు తగ్గేందుకు: శుభ్రంగా తయారుచేసిన కొత్తమీరరసంలో ఒకబట్ట లేదా దూదిని తడిపి కళ్ళపై 15నిమిషాలుంచుకుంటుంటే సత్ఫులితం కలుగుతుంది.

కాళ్ళు చేతులవాపులకు: రోజూ రెండుసార్లు పూటకు 250 మి.లీ. నీటిలో గుప్పెడు కొత్తమీరాకులు, అరటిస్వాను జీలకర్ల, పావుటీస్వాను తాటికలకండ వేసి 100మి.లీ. నీరు మిగిలేలా మరిగించి దించి చల్లార్చి వడగట్టి సేవిస్తే ఫలితం కల్గుతుంది.

శరీరం మంటలుగా ఉంటే: రోజూ ఒకట్రెండుసార్లు కొత్తమీర రసాన్ని అలాగేగాని లేదా కొద్దిగా శీగంధంపొడిగాని కలిపి లేపనం చేస్తుంటే త్వరగా ఈ సమస్య తగ్గుతుంది. ఇలా వాడటంవల్ల చర్చంపై ఎరుపు, దురద, దద్దుర్లు కూడా తగ్గుతాయి.

రక్తపోటు నియంత్రణకు: రోజూ ఉదయం 100 మి.లీ.ల నీటిలో 20 కొత్తమీరాకులు, 20తులశాకులు, 20 పుదీన ఆకులు, 5గ్రా. జీలకర్ల వేసి మిక్సీలో బాగాకలిపి వడగట్టి త్రాగాలి. రక్తపోటు నియంత్రణలోకి వచ్చిన తర్వాత 100మి.లీ. నీటిలో ఈ పదార్థాలను సగం ప్రమాణం మాత్రమే కలిపి ఔషధం తయారుచేసుకుని సేవిస్తుండాలి. ఈ ఔషధాన్ని ఇలా సేవించటంవల్ల మనదేహంకి హసిచేసే కొలెస్టోర్స్(యల్.డి.యల్) తగ్గి మేలుచేసే మంచి కొలెస్టోర్స్ (హెచ్.డి.యల్) కూడా పెరుగుతుంది. తద్వారా గుండెపోటు, పక్కవాతంలాంటి జబ్బులు రాకుండా రక్కణ కలుగుతుంది.

విరావతప్రతం

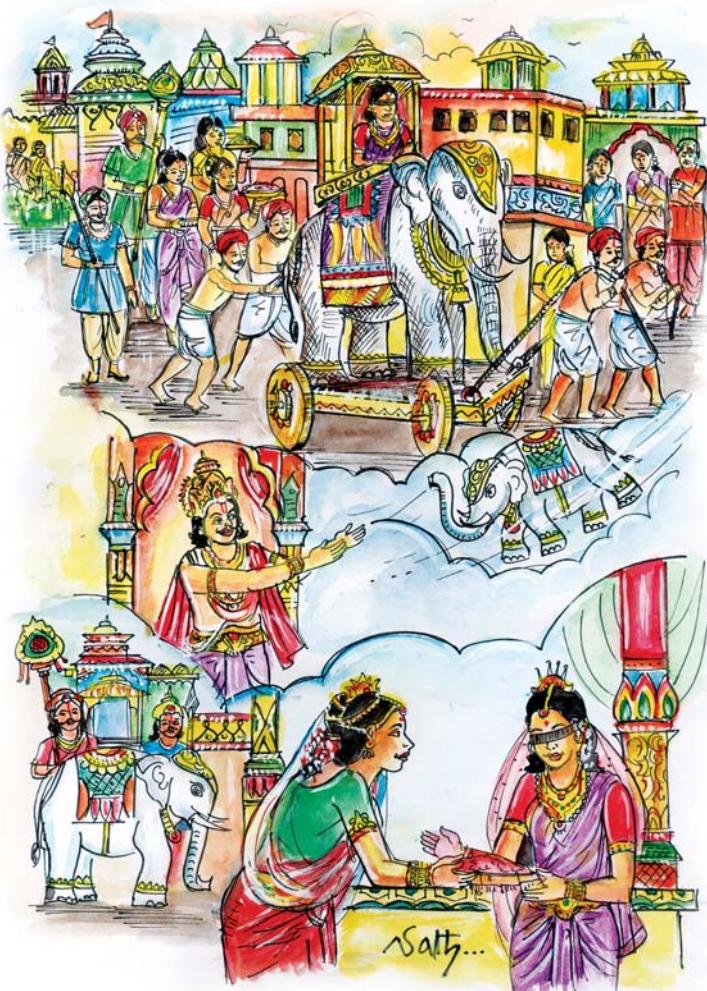
- ఎస్. రమ్య

ఖజబల శౌర్యవంతులగు పుత్రులఁ గాంచిన వారికియేడన్
నిజ హృద యేషితార్థములు నిక్కము చేకుఱుఁ గుంతిదేవికిన్
విజయబలాధ్యం దర్శనుఁడు వీర పరాక్రమమొపు దేవతా
గజమును దెచ్చి తల్లి ప్రతకార్యము దీర్ఘండె తొల్లి భాస్కర!

భావం: బాహుబలపరాక్రమమున్న పుత్రులను కన్నవారికి ఎక్కుడైనా వారి మనసులోని కోరికలు నెరవేరుతాయి. ఎలాగంటే కుంతీదేవి గొప్ప పరాక్రమశాలియైన అర్షనుణ్ణి పుత్రునిగా పొందింది గనుకనే అతడు ఇంద్రుని ఐరావతాన్ని తెచ్చి తల్లి తలపెట్టిన ప్రతాన్ని చేయించినట్లు అని అర్థం.

ఒకరోజు వ్యాసమహర్షి కొరవులగ్యహానికి వచ్చాడు. గాంధారి ఆయనకు నమస్కరించి తన సాభాగ్యంకోసం, పుత్రుల క్షేమంకోసం చేయదగిన గొప్ప ప్రతమేదైనా చెప్పండని మహర్షిని అడిగింది.

అంతట వ్యాసమహర్షి నీ మనోరథం నెరవేరేందుకు ఐరావతప్రతం చెయ్యాలి అన్నాడు. అందుకు మట్టిఎనుగును సిద్ధం చేశారు కొరవులు. ఆడవాళ్ళనందరిని ప్రతానికి ఆహ్వాని.

నించింది గాంధారి. కాని తన తోడికోడలైన కుంతిని పిలువేదు. ఐరావతప్రతం పూర్తి చేసింది. ఆ ప్రతవిధానంప్రకారం ప్రతం పూర్తవగానే గాంధారి ఆ మట్టిఎనుగుపై ఎక్కు ఊరంతా ఊరేగింది.

“గాంధారి ఊళ్ళో ఆడవారినందరిని పిలిచి తనను పిలువనేలేదే?” అని కుంతి మనసుకు చాలా బాధ కలిగింది. అది చూసి అర్షనుడు “అహ్మా! నీ దుఃఖానికి కారణమేమి?” అని తన తల్లిని అడిగాడు. మీ పెద్దమ్మ గాంధారి ఐరావతప్రతం చేసి ఊళ్ళో ఆడవాళ్ళనందరిని పిలిచి నన్ను పిలువేదు అంటూ, బిడ్డకు చెప్పి దుఃఖించింది.

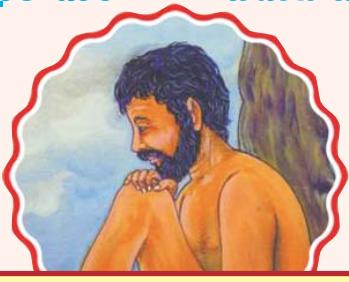
వెంటనే అర్షనుడు తనతల్లి ప్రతంకోసం ఐరావతాన్ని పంపుమని దేవేంద్రుణ్ణి అడిగాడు. అందుకు ఇంద్రుడు ఐరావతాన్ని పంపించాడు.

కుంతీదేవి శాస్త్రేకంగా ప్రతం పూర్తి చేసింది. తర్వాత ఐరావతాన్నదిరోహించి హాస్తినాపురవీధులల్లో ఊరేగుతూ గాంధారిగృహంవద్ద ఆగి దిగి గాంధారికి నమస్కరించి ఆమెకు వాయనమిచ్చి మళ్ళీ ఐరావతాన్నకి పురవీధుల్లో ఊరేగింది.

అందరూ కుంతీదేవి అదృష్టాన్ని గొప్పగా ప్రశంసించారు. “అర్షనునివంటి వీరుడు, అసమానశూరుడు, సామర్థ్యం ఉన్నవాడు, తల్లిపట్ల అభిమానం, గౌరవం ఉన్నవాడు, తెలివైన పుత్రుడు ఇలాంటివాడు ఒక్కడున్నా చాలు” అంటూ అందరూ అర్షనుని ఔన్నత్యాన్ని వేసోళ్ళ కొనియాడారు.

సందేశం: ప్రతిపుత్రుడు అర్షనుణ్ణి ఆదర్శంగా తీసుకుని తల్లి దండ్రులను ఆదరించి గౌరవించాలి. వారి మనోభావాలను, సలహాలను, సూచనలను గౌరవించి పాటించాలి. వారి అభీష్టాలను తెలుసుకుని వీలైనంతవరకైనా నెరవేర్చాలి. అదియే పుత్రుని ధర్మంజెతుంది.

అల్పాలకు అధికారం ఇష్టరాదు

అల్పబుధ్వివాని కథికార మిచ్చిన
దొడ్డవారి నెల్ల తొలగగొట్టు
చెప్పు దినెడికుక్క చెఱకు తీపెరుగునా?
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

అర్థాలు: అల్పబుధ్వివాడు = నీచుడు; అధికారము = పెద్ద తనం; దొడ్డవారిని = గొప్పవారిని; తొలగగొట్టు = తరిమివేస్తాడు.

భావం: నీచునికి అధికారం ఇస్తే మంచివారినందరిని తరిమివేస్తాడు. చెప్పు తినేకుక్కకు చెఱకుతీపి తెలుస్తుందా? నీచుడు కుక్కవంటివాడు.

వివరణ: రాజ్యంలో పరిపాలన సక్రమంగా నడవాలంటే రాజు ఆయశాఖలను పర్యవేక్షించడానికి అధికారులను ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. రాజు ఒక్కడే అన్నివిషయాలను సకాలంలో సరియైనపద్ధతిలో నిర్వహించడం సాధ్యం కాదు. అలా ఇతరులకు అధికారం అప్పగించేటపుడు సమర్థులను ఎన్నుకోవాలి. నీచమైనబుధ్యి కలిగినవారిని నియమిస్తే, వారు సమర్థులలోని గొప్పతనం గ్రహించలేక, వారిని రాజకు దూరం చేస్తారు. అందువల్ల రాజ్యానికి కీడు జరుగుతుంది. కుక్కచెఱకులో ఉండేతీపిని తెలుసుకోలేదు. దాని నీచబుధ్యిచేత చెప్పునే వెదుక్కుని తింటుంది. అందువల్ల రాజు నీచులకు అధికారం ఇష్టగూడదు.

- కీ.శే. విద్యాన్ కట్టు నరసింహులు

శ్రీకృష్ణమృతం...

-‘అనంత’ కృష్ణసుందరి సత్తిరాజు,
99103 45794

ఏమిచూతురే వింతలకేవింత ఈ బాలుడు కనరారోయమ్మ
ఏమిచెబుదునే వింతలకేవింత ఈ బాలుడు వినరారోయమ్మ

పాలుకారు బుగ్గలట ముద్దుముద్దుమోమట
మోముపైన లాస్యము పట్టువంటికురులట
కురులలో పింఫము మిగుల మెరసిపోవునట

పుట్టుపురిటికందు వీడు పూతనను చంపెనట
అడుగులైన వేయలేదు అంత ఘ్రాను చీలైనట
అల్లరిపాపడు అమ్మచెంగు దాగెనట

కొలువ కాయమంత లేదు కొండ వేలినెత్తెనట
బ్రిహ్య అహమునణచెనట బ్రిహ్యిండము నోట నట
కొంటెతల కృష్ణుడు కడవ కొల్లగొట్టెనట

కోమలమౌ పదములట కాళీయుని కూల్చేనట
మామ కంసుడాదిగా అసురులతో పైరమట
కరముల వేఱువు పెదవుల హోసమట

సుడిగాలిన రక్షసుడు అఘూసుర బకాసురులు
గోదూడలు కాచువాడు గోరక్షసి చంపెనట
రక్షసితో రణమట శాంతిదూత వాడట

చెరసాలను పుట్టేనట తలిదంద్రుల వీడెనట
రమణి రాఘ ప్రేమనొదలి ప్రజము వీడి వెళ్లెనట
జగతిన ప్రేమకు ఈతనే పేరట

మాల్చి నెల క్రీడల్-8 సమాధానాలు

అన్ని ప్రశ్నలకూ సరైన సమాధానం - లక్ష్మి

సరైన సమాధానాలు ప్రాసినవారు -

- 01) వి.ఉమారత్నమ్ము, రాజుపోండ్రవరం.
- 02) పి.ధన్మి నాగమ్రిక, చింతలపూడి.
- 03) ఎన్.శివప్రభు, అనంతపురం.
- 04) కె.నాగార్జున, అనంతపురం.
- 05) బి.సాధ్విక, శ్రీకాకుళం.
- 06) ఎ.నవ్యతీ, బజ్గరి.
- 07) బి.త్రీభుద్ర, మద్రిర.
- 08) డి.లహోదిత, మందమురి.
- 09) ఎమ్.లక్ష్మీశేల, పైదరాజు.
- 10) ఎమ్.మనోజు, తాడిపురి.
- 11) అనంతమారుతిఖాగ్గా, పైదరాజు.
- 12) పి.లక్ష్మీతీ అన్విత, విశాఖపట్నం.

పుస్తకం నేర్చుకుండాం!!

పాఠం-21

రచన - కీ.శే. మహిమహోపాధ్యాయ కాలీ కృష్ణాచార్య

నిర్వహణ - కీ.శే. మహిమహోపాధ్యాయ సముద్రాల లక్ష్మణయ్య

యుష్మాకమ् = మీరు-మీ యొక్క-మీది
అస్మాకమ् = మాకు-మాయొక్క-మాది
తేషామ् = వారికి-వారియొక్క-వారిది

యथా = ఎట్లు
రే, అరే = అరే
వృత్తా = వ్యుర్భముగా

భూతకాలः = భూతకాలము
ప्र. అఖాదత् = అసాదన्
మ. అఖాద: = అఖాదత
ఉ. అఖాదమ् = అఖాదామ

అ) ఈ క్రింది వాటికి తెలుగులోకి అనువాదం చేయండి?

- 01) యుష్మాకం గృహే అద్య వయమ् అంబ్రమ् అఖాదామ।
- 02) అస్మాకమ् అత్ర గృహమేవ నారితి।
- 03) స: యథా అఖాదత्, త్వమ् అపి తథా అఖాద:।
- 04) యూయం తత్ర వృత్తా కిమర్థమాసత?
- 05) వయం తత్ర వృత్తా నారమ।
- 06) కిన్తు తేషాం గృహే రనానం కుర్మః।
- 07) రే బాలక! త్వం వృత్తా మా ఏధి।
- 08) యుష్మదగృహే పాక: కియతప్యంతమ् ఆసీత?
- 09) శాకమక్రువ్యన్, అంబ్రం కుర్వింతి।
- 10) తే శీఘ్రమఖాదన्।

అ) జవాబులు

- 01) మీ ఇంట్లో ఈ రీజు మేము అన్నము తినాము.
- 02) మాకు ఇక్కడ ఇల్లో లేదు.
- 03) అతడు ఎలా తినాడో నీవు కూడా అలాగే తినావు.
- 04) మీరు ఎందుకు అక్కడ వృథాగా ఉన్నారు?
- 05) మేము అక్కడ వృథాగా లేము.
- 06) కానీ వాలింట్లో స్నేహం చేసేనాము.
- 07) రే బాలక! నీవు వృథాగా ఉండకు.
- 08) మీ ఇంట్లో వంట ఎంతవరకు అయినది?
- 09) కూరలు చేశారు, అన్నము వండుతున్నారు.
- 10) వారు తొందరగా తినిలి.

అ) జవాబులు

- 01) తే అంత: సంతి వా, బహి: సంతి వా?
- 02) తే అస్మాకం గృహే కియత् పర్యంతం స్యు:।
- 03) వయమ् ఇదానీమేవ ఫలాని అఖాదామ।
- 04) యుష్మభ్యం కృతే తే అత్ర సంతి।
- 05) త్వమ् అద్య సాయంకాలే కిమ् అఖాద:?
- 06) అహం తేషాం కలశో శాకమ् అకరవమ्।
- 07) ఎతావత् పర్యంతం కుత్ర ఆసీ:?
- 08) యుష్మద్ గృహే ఏవ అభవమ् ఖలు।
- 09) తథా వా! తే కే?
- 10) హ్య: ప్రాత: యుష్మద్ గృహే యే రనానం కృతవంత: తే ఏవ ఎతో!

దుర్వాసమహార్షి శాపంమూలంగా దేవతలు బలహీనులయ్యారు. దేవతలు తరచుగా దానవులచేతిలో శిడిపోసాగారు.
అప్పుడు దేవతలు విష్ణువుని ఇలా ప్రార్థించారు...

అంతలే.. మందరగిల సముద్రంలోకి జాలపాణాగింబి. దేవతలూ, దానవులూ కంగారుపడ్డారు.

అయ్యా!
కవ్వం లేకుండా చిలికేదెలా?

అవును చిలికేదెలా?

ఓ! శ్రీహారి!
కాపాడు.. కాపాడు!

శ్రీహారి ప్రత్యక్షమయ్యాడు.
అభయమచ్చాడు.

శ్రీహారి కూర్కలూపాన్ని ధరించి తన వీపుమీద
మందరాన్ని మొస్తు నిలిచాడు. దేవతలు....

మళ్ళీ మథనం ఆరంభమయించి.

ఆటంకం
పోయించి. ఇక
చిలుకుడాం...

దేవతలూ! దానవులూ ఆదికూర్కునికి నమస్కరించారు...

నమస్తే శ్రీకూర్కునారాయణ!

సర్వే జనాః సుఖినో భవన్సు!

దృఢబ్రక్తి

- శ్రీమతి దణ్ణంరాజు జ్యోతిర్మణి

బాలస్తే

నువడు బాలభక్తులో అగ్రగణ్యుడు. పసివయస్సులోనే పరమాత్మను సాక్షాత్కారింపజేసుకొని పరమపదాన్ని సాధించిన తపస్సి. ఇతడు బ్రహ్మమానసపుత్రుడైన స్వాయంభువ మనువుకు మనుమడు. సునీతి, ఉత్సానపాదుల తనయుడు. ఐదు సంవత్సరాల చిరుప్రాయపువాడు. ఒకనాడు ఉత్తముడు తండ్రి అంకముపై కూర్చునిఉన్నసమయంలో ద్రువుడు అక్కడికొచ్చి తండ్రిబడిలో కూర్చోబోగా సురుచి ఈనండించుకొంది. అందుకు ద్రువుడు తల్లివద్దకు వెళ్లి రోదించాడు. అందుకు సునీతి విష్ణువును ప్రార్థించు. ఆయన పాదాలను ఆశ్రయించు. అదియే దుఃఖానివారణోపాయం అని పుత్రుని ఊరడించింది.

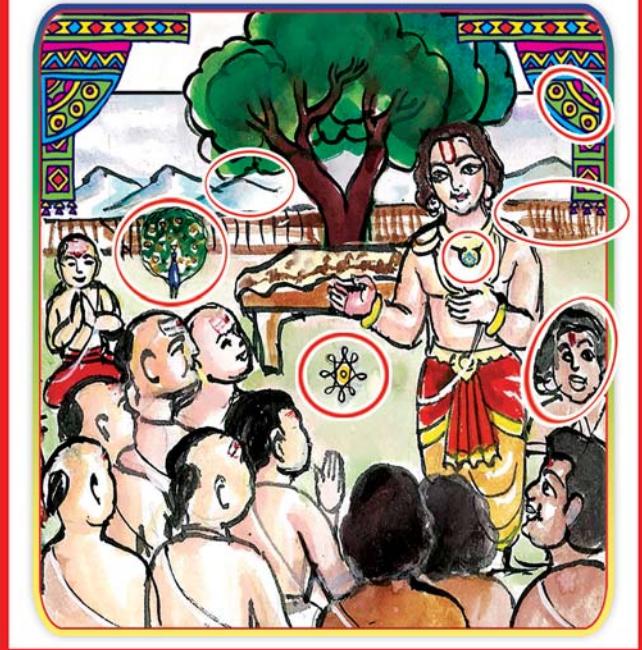
ద్రువునిహృదయంలో తల్లిమాటలు బలంగా నాటు కొన్నాయి. విష్ణువును ప్రసన్నుణ్ణి చేసుకోవాలని, అరణ్యానికి బయలుదేరాడు. మార్గమధ్యంలో నారదమహర్షి ద్రువుణ్ణి కలిసి “ఓంకారంతో కూడిన పస్నేందుఅక్షరాలున్న “ఓ! నమో భగవతే వాసుదేవాయ!” అను వాసుదేవమంత్రాన్ని జపించు అని చెప్పి

వెళ్లిపోయాడు. మధువనంలో ద్రువుడు, ఒంటికాలుపై శిలపలె నిశ్చలంగా నిలబడి, దృఢబిత్తంతో మహాత్మ మొదలైన తత్త్వములకు ఆధారభూతుడు, శాశ్వతుడు ఐన శ్రీహరిని తన హృదయంలో నిలుపుకొని తీవ్రమైన తపస్సు చేశాడు.

నారాయణుడు గరుడవాహనుడై మధువనానికి వచ్చి ద్రువుని ఎదుట నిలిచి అతనికి ‘ద్రువక్షితి’ అను మహాన్నత స్థానాన్ని ప్రసాదించాడు. గ్రహసక్కతములు, తారాగణములు, జ్యోతిశ్చక్రములు, ధర్ముడు, అగ్ని, కశ్యపుడు, ఇంద్రుడు, సప్త బుధులు, తారకలు ఈ ద్రువస్థానమునకు ప్రదక్షణ చేస్తారనీ, ఈ స్థానం ఎవ్వరికి అందనిదనీ, ముల్లోకాలు నశించినపుటికినీ ప్రకాశిస్తూనే ఉంటావనీ, సర్వోన్నతమైనది, పునారవృత్తిరహిత మైనది ఐన ద్రువపథమును ద్రువునికి అనుగ్రహించాడు. ద్రువు నికి యుక్తవయస్సురాగానే, వివాహంచేసి, ఉత్సానపాదుడు అతనికి రాజ్యభారం అప్పగించి వానప్రస్థం స్వీకరించాడు. ద్రువుడు చిర కాలం రాజ్యపాలనచేసి అంత్యమున విష్ణుపథమును చేరు కున్నాడు. ద్రువుడు దృఢబహుతీతో, అతి పిన్నవయస్సులోనే పరమ యోగులు సహితం పొందలేని భగవంతుని పరమపదం చేరే వరాన్ని పొందాడు. ద్రువమండలమున ద్రువతారగా ప్రకాశించాడు. ద్రువుని దృఢబహుతీ ఎందరికో స్వార్థిదాయకం. శమద మాదులను నిగ్రహించుకొన్నవారికి సాధించలేనిది ఏమియు ఉండదు అని చాటిచెప్పే ఒక చక్కటి వృత్తాంతం ఇది.

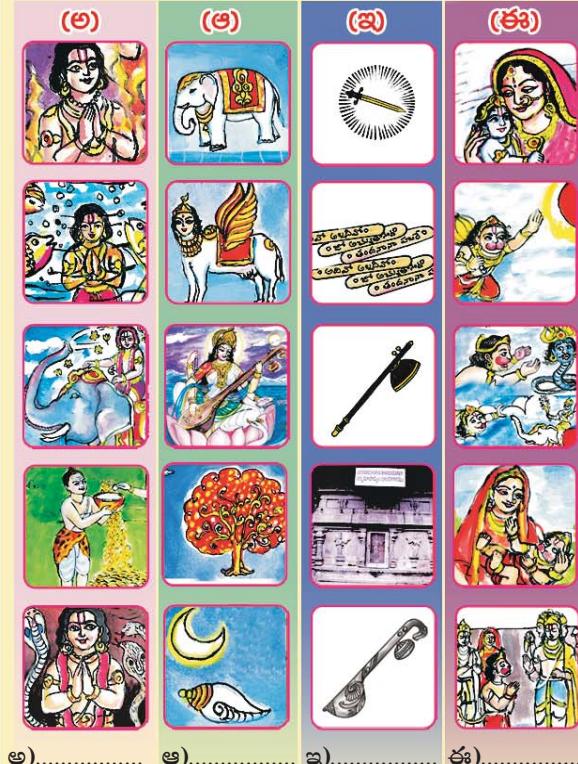
24వ పేజీలోని.. ‘తేదాలు గుల్తించండి’ కి జవాబులు

యెలవన్డం

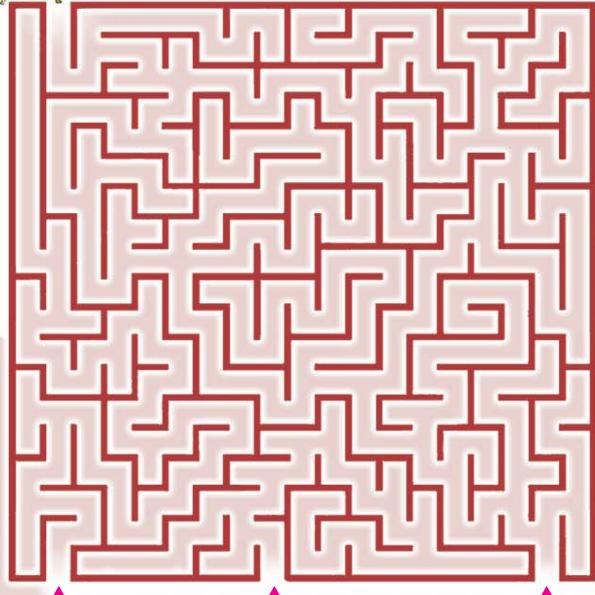
పిల్లలు... మీ మేధకు టమ్ము పెట్టండి....

ఇంమిలో ఖన్నమైన బొమ్మ లిబి?

అ)..... ఆ)..... ఇ)..... ఈ).....
వైవరయసలలో లాప్పుహల్లియుడు, అక్షిరోజుగమధనం, బులస్సుమయ్య, తప్పబాల పాశుమంతుడు - మొదలైన బొమ్మలకు సంబంధం లేని బొమ్మలను గుర్తించండి?
ఇంటికిలాంకి లాప్పుహల్లి కోణ్ణాల్లి నీర్మిలింఘంజులు (అంఱాల్లి)

పిల్లలు!
దీని క్రమాంక్రమం!!

భక్తుప్రపంచదు
శ్రీనృసింహాస్త్రమిని దర్శించడానికి
వెళ్లే సరైనమార్గాన్ని కనుకోండి!!

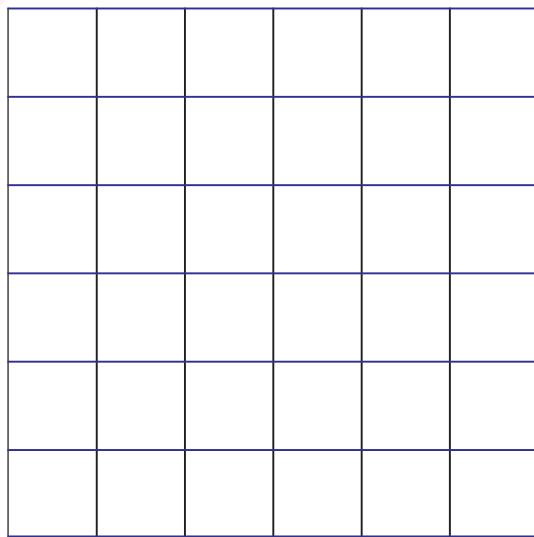

ఈ క్రింది బొమ్మకు రంగులు వేడ్డామా...

చిత్రులేఖనం

ఈ పత్రస్త ఉన్న బొమ్మను క్రింది గదులలో గీయండి...

- 01) వేదాలకు మరోపేరు? .....
- 02) కృష్ణాంశు తనక్కీరంతో అభిషేకించిన గోపపేరు? .....
- 03) వేణువాదానికి ఆధారమేది? .....
- 04) ఇంద్రియాలకు ఈపుడు? .....
- 05) సింధూరంతో పూజింపబడే స్వామి? .....
- 06) అష్టాక్షరీ మహామంత్రం? .....
- 07) దైవిసంపద కలవాని లక్ష్మణం? .....
- 08) తమలపాకు మధ్యభాగంలో కొలువై ఉన్న దేవత? .....
- 09) శ్రీమహావిష్ణువు కీర్తిరాఖ్యమధనసమయ అవతారం? .....
- 10) శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామిపై శరణాగతి కీర్తనలు చేసినవారు? .....
- 11) దుర్వాసమహార్షి భార్యపేరు? .....
- 12) సవబ్రహ్మలో ఒకరు? .....
- 13) శ్రీరాముడికి అంజనేయుడు అందించాలనుకున్న సేవ? .....
- 14) అన్ని జన్మలకన్న శేష్టమైన జన్మ? .....
- 15) ఈ జన్మలో చేసిన పాపం లేదా పుణ్యకర్మలకు గల పేరు? .....
- 16) కపులకు కాణచి గాయక నిలయం? .....
- 17) కుంతిదేవి ప్రతానికి రావాన్ని తెచ్చిందివరు? .....
- 18) ప్రువమండలమున ప్రువతారగా ప్రసిద్ధికేంద్రమారు? .....
- 19) జాబాలితీర్థంలో కొలువై ఉన్న దైవం? .....
- 20) మొట్టమొదట శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామిని సేవించిన ప్రీమూర్తి ఎవరు? .....

నియమనిబంధనలు

- 01) పదిహేనేళ్ళలోపు బాలబాలికలు మాత్రమే ఈ 'క్విజ్'లో పాల్గొనాలి.
- 02) ఇందులో పాల్గొనే పిల్లలు తప్పనిసరిగా హిందువులై ఉండాలి.
- 03) నిర్దేశించినస్థలంలోనే జవాబులు రాసి పంపాలి. క్విజ్ సమాధానపత్రం జిరాక్షుప్రతులు పంపేటట్లు అయితే, చందూ నమోదుసంఖ్య తప్పనిసరి.
- 04) సమాధానాల్లో కొట్టివేతలు, దిద్దుబాట్లు ఉండకూడదు.
- 05) జవాబులు చేరాల్సిన చివరితేది 25-05-2023.
- 06) ఈ క్విజ్లో అన్ని సమాధానాలు సరిగ్గా రాసిన బాలబాలికల పేర్లను వచ్చేతడుపరినెల సహగిరిమాసపత్రికలో ప్రచురిస్తాం.
- 07) తి.తి.దే. ప్రధానసంపాదకులవారి కార్యాలయంలో పనిచేసే ఉద్యోగులపిల్లలు ఈ క్విజ్పోటీలో పాల్గొనకూడదు.
- 08) క్విజ్కు సంబంధించి ఏ సమాచారమూ ఫోన్‌ద్వారా ఇవ్వ బడదు.
- 09) ఈ క్విజ్లో పాల్గొనే పిల్లల తల్లిదండ్రులు తప్పనిసరిగా సహగిరి మాసపత్రిక చందాదారులై ఉండాలి. క్విజ్ సమాధాన పత్రంలో ఈ క్రిందివివరాలు స్పష్టంగా రాసి పంపాలి.

- 10) జవాబులను బాల్సెన్స్యూలో మాత్రమే రాసిపంపాలి. పెన్సిల్, సైచ్, జెల్సెన్స్యూలతో రాయకూడదు.
- 11) ఈ ప్రశ్నలకు జవాబులు ఈ సంచికలోనే ఉన్నాయి. వెతికి రాయండి.

చందాసంఖ్య: ..... వయస్సు: .....

పాఠశాల: ..... తరగతి: .....

పేరు: .....

చిరునామా: .....

.....

.....

.....

పిన్కోడ్:

ఫోను నెంబరు: .....

జవాబులు చేరాల్సిన చిరునామా

ప్రధాన సంపాదకులు, 'సహగిరి' మాసపత్రిక, తి.తి.దే.ప్రైవెట్ కాంపాండ్,
క.టి.రోడ్డు, తిరుపతి-517 507. తిరుపతి జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్

బ్రహ్మతీ తంగిరాల వేంకటకృష్ణపూర్ణసాద సిద్ధాంతి,
చి.చి.డి. ఆస్థానసిద్ధాంతి, రేలంగి

మేషం- అనుకున్నలక్ష్యాలను సాధిస్తారు. జన్మరూశిలో బృహస్పతి ఈ సమయంలో ఆశావహుర్ధక్షఫాన్ని మేలుకొలిపి మిమ్ములను విజయపథంవైపు నడిపిస్తాడు.

వృషభం- ఉద్యోగవిషయాలు అనుకూలం. ఆకస్మిక ధనలాభం, కార్యజయం, సర్వత్రామనుకూలత కలుగుతాయి. రక్తప్రసరణ, గుండెసంబంధవిషయాల్లో వైద్యసలహాలు తీసుకోవలసి వస్తుంది.

మిథునం- లాభస్థానంలో రవిబుధులు సమస్తైశ్వర్యాలను కలుగజేస్తారు. ఆహోదకరమైన జీవనంగదుపుతారు. అధ్యాత్మికంగా మీ సంకల్పబలంస్థాయి పెరుగుతుంది. ఆత్మవిశ్వాసంతో ముందుకు సాగుతారు.

కర్కాటకం- కుటుంబంలో శుభకార్యాలు, వృత్తిఉద్యోగవిషయాల్లో ఆనందంగా ఉంటారు. ఉద్యోగంస్తుతి కల్గుతుంది. కుటుంబవాతావరణంబగుండి మానసికప్రశాంతత లభిస్తుంది.

సింహం- ప్రమోషన్తో కూడిన కొత్త అవకాశాలను పొందుతారు. పై అధికారులనుండి గుర్తింపు పొందుతారు. సామాజికపరంగా ప్రశంసలు పొందుతారు. ఆరోగ్యవిషయాలు అనుకూలం.

కన్య- వృత్తివిషయాల్లో సంస్థాగతమైన మార్పులు చేయవలసి వస్తుంది. అయితే సంవత్సరమంతా కలసివచ్చే అంశాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. శుభకార్యాల్లో పాలుపంచుకుంటారు. వృత్తివిషయాలు అనుకూలం.

తుల- ఆనందకరమైన వాతావరణాన్ని అనుభవిస్తారు. పై అధికారుల అండడండలు ఉంటాయి. వారి ప్రశంసలు కూడా కల్గుతాయి. వృత్తివిషయాల్లో రాణిస్తారు.

వృశ్చికం- పదిమందిలో గుర్తింపు కల్గుతుంది. సామాజికపరమైన అంశాల్లో ముందంజ. పిల్లల విషయాల్లో సంతోషాన్ని కలిగిస్తుంది. చెడుసావాసాలకు దూరంగా ఉంటే అభివృద్ధి కల్గుతుంది.

ధనుషు- ఈ మాసంలో సుబ్రహ్మణ్యారాధన చేయటం మంచిది. ఇతరులకు సహాయం చేయడంలో ముందుంటారు. తలచినపనులు నెరవేరుతాయి. ద్రవ్యలాభం, ధనలాభం కల్గుతాయి.

మకరం- సంతానంవిషయాల్లో సంతోషం కల్గుతుంది. ఇది పరీక్షల్లో విజయం, మరిన్ని వినోద అవకాశాలను కల్గించే సమయం. గృహసాఖ్యానికి ప్రాధాన్యత ఇస్తారు.

కుంభం- శుభయోగాలు కల్గుతాయి. ధనంఖర్ప నియంత్రణ అవసరం. ప్రణాళికలక్ష్యంతో ముందుకు సాగి విజయాన్ని వరిస్తారు. సంతానం విజయాలు సంతోషాన్నిస్తాయి.

మీనం- సంపద, ఆస్తి మరియు శారీరక మానసికబలాలు కూడుతాయి. కుటుంబంలో ఆనందం, మంచిఱోగ్యం కల్గుతాయి. శుభకార్యాలు కలసివస్తాయి.

తిరుపుల తిరుపతి దేవస్థానములు

తిరుపుల శ్రీవారికి 22-03-2023న జలగిన ఉగాది ఆస్తాన వైభవ కార్యక్రమ దృశ్యాలు.

అందులో పాల్గొన్న తి.తి.దే. పాలకమండలి అధ్యక్షులు శ్రీ వై.వి.సుబ్బారెడ్డి దంపతులు మరియు తి.తి.దే. కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ ఏ.వి.ధర్మారెడ్డి, ఎ.డి.కు.ఎన్. దంపతులు.

జంచిబట్ట, శ్రీకోరండురామస్వామివారికి 05-04-2023న జలగిన కల్యాణిత్వం సందర్భంగా అంద్రప్రశ్నే రాష్ట్రప్రభుత్వం తరఫున స్వామివారికి పట్టుపుస్తాలు సమర్పించిన గో పెళ్ళిరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి దంపతులు, తి.తి.దే. పాలకమండలి అధ్యక్షులు శ్రీ వై.వి.సుబ్బారెడ్డి దంపతులు, తి.తి.దే. కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ ఏ.వి.ధర్మారెడ్డి, ఎ.డి.కు.ఎన్. దంపతులు, తి.తి.దే. లభికారులు, ప్రముఖులు మరియు భక్తులు పాల్గొన్నారు.

SAPTHAGIRI (TELUGU) SPIRITUAL ILLUSTRATED MONTHLY Published by Tirumala Tirupati Devasthanams
printing on 25-04-2023 and posting at Tirupati RMS, Regd. with the Registrar of Newspapers for India
under RNI No.21139/1970. Postal Regd.No.TRP/155/2021-2023 "Licenced to post without prepayment
No.PMGK/RNP/WPP-04(1)/2021-2023" posting on 5th of Every Month.

తిరుచానూరు
శ్రీపద్మావతితాయంర్థ తెష్టప్తవాలు

(30-05-2023 నుండి 03-06-2023 వరకు)